19 ވަނަ ރައްޔިތުންގެ މަޖި ލިސް
ރައްޔިތުންގެ މަޖިލިސް
ރައްޔިތުންގެ މަޖި ލީހުގެ ކޮމިޓީ ޔައުމިއްޔ
ސަރުކ ރު މަސް އޫލި އް ޔަތު އަދު ކރ މިން ވަރު ބަލ ކޮމިޓީގެ 5 ވަނަ ބައްދަލުވުން
17 ޖޫން 2021
ބައްދަލުވުން ބޭއްވުނު ތަން: މައިކްރޯ ސޮފްޓް ޓީމްސް – ވެބް ކޮ ންފަރެންސިންގ
ފެށުނު ގަޑި: 14:00

ސަރުކާރު މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރާ މިންވަރު ބަލާ ކޮމިޓީގެ 5 ވަނަ ބައްދަލުވުން 17 ޖޫން 2021
}ރިޔާސަތުގައި އިންނެވީ ކޮމިޓީގެ މުޤައްރިރު؛ މާފަންނު ހުޅަނގު ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ފަލާޙް{
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! އަޅުގަނޑުމެންގެ ސަރުކާރު މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރާ މިންވަރު ބަލާ ކޮމިޓީގެ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ 2021
ވަނަ އަހަރުގެ 2 ވަނަ ދައުރުގެ 4 ވަނަ ޖަލްސާއަށް އިއްޒަތްތެރި ހުރިހާ މެންބަރުންނަށް މަރުޙަބާ ދަންނަވަން.
އަޅުގަނޑުމެންގެ މި ޖަލްސާއަކީ އަޅުގަނޑުމެން އެންމެ ފަހުން ބޭއްވި ޖަލްސާގައި އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކު
ހުށަހަޅުއްވައި ތާއީދު ލިބިގެން ފާސްވެގެން ލޭބަރ ރިލޭޝަން އޮތޯރިޓީ ހާޒިރުކޮށް އެ އޮތޯރިޓީގެ މަސައްކަތްތަކާ ބެހޭ
ގޮތުން އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ބައެއް ސުވާލުތައް ކުރަން ބޭނުންފުޅުވެލައް ވާތީ އެކަމާ ގުޅިގެން ބޭއްވޭ ކޮމިޓީގެ
ބައްދަލުވުމެއް. މި ކޮމިޓީއަށް މި ވަގުތު ހާޒިރުވެ ތިއްބެވި އިއްޒަތްތްތެރި މެންބަރުންނަކީ މަނަދޫ ދާއިރާގެ
އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު ހާރޫން، ފުވައްމުލަކު މެދު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޙުސައިން މުޙައްމަދުދީދީ،
ކުޅުދުއްފުށި އުތުރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޔާސިރު ޢަބްދުއްލަޠީފް، ހިތަދޫ މެދު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި
މެންބަރު އަޙްމަދު ރަޝީދު، މާފަންނު ދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އާދަމް ޢަލީ، ދިއްދޫ ދާއިރާގެ
އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޢަބްދުاله ވަޙީދު، ދަނގެތި ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު ނާޡިމް އަދި އަޅުގަނޑު
މާފަންނު ހުޅަނގު ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ފަލާޙް. އަޅުގަނޑުމެންގެ މި ކޮމިޓީއަށް ބައެއް ސުވާލުތަކަށް ޖަވާބު
ދެއްވުމަށް ލޭބަރ ރިލޭޝަން އޮތޯރިޓީން ވަޑައިގެން އެބަ ތިއްބެވި 5 ބޭފުޅަކު. އެ ބޭފުޅުންނަކީ، އަލްފާޟިލް
އަޙްމަދު މިޒުހަތު ނަޢީމް، އަލްފާޟިލް މުޙައްމަދު އަޙްޒަމް، އަލްއުސްތާޛާ މަރްޔަމް ސާޙަތު، އަލްފާޟިލާ މަރްޔަމް
ނަޞްރާ، އަލްފާޟިލް ހޫދު ޢައްބާސް އަޙްމަދު. މި 5 ބޭފުޅުން އަޅުގަނޑުމެންގެ މި ކޮމިޓީގެ ބައެއް ސުވާލުތަކަށް
ޖަވާބުދާރީވުމަށް ޓަކައި ލޭބަރ ރިލޭޝަން އޮތޯރިޓީން މި ކޮމިޓީއާ ގުޅިވަޑައިގަންނަވާ ގޮތަށް ވަޑައިގެން ތިއްބެވީ.
އެހެންވީމާ، އަންސޫދާ މި ބޭފުޅުންނަށް އެކްސެސް ދެއްވިންތޯ އަޅުގަނޑުމެންގެ މި ކޮމިޓީއަށް ޖޮއިންވުމަށް.
(ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު) ހުރިހާ ބޭފުޅުން ޖޮއިންވެފައިތޯ. އާދެ! ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ އިނގޭތޯ އަޅުގަނޑުމެން
ކޮމިޓީއަށް ދަންނަވާލި ދަންނަވާލުމަށް ލޭބަރ ރިލޭޝަން އޮތޯރިޓީން މި މަސައްކަތު ދާއިރާއާ ބެހޭ ގޮތުން މަޢުލޫމާތު
ދެއްވުމަށް ވަޑައިގެން ތިއްބެވި ބޭފުޅުންނަށް. އަޅުގަނޑުމެންގެ މި ކޮމިޓީ ކުރިއަށްދާނީ ދޮޅުގަޑިއިރަށް. އެހެންވީމާ،
އަޅުގަނޑު އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް ފުރުޞަތު ހުޅުވައިލާނަން މި ކޮމިޓީއާ ބައްދަލުކުރަން އެންމެ ބޮޑަށް
އެދިވަޑައިގެން މި ކޮމިޓީއަށް މައްސަލަ ހުށަހެޅުއްވި މަނަދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު ހާރޫން.
އަޅުގަނޑު އަޙްމަދު ހާރޫނަށް ފުރުޞަތު އަރުވާނަން ލޭބަރ ރިލޭޝަން އޮތޯރިޓީއާ ބެހޭ ގޮތުން އެ ބޭފުޅާ ކުރައްވަން
ބޭނުންވާ ސުވާލެއް އޮތިއްޔާ އެ ސުވާލުކުރެއްވުމަށް. އަޙްމަދު ހާރޫން، މަނަދޫ ދާއިރާ.
1

ސަރުކާރު މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރާ މިންވަރު ބަލާ ކޮމިޓީގެ 5 ވަނަ ބައްދަލުވުން 17 ޖޫން 2021
މަނަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ހާރޫން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މުޤައްރިރު. ވަރަށް ބޮޑަށް މަރުޙަބާ ލޭބަރ ރިލޭޝަންސް އޮތޯރިޓީގެ އެންމެހައި
ބޭފުޅުންނަށް. އަޅުގަނޑުމެންނަށް ބޮޑަށް މި ވާގޮތަކީ ވަރަށް ގިނައިން ޝަކުވާ އެބައާދޭ...)ރެކޯޑިންގގެ އަޑު
ނުސާފުކަމުން މެންބަރު ވިދާޅުވާ އެއްޗެއް ސާފެއް ނުވޭ(ތި ބޭފުޅުންނާ އެއްކަލަ ކޮންޓެކްޓްކުރުމުގައި ދަތިތަކެއް
ހުންނަ ކަމަށް. މިސާލަކަށް ދަންނަވާނަމަ، ޓުވިޓަރއަކުންނެއް ނުފެނޭ. ފޭސްބުކަކުންނެއް ނުފެނޭ. މިހާރު ދެން ވަރަށް
ބޮޑަށް ސޯޝަލް މީޑިއާ ޒަމާނެއްގައި އޭގެން އެއްވެސް ގޮތެއް ނުފެންނަ ކަމަށް އެ ބޭފުޅުން ވިދާޅުވަނީ. ދެން އަނެއް
ކަމަކަށް ކޮންޓެކްޓްކޮށްގެން ތި ބޭފުޅުންނާ އަނެއްހެން މި މައްސަލަ ހުށަހެޅުމުގައި ވެސް ދަތިތަކެއް ހުރިކަމަށް.
އެއްކަލަ މިހާރާ ގުޅޭ ކަހަލަ ލުއިފަސޭހަ ގޮތްތަކެއް މައްސަލަ ހުށަހަޅަން ވެސް ތި ބޭފުޅުން އާންމުކުރައްވާފައި ނުވާ
ކަމަށް. ދެން އެއްކަލަ ހުށަހަޅާ މައްސަލަތައް ވެސް މާ ދިގުލައިގެން ދެން އެކަހަލަ ބައިވަރު ކަންތައްތަކެއް ހުރީ.
ހުރީމަ އަޅުގަނޑު ހިތަށްއެރީ އަޅުގަނޑުމެން އެބަޖެހެއޭ މި ވާހަކަދައްކަން. އަޅުގަނޑުމެން މި ވާހަކަދައްކަންޖެހޭ
އިތުރު ސަބަބެއް ވެސް އެބައޮތް. އަޅުގަނޑުމެން މިނިމަމް ވޭޖަށް ދާން...)ރެކޯޑިންގގެ އަޑު ނުސާފުކަމުން މެންބަރު
ވިދާޅުވާ އެއްޗެއް ސާފެއް ނުވޭ(އޮތްއިރުގައި އަޅުގަނޑު ޤަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި މިނިމަމް ވޭޖެއް އައިސްގެން މި
ކަންތައްތައް އެންމެ ރަނގަޅަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ކުރިއަށް ކުރެވޭނީ އަޅުގަނޑުމެންގެ ލޭބަރ ރިލޭޝަން އޮތޯރިޓީ
ވަރަށް ފަންކްޝަނަލް... (ރެކޯޑިންގގެ އަޑު ނުސާފުކަމުން މެންބަރު ވިދާޅުވާ އެއްޗެއް ސާފެއް ނުވޭ) ތަނަކަށް
ހެދިގެން. އެކަން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ކުރެވޭނީ ތި ބޭފުޅުންގެ ޕަރފޯމަންސް އެއްކަލަ ރައްޔިތުންނާ ހަމައަށް ފެނިގެން.
އެހެންވެގެން އަޅުގަނޑު ހިތަށްއެރީ އަޅުގަނޑުމެން މި ކޮމިޓީގެ ތެރެއިން އަޅުގަނޑުމެން އެބަޖެހެއޭ ސާފުކުރަން ތި
ބޭފުޅުން އެކަމަށް ތައްޔާރުވެފައި އޮތީ ކިހާވަރަކަށްތޯ. ދެން އަނެއް ކަމަކަށް މި ދިމާވާ މައްސަލަތަކުގައި އެއްކަލަ
މީޑިއޭޝަން ބައި. މީޑިއޭޝަން ބައި ވެސް ކިހާވަރަކަށްތޯ ތި ބޭފުޅުންނަށް ގެންދެވެނީ؟ މިސާލަކަށް،
އަޅުގަނޑުމެންނަށް މަޢުލޫމާތު ލިބިފައި ހުރިގޮތުން ވެއްޖެއްޔާ އަސްލު އެހާ ރަނގަޅަށް އެ ކަންކަން ނުހިނގާ ކަމަށް
މަޢުލޫމާތު ލިބެނީ. އެ ދެން ނުވެދާނެ ތެދަކަށް. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ހިތަށްއަރަނީ ހަމަ ސުވާލުކޮށްލާނަމޭ ތި
ބޭފުޅުންނަށް މިސާލަކަށް މި ކޮވިޑުގެތެރެވާނެ ދިވެހިރާއްޖެއަށް މިކަމުގައި ދިމާވި އެންމެ ބޮޑު ކަންތައްގަނޑަށް.
މިކަމުގެ ތެރޭގައި މި ވަޒީފާ ގެއްލުމާއި މި ދިމާވި މައްސަލަތަކުގައި ތި ބޭފުޅުން ކުރައްވާފައި ހުރި މަސައްކަތްތައް
ވިދާޅުވެދެއްވައިފިއްޔާ ވަރަށް ރަނގަޅު ފުރަތަމަ ކަމަކަށް. ދެން ދެވަނަ ކަމަކަށް މި ދެންނެވިހެން މިނިމަމް ވޭޖަށް ތި
ބޭފުޅުން ތައްޔާރުވެފައި އޮތީ ކިހާވަރަކަށްތޯ؟ އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެނގިފައިވާ ގޮތުން ވެއްޖެއްޔާ މީގެ ދެތިން ދުވަހެއް
2

ސަރުކާރު މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރާ މިންވަރު ބަލާ ކޮމިޓީގެ 5 ވަނަ ބައްދަލުވުން 17 ޖޫން 2021
ކުރިން މި ވަނީ ރާއްޖޭގެ ރިސޯޓު ހިންގާ ގްރޫޕަކުން މިނިމަމް ވޭޖެއް ކަނޑައަޅައި އާންމުކޮށްފަ. ދެން އޭގައި އެ
ބޭފުޅުން އެބަހުރި މިންގަނޑުތަކަކާއި ޓަރމްސްތަކެއް ވެސް ލާފަ. އަނެއްހެން އަޅުގަނޑުމެން ޤަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި
ވެއްޖެއްޔާ ފުދޭވަރަކަށް ރަނގަޅު އެ ބޭފުޅުން ކޮށްފައި ހުރި ގޮތް. ދެން މިކަހަލަ ކަންތައްތަކެއް އަންނައިރުގައި މީގެ
ތެރެއިން ދިމާވާ މައްސަލަތައް ޙައްލުކޮށްދޭން ތި ބޭފުޅުން ކިހާވަރަކަށްތޯ ތައްޔާރުވެފައި އޮތީ؟ ދެން އަނެއް ކަމަކަށް
އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުންވާ ކަމަކީ، މި މައްސަލަ ހުށަހެޅުމުގައި ހުރި ލުއިފަސޭހަ ގޮތްތަކަކީ ކޮބައިތޯ؟
މިސާލަކަށް މުވައްޒަފުންގެ ތެރެއިން ބޮޑަށް މައްސަލަ މި ޖެހެނީ ވެސް އެއްކަލަ ތަންކޮޅެއް ދަށް ލެވެލްގެ މީހުންނަށް
މި މައްސަލަތައް މި ދިމާވަނީ. ދިމާވީމަ އެ ބޭފުޅުންނަށް ތަންކޮޅެއް އުނދަގޫ އެބަވޭ ތި ބޭފުޅުންނާ ކޮންޓެކްޓްކޮށްގެން
މިކަން ކުރަން. މިހާރު ހުރި ސެޓަޕްތައް އުނދަގޫ ކަމަށް އެ ބޭފުޅުން ވިދާޅުވަނީ. ދެން ތިންވަނަ ކަމަކަށް އަޅުގަނޑު
ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުންވަނީ ތި ބޭފުޅުން އަމިއްލަ އިސްނެގުމަށް މިސާލަކަށް، ތަންތަނުގައި ދިމާވާ މި ވަޒީފާއާ
ގުޅުންހުރި މައްސަލަތަކުގައި ކިހާވަރަކަށް ހަރަކާތްތެރިވެވޭތޯ މިހާރު؟ ދެން އޭގެފަހުން އަޅުގަނޑު އިތުރަށް ހުރި
ސުވާލުތައް ކުރިއަށް ގެންދާނަން. ޝުކުރިއްޔާ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު އަރުވަން ލޭބަރ ރިލޭޝަން އޮތޯރިޓީގެ ބޭފުޅުންނަށް ދެންމެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އެ ކުރެއްވި
ސުވާލުތަކަށް ޖަވާބު ދެއްވުމަށް.
ލޭބަރ ރިލޭޝަންސް އޮތޯރިޓީގެ ޑިރެކްޓަރ އަޙްމަދު މިޒުހަތު ނަޢީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަދި މުޤައްރިރު އިނގޭތޯ. އަޅުގަނޑު ކުޑަ ތަޢާރުފެއް އަޅުގަނޑުމެންގެ ޓީމުގެ
އަރުވައިލާނަން. އަޅުގަނޑުމެންގެ މި ބައިގައި އަޅުގަނޑު މިޒުހަތު މި ބަލަހައްޓަނީ އިދާރީ ބައި. ދެން
އަޅުގަނޑުމެންގެ ދެން މި ތިއްބެވީ މުޙައްމަދު އަޙްޒަމް އެއީ ޑިރެކްޓަރެއް. އިންސްޕެކްޝަން ހެޑު. ދެން މަރްޔަމް
ސާޙަތު އެއީ ސީނިއަރ ލީގަލް އޮފިސަރ. އިންވެސްޓިގޭޝަން ހެޑު. ދެން މަރްޔަމް ނަޞްރާ، އެސިސްޓަންޓް
ޑިރެކްޓަރ. އެއީ އެޗް.އާރު ހެޑު. ދެން އަޅުގަނޑުގެ ކަނާތްފަރާތުން މި އިންނެވީ ހޫދު ޢައްބާސް އެސިސްޓަންޓް
ޑިރެކްޓަރ. ދެން އަޅުގަނޑު މި ކޮވިޑުގެ މި ހާލަތާ ގުޅިގެން އަޅުގަނޑުމެން...
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
3

ސަރުކާރު މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރާ މިންވަރު ބަލާ ކޮމިޓީގެ 5 ވަނަ ބައްދަލުވުން 17 ޖޫން 2021
ކުޑަ ވަގުތުކޮޅެއް އަޅުގަނޑަށް ދެއްވަފާނަންތޯ މިކޮޅުން އަޑުމަޑުކޮށްލާނެ ކޮންމެވެސް ގޮތެއް އަޅުގަނޑަށް
ރާވައިލެވޭތޯ. ހަމަ ގާތްގަނޑަކަށް ޓޫ މިނިޓްސްވާނެ އިނގޭތޯ. މިޒުހަތު ކުރިއަށް ގެންދަވާ.
ލޭބަރ ރިލޭޝަންސް އޮތޯރިޓީގެ ޑިރެކްޓަރ އަޙްމަދު މިޒުހަތު ނަޢީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ އިނގޭތޯ މުޤައްރިރު ދެން މެންބަރުން ވެސް އިނގޭތޯ. ދެން މި ކުރެއްވި ސުވާލުގެ އަޅުގަނޑު
ދެން ކުޑަކުޑަކޮށް މި ވަގުތު ޖަވާބު ދެވޭތޯ ބަލާނަން އިނގޭތޯ. އަޅުގަނޑު ދެން 2000، މި ކޮވިޑް19- އާ ގުޅިގެން
ގޭގައި މަސައްކަތްކުރަން ވެވުނު ތައްޔާރީތަކަކީ މޭ 5 ގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް ގޭގައި މަސައްކަތްކުރުމުގެ އިންތިޒާމު
ހުރިހާ މުވައްޒަފުންނަށް ހަމަޖައްސައިދެވުނު. ދެން ހަމަ މޭ 5 ވަނަ ދުވަހު އަޅުގަނޑުމެން މި އިންނަނީ މި
ކަންތައްތަކަށް ޚާއްޞަކޮށްގެން މޮބައިލް ނަންބަރެއް 7208282 ގާއިމުކުރެވިފަ. ދެން އަނެއްކާ ވެސް އިތުރު
ނަންބަރެއް މައްސަލަތައް ހުށަހެޅުމާއި، އިންސްޕެކްޝަންތަކާއި، އިންވެސްޓިގޭޝަނާއި ދެން ހަމަ މަޢުލޫމަތު ދިނުމާއި،
ގާނޫނީ ލަފާދިނުމާއި އަދި ކުރަން ބޭނުންވާ ސުވާލުތައް ކުރުމާ ބެހޭ ގޮތުން އަނެއްކާ 9 މޭގައި އަނެއްކާ އިތުރު
މޮބައިލް ނަންބަރެއް އަޅުގަނޑު މި ނެގީ 7218282 އިނގޭތޯ. ދެން އަޅުގަނޑުމެން މައްސަލަތަކާ ގުޅިގެން ގާނޫނީ
ލަފާ ހޯދަން ބޭނުންވާ ފަރާތްތަކަށާއި މުޢާމަލާތްކުރެވޭނެހެން މޮބައިލް ނަންބަރުތައް ވާނީ ވެބްސައިޓުގައި
އާންމުކުރެވިފަ. ދެން މީތި އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ މި ދެ ނަންބަރުގެ މަޢުލޫމާތު ގުޅޭނެ ކަމަށް އިޝްތިހާރެއް ގޮތުގައި
ޖަހާފައި އިންނާނެ އަޅުގަނޑުމެންގެ ސޯޝަލް މީޑިއާގެ ވަސީލަތްތަކުގައި ވެސް އިނގޭތޯ. ދެން މީތި އަޅުގަނޑުމެން
އޭތި އިޢުލާންކޮށްފައި މީނދީ 16 މޭ 2021 ވަނަ ދުވަހު ސޯޝަލް މީޑިއާ ޒަރީޢާއިން މި އޮފީހާ މުޢާމަލާތްކުރެވޭނެ
އިންތިޒާމު އާންމުކުރެވިފައިވާނެ އިނގޭތޯ. ދެން ކުރިން ވެސް ދެންނެވިހެން އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ މައްސަލަތަކާއި
މަސައްކަތްތައް ބަރާބަރަށް ހަމަ އެކްޓިވްކޮށް ކުރަމުން މި ދަނީ ގޭގައި ތިބެގެން. ދެން ޚާއްޞަ ކަމެއް ޖެހިއްޖެއްޔާމު
އަޅުގަނޑުމެން ބަޔާނެއް އެއްޗެއް ނަގަން ޖެހިއްޖެއްޔާ ވަރަށް މުހިންމު ކަމެއް ވެއްޖެއްޔާމު އަޅުގަނޑުމެން
ސަރުކާރުގެ ރަސްމީ އިދާރާތަކުން ހުއްދަ ނަގައިގެން އޮފީހަށް ގެނެސްގެން ބަޔާންތައް ވެސް ނަގާފައި މަސައްކަތްތައް
ކުރިއަށް ގެންގޮއްސަ ހުންނާނީ. ދެން އަޅުގަނޑުގެ އިތުރަށް އަޅުގަނޑުމެންގެ އެސިސްޓަންޓް ޑިރެކްޓަރ ހޫދު
ޢައްބާސް ކުރިއަށް ގެންދަވާނެ. ޝުކުރިއްޔާ.
ލޭބަރ ރިލޭޝަންސް އޮތޯރިޓީގެ އެސިސްޓަންޓް ޑިރެކްޓަރ ހޫދު ޢައްބާސް އަޙްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
4

ސަރުކާރު މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރާ މިންވަރު ބަލާ ކޮމިޓީގެ 5 ވަނަ ބައްދަލުވުން 17 ޖޫން 2021
އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ. އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލާނަން މައިގަނޑު ގޮތެއްގައި އަޅުގަނޑުމެންގެ މައްސަލަތައް އިއްޒަތްތެރި
މެންބަރު ވިދާޅުވެއްޖެ މައްސަލަތައް ހުށަހެޅެމުން އަންނަ ގޮތްތަކަކީ ކޮބައިތޯ އާއި ދެން ސޯޝަލް މީޑިއާގައި
އަޅުގަނޑުމެންގެ ޕްރެޒެންސާ ގުޅޭ ގޮތުން. ދެން ދެންމެވެސް ސެކްޝަން ހެޑުގެ ގޮތުން މިކަންތައް މައިގަނޑު
ގޮތެއްގައި މިހާރު ޝުޕަވައިޒުކުރައްވަނީ އަޅުގަނޑު. ދެންމެ މިޒުހަތު ފާހަގަކޮށްލިހެން އަޅުގަނޑުމެން މި އަހަރު
ވޯރކް ފްރޮމް ހޯމްއަށް ބަދަލުވި ހިސާބުން އޮފީހުގެ މި މެއިން ލައިންތަކަށް ކޮންމެގޮތެއް ވިޔަސް ކޯލްތަކަށް
އެޓެންޑްނުކުރެވޭތީ އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ އޮފީހުން އިންނާނީ ދެ ހޮޓްލައިން ނަންބަރެއް ގާއިމުކޮށްފައި އޭތި ހަމަ
ރަސްމީ ގަޑީގައި އަންނަ ހުރިހާ ކޯލްސްތަކަށް އެޓެންޑްކުރެވޭ ގޮތަށް. ދެން އޭގެ އިތުރުން އަޅުގަނޑުމެންގެ
ވެބްސައިޓާއި އަޅުގަނޑުމެންގެ ސޯޝަލް މީޑިއާއިން ހަމަ ޕޯސްޓެއް ހަދާފައި އަޅުގަނޑުމެން އިންނާނެ އަޕްލޯޑްކޮށްފައި
16 މޭ 2021 ވަނަ ދުވަހު އަޅުގަނޑުމެންނަށް ގޭގައި ތިބެގެން މަސައްކަތްކުރުމަށް ހަމަޖައްސާފައި މި އޮންނަ
މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި މުޢާމަލާތުކުރެވޭނީ މި ދެ ނަންބަރުންކަމާއި އަދި އޭގެ އިތުރުން އީ-މެއިލް މެދުވެ ރިކޮށް ވެސް
އަޅުގަނޑުމެންނަށް ހަމަ އެއްވެސް ކުއަރީއެއް އިނދެއްޖެއްޔާ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފޮނުވާލީމަ މި އެއްޗެއްސަށް
އަޅުގަނޑުމެން އެޓެންޑްކުރާނެ ކަމަށް. ދެން ސޯޝަލް މީޑިއާ ތްރޫކޮށް އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ އެބަ ގެންދަން އިތުރު
މަސައްކަތްތަކެއް. އެގޮތުން އަޅުގަނޑުމެންގެ ފޭސްބުކް ޕޭޖު ތްރޫކޮށް އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ އާންމުކޮށް ކޮންމެ އަހަރަކު
ވެސް އެބަ ގެންދަން އެވެއަރނަސް ޕްރޮގްރާމްތަކެއް ކެމްޕޭނުތަކެއް ގޮތަށް އެކިއެކި ވަޒީފާއާ ބެހޭ ގާނޫނާ ގުޅޭ
އެކިއެކި ޕޯސްޓުތަކާއި، މުވައްޒަފުންގެ ޙައްޤުތަކާ ބެހޭ ގޮތުން މުވައްޒަފުން ހޭ ލުންތެރިކުރުމާ ބެހޭ މަސައްކަތްތަކުގެ
ކަންތައްތައް. ދެން ޚާއްޞަކޮށް އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުންވޭ ހަމަ ކޮންމެ އަހަރެއްގެ ވެސް ރަމަޟާން މަހާ
ދިމާކޮށް އަޅުގަނޑުމެން އެބަ ގެންދަން ރަމަޟާން މަހުގެ ޢިނާޔަތާ ގުޅިގެން ވެސް އާންމުކޮށް ހަމަ ވަޒީފާ އަދާކުރާ
ފަރާތްތަކަށް ހަމަ ބައިވަރު ސުވާލުތަކެއް ވެސް އުފެދިފައި އޮންނަ ކަމެއް އެއީ ކިހިނެއް ކިހިނެއް އޮންނަ ކަމެއްތޯ.
މިސާލަކަށް ވަކި ބަޔަކަށް ލިބެންޖެހޭ އެއްޗެއްތޯ ނޫނީ މުވައްޒަފުންގެ ތެރެއިން އެ ނުލިބެނީ ކޮން ހާލަތެއްގައިތޯ،
ލިބެންޖެހެނީ ކޮން ހާލަތެއްގައިތޯ މިކަހަލަ ސުވާލުތަކެއް އިންނާތީ ހަމަ އާންމުކޮށް ކުރެވޭ ސުވާލުތައް
އަޅުގަނޑުމެންގެ ގުޅޭ ޖަވާބާ އެއްކޮށް ސޯޝަލް މީޑިއާ، އަޅުގަނޑުމެންގެ ފޭސްބުކް، ޓުވިޓަރ މެދުވެރިކޮށް
އާންމުންނަށް އޭތި ހަމަ ޑިސްކަސްކުރަން އެހެން ހުންނަ. ދެން އަޅުގަނޑުމެންގެ ފޭސްބުކް ޕޭޖު ހަމަ މީގެ އިތުރުން
އާންމުންނަށް މި އޮންނަ ސުވާލުތަކަށް ހަމަ މެސެންޖަރ ތްރޫކޮށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް މެސެޖުކުރީމަ އެ އެއްޗެއްސަށް
ވެސް އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ ޑެއިލީ އެޓެންޑްކުރަމުންދާނެ. އަޅުގަނޑުމެން އަޅުގަނޑު ހަނދާން ގޯސް ނޫންކަމުގައި
ވަނީނަމަ އަޅުގަނޑުމެންގެ ފޭސްބުކް ޕޭޖުގެ ޓުވެންޓީ ތްރީ ތައުޒަންވަރު ލައިކްސް އެބަހުރޭ. އެހެންވީމާ، ހަމަ
5

ސަރުކާރު މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރާ މިންވަރު ބަލާ ކޮމިޓީގެ 5 ވަނަ ބައްދަލުވުން 17 ޖޫން 2021
ދުވާލަކު ގާތްގަނޑަކަށް ހަމަ އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެޓްލީސްޓް ފައިވް ވަރަކަށް އާންމުންގެ ތެރެއިން ހަމަ މީހުން މި
ސުވާލުތައް ކުރޭ. އެ އެއްޗެއްސަށް އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ ގަވާއިދުން އެޓެންޑްވަމުންދަން. ދެން އޭގެ އިތުރަށް މި
ދެންނެވިހެން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ހަމަ އަޅުގަނޑުމެން އޮފީސް ރަސްމީކޮށް ހުޅުވާފައި އިންނަ ކަމަށް ވަނީނަމަ
އަޅުގަނޑުމެންގެ ހަމަ މެއިންލައިން ނަންބަރުތަކުން އަދި މި ގޭގައި މަސައްކަތްކުރާ ދުވަސްވަރު އަޅުގަނޑުމެން
ބޭނުންކުރަން ހަމަޖައްސާފައި މި އިންނަ ދެ މޮބައިލް ނަންބަރު ތްރޫކޮށް. ދެން މީގެ އިތުރުން އަޅުގަނޑުމެންގެ އީ-
މެއިލަށް ފޮނުވާލީމަ ހަމަ އަޅުގަނޑުމެން އެ އެއްޗެހި ވަކި ކޭސް އޮފިސަރސްއަށް ލައި އެސައިންކޮށްގެން އެ ކުރިއަށް
އެބަ ގެންދަން. ދެން މައްސަލަ ހުށަހެޅުމަށް އަޅުގަނޑުމެން އިންތިޒާމުތައް ހަމަ ރައްޔިތުންނަށް ހަމަ
ފަސޭހަކޮށްދިނުމުގެ ގޮތުން، އާންމުންނަށް ފަސޭހަކޮށްދިނުމުގެ ގޮތުން 2019 ވަނަ އަހަރުގެ ތެރޭގައި އަޅުގަނޑުމެންގެ
ވެބްސައިޓު ވެސް އަލުން ހަމަ ރީބީލްޑްކޮށް އިންނާނެ އޮންލައިންކޮށް ހުރިހާ މައްސަލަތަކެއް ހުށަހެޅޭނެ އިންތިޒާމު
ހަމަޖައްސާފަ. އެގޮތުން ހަމަ އަޅުގަނޑުމެންގެ ޕޭޖު ތްރޫކޮށް ދިވެހި ލޭންގުއޭޖް ޕޭޖެއް އަދި އިންގްލިޝް ލޭންގުއޭޖް
ޕޭޖެއް ވެސް އިންނާނެ ހަމަ. އެހެންނަމަވެސް، ދިވެހި ބަހުން ވެސް ހަމަ މައްސަލަ ފޯމު އޮންލައިންކޮށް
ފިލްކޮށްލާފައި ހުށަހަޅާލީމަ ހަމަ ސީދާ އަޅުގަނޑުމެންގެ އޭތި ލިބޭނެ. ދެން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ހަމަ ބައެއް
މައްސަލަތަކުގައި އަންނައިރު ވެސް ހަމަ އެބައުޅޭ އަޅުގަނޑުމެން ވެސް ޤަބޫލުކުރަން އެއްބައި ބޭފުޅުންނަށް އެންމެ
ރަނގަޅަށް އޭތި ފިލްކުރަން ނޭނގިގެން މަޢުލޫމާތު ފުރިހަމަނުވެ ވެސް. އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ އޭގެ އެއްވެސް އެއްޗެއް
ޑިސްކާޑްކޮށެއް ނުލަން. އެ ހުރިހާ އެއްޗެއް ވެސް އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ އެކްސެޕްޓްކޮށްފައި އެންޓްރީކޮށްފައި އެ
ބޭފުޅުންނާ މުޢާމަލާތުކޮށްގެން އިތުރަށް މަޢުލޫމާތު ފުރިހަމަކޮށްގެން ހަމަ މައްސަލަ ބަލައިގެން ކުރިއަށް ގެންދަން.
ދެން އޭގެ އިތުރުން ހަމަ މި ދެންނެވިހެން އަޅުގަނޑުމެންގެ ކައުންޓަރުން ވެސް ފޯމު ލިބެން ހުންނާނެ. މިކޮޅުން ހަމަ
އަޅުގަނޑުމެންގެ އެސިސްޓެންސީއެއް އޭގައި ބޭނުންވަންޏާ އެވެސް ހަމަ އަޅުގަނޑުމެންގެ ސައިޑުން
ޕްރޮވައިޑްކޮށްދެމުން ދަނީ. ދެން އަޅުގަނޑުމެންގެ އިންސްޕެކްޝަންތަކާއި، ރޫޓިންގކޮށް މިދާ އިންސްޕެކްޝަންތަކާއި
މީޑިއޭޝަންތަކާ ގުޅިގެން ކުރިއަށް ގެންދަވާނެ އަޅުގަނޑުމެންގެ އިންސްޕެކްޝަން ޑިރެކްޓަރ އަޙްޒަމް އަދި ލީގަލް
ސައިޑުން ސާޙަތު ސީނިއަރ ލީގަލް އޮފިސަރ އިނގޭތޯ.
ލޭބަރ ރިލޭޝަންސް އޮތޯރިޓީގެ ލީގަލް އޮފިސަރ އަލްއުސްތާޛާ މަރްޔަމް ސާޙަތު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ދެން މައިގަނޑު ގޮތެއްގައި ހޫދު އެ ވިދާޅުވީ މިހާރު މި މައްސަލަތައް ހުށަހެޅުމުގައި ލޭބަރ ރިލޭޝަން
އޮތޯރިޓީގައި އަޅުގަނޑުމެން މި އިންތިޒާމު ހަމަޖައްސާފައި އޮތްގޮތް. ދެން މެންބަރު ކުރެއްވި ސުވާލުގައި ވިދާޅުވީ މި
6

ސަރުކާރު މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރާ މިންވަރު ބަލާ ކޮމިޓީގެ 5 ވަނަ ބައްދަލުވުން 17 ޖޫން 2021
މައްސަލަތައް ހުށަހެޅުމަށް ދަތިވުން. ދެން އަޅުގަނޑު އުއްމީދުކުރަނީ މިހާރު އެ ސުވާލަށް ޖަވާބު ލިބިވަޑައިގެންފައި
ކަމަށްވާނީ. ދެން އޭގެ އިތުރަށް އަޅުގަނޑު އިތުރުކޮށްލަން ބޭނުންވާ އަދި އެއް ޕޮއިންޓެއް އެބައޮތް. މިހާރު ބިދޭސީން
ނޫނިއްޔާމު މަސައްކަތްތެރިންނަކީ މުޅި ރާއްޖޭގައި ވެސް އެކި ކަންކޮޅުތަކުގައި މަސައްކަތްކުރާ ބޭފުޅުންވީމަ ކޮންމެ
ރަށެއްގައި ވެސް އެބަހުރޭ ރަށު ކައުންސިލެއް، އިސް ކައުންސިލު އިދާރާއެއް ގާއިމުކުރެވިފައި ނޫނިއްޔާމު ސިޓީ
ކައުންސިލު އިދާރާއެއް ގާއިމުކުރެވިފަ. އެހެންވީމާ، ކައުންސިލު މެދުވެރިކޮށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ހުށަހެޅޭ
މައްސަލަތައް ވެސް އަޅުގަނޑުމެން މި ކުރިއަށް ގެންދަނީ ހަމަ ބަލަމުން އިނގޭތޯ. ދެން މިހާރު ވެސް އަޅުގަނޑުމެން
ވާނީ އަދި މި ކޮވިޑާ ގުޅިގެން އޮފީސްތައް ބަންދުކުރަން ސަރުކާރުން އެންގުމާ ގުޅިގެން ވެސް ވޯރކް ފްރޮމް ހޯމްގެ
ހުރިހާ އިންތިޒާމެއް ހަމަޖެއްސުމަށްފަހު އަޅުގަނޑުމެން ވާނީ ހަމަ އެ އިދާރާތައް މެދުވެރިކޮށްގެން މައްސަލަ ހުށަހަޅާ
ފަރާތްތަކާ ހަމަ މުޢާމަލާތްކޮށް ކައުންސިލު އިދާރާ މެދުވެރިކޮށް އެ ފަރާތްތަކަށް ހަމަ ސިޓީ ވެސް ރައްދުކުރެވިފަ.
އެހެންވީމާ، އެގޮތަށް ހުށަހެޅޭ މައްސަލަތައް ވެސް އަޅުގަނޑުމެން ވާނީ ޙައްލުކޮށްފަ. ދެން އަދި ކުރެއްވި ސުވާލެއް
މިސާލަކަށް ދަންނަވާނަމަ، މި މައްސަލަތައް ދިގުލައިގެންދާ ވާހަކަ ވިދާޅުވެއްޖެ ދެއްތޯ. ދެން އަސްލު ޙަޤީޤަތުގައި
މައްސަލައިގެ ގޮތުން ބައެއްފަހަރު މައްސަލަތައް އެބަ ދިގުލައިގެންދޭ. ސަބަބަކަށްވަނީ އަޅުގަނޑުމެންނާ ހަމައަށް
ބައެއްފަހަރު އެބަ މައްސަލަ ހުށަހެޅޭ މުވައްޒަފެއްގެ މިސާލަކަށް، ދަންނަވާނަމަ 7 މަސްދުވަހުގެ މުސާރައިގެ
މައްސަލަ. ދެން އަޅުގަނޑުމެން މުޅި މައްސަލައަށް ބަލައިލާއިރުގައި އެތަނުގައި މަސައްކަތް އެބަ ކުރޭ މިސާލަކަށް
ފައްސަތޭކައެއްހާ މުވައްޒަފުންގެ 7 މަހުގެ މުސާރައިގެ މައްސަލަތައް. އެހެންވީމާ، މިފަދަ މައްސަލަތަކަކީ
އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެހާ އަވަހަށް ނިންމާލެވޭ ޒާތުގެ މައްސަލަތަކެއް ނޫން. އެހެންވީމާ، އެފަދަ މައްސަލަތައް ބައެއް
ހާލަތްތަކުގައި ދިގުލައިގެން ގޮއްސަ ހުރެދާނެ. ނަމަވެސް، އެލް.އާރު.އޭއަށް މައްސަލައެއް ހުށަހެޅޭތާ ހުރިހާ
މައްސަލައަކަށް ވެސް އަޅުގަނޑުމެން އެޓެންޑްވަން 3 ދުވަސް ތެރޭގައި ހުށަހެޅޭތާ. ދެން ހޫދު އެ ވިދާޅުވި ގޮތަށް
އަދި މައްސަލައިގެ މަޢުލޫމާތު ފުރިހަމަ ނުވި ކަމުގައި ވީނަމަވެސް އަޅުގަނޑުމެން މައްސަލަ ކުރިއަށް ނުގެންގޮސް
ނުބާއްވަން. ހުށަހެޅި ފަރާތްތަކާ މުޢާމަލާތްކޮށްގެން އަޅުގަނޑުމެން ލިޔެކިއުންތައް ހަމަކޮށްގެން އެ މައްސަލަތައް
ކުރިއަށް ގެންދަން މިކޮޅުން.
ލޭބަރ ރިލޭޝަންސް އޮތޯރިޓީގެ ޑިރެކްޓަރ މުޙައްމަދު އަޙްޒަމް ވާހަކަދެއްކެވުން:
ދެން ސާހަތު އެ ކިޔައިދެއްވީ މައްސަލަތަކުގައި ޢަމަލުކުރައްވާނެ ގޮތް. އަޅުގަނޑުމެންގެ މެންޑޭޓުގައި ހިމެނޭ އިތުރު
ކަމެއް މިއީ އިންސްޕެކްޝަންސް އިނގޭތޯ. މައިގަނޑު ހަމަ އެއް މަސައްކަތް. އިންސްޕެކްޝަންސްގެ ކުޑަ
7

ސަރުކާރު މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރާ މިންވަރު ބަލާ ކޮމިޓީގެ 5 ވަނަ ބައްދަލުވުން 17 ޖޫން 2021
ސަމަރީއެއް ދެއްވާނެ ތި ބޭފުޅުންގެ މަޢުލޫމާތަށް ޓަކައި. އަޅުގަނޑުމެންގެ އިންސްޕެކްޝަންސްތަކަކީ ރާއްޖޭގައި
މަސައްކަތްކުރާ ހުރިހާ ސައިޓްތަކަށް ގޮސްގެން މުވައްޒަފުންނާ ބައްދަލުކޮށް އަދި މެނޭޖުމެންޓާ ވެސް ބައްދަލުކޮށްގެން
ލިޔެކިއުންތަކެއް ވެސް އަޅުގަނޑުމެން އެތަނުން ކޮޕީ ނަގައިގެން ކުރިއަށް ގެންދެވޭނީ އިންސްޕެކްޝަނެއް ލޭބަރ
އިންސްޕެކްޝަނަކީ އިނގޭތޯ. ދެން ގާނޫނުން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ދެއްވާފައި އެބައޮތް ވަރަށްބޮޑު ބާރުތަކެއް. ހަމަ އެ
ބާރުތަކުގެ ތެރޭގައި ކުރިން އެނގުމަކާއި ނުލައި މަސައްކަތްކުރާ ތަންތަނަށް ވަނުން ކަހަލަ ކަންކަން އެބައޮތް. އަދި
ލިޔެކިއުން ހޯދުން ވެސް އެބަލިބޭ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ބާރުގެ ގޮތުގައި. އެހެންވީމާ، އެގޮތުން އަޅުގަނޑުމެންނަށް
ރާއްޖޭގެ އެކި ކަންކޮޅުތަކުގައި އިންސްޕެކްޝަންސްތައް އެބަ ކުރިއަށް ގެންދެވޭ. އެގޮތުން މިހާރު އަޅުގަނޑުމެންގެ
މުވައްޒަފުން މިތިބީ މާލޭގެ އެކަނި. އެހެންކަމުން މާލެއިން އަޅުގަނޑުމެން ދަތުރުތައް މި ރާވަނީ ރާއްޖޭގެ އެކި
ސަރަޙައްދުތަކަށް. އެގޮތުން އަޅުގަނޑުމެން މިސާލަކަށް މައްސަލަތައް ލިބޭއިރު އެބަ ފާހަގަކުރެވޭ މިސާލަކަށް ވަކި
ސެކްޓަރއެއްގައި ތަންކޮޅެއް މައްސަލަތައް އެބަ ގިނައޭ. އެހެންވީމާ، މި ސެކްޓަރއަކީ އަޅުގަނޑުމެން ފޯކަސްކުރަން
އެބަޖެހޭ މައްސަލަތައް ޙައްލުކުރުމަށް. އެހެންކަމަށްވާނަމަ އެ ސެކްޓަރތަކަށް އަމާޒުކޮށްގެން އަޅުގަނޑުމެން މި
ދަތުރުތައް ވެސް ރާވަނީ. އޭގެ އިތުރުން ދެން އަޅުގަނޑުމެން އަބަދު ވެސް މަސައްކަތްކުރަން ރާއްޖޭގެ ކޮންމެ
އަތޮޅެއްގައި ވެސް ކަވަރކުރެވޭތޯ އަޅުގަނޑުމެންގެ އިންސްޕެކްޝަންތަކުގައި. ދެން އަޅުގަނޑުމެންގެ
އިންސްޕެކްޝަންތަކުގައި އަޅުގަނޑުމެން ދާ އަތޮޅެއްގެ ވަކި ރަށެއްގައި ގާއިމުވެ ތިބެ އިންސްޕެކްޝަންތައް މި
ރާވައިލެވެނީ. އެހެންކަމަށްވާނަމަ އަޅުގަނޑުމެން އެރަށެއްގެ ކައުންސިލުތަކާ ވެސް މުޢާމަލާތް އެބަ ކުރެވޭ.
މުޢާމަލާތްކޮށްގެން އެ ރަށުގައި މިސާލަކަށް ހުރި މައްސަލަތަކަކީ ކޮބައިތޯ ވަޒީފާއާ ގުޅިގެން ނޫނީ އަތޮޅު
ކައުންސިލާއި އަޅުގަނޑުމެންނާ ބައްދަލުވާނަމަ އެ ބޭފުޅުންނާ ވެސް ވާހަކަދެކެވޭ ކޮބައިތޯ މި އަތޮޅުގެ އެންމެބޮޑަށް
މުވައްޒަފުން، އެއީ ބިދޭސީން ވިޔަސް ނުވަތަ ދިވެހިން ވިޔަސް އަމިއްލަ ފަރާތްތަކުގައި މަސައްކަތްކުރާ ބޭފުޅުން
ވެސް ނުވަތަ ސަރުކާރުގައި މަސައްކަތްކުރާ ބޭފުޅުން ވެސް ހުރެދާނެ ހަމަ ބައެއް ވަޒީފާއާ ގުޅޭ މައްސަލަތައް.
އެހެންވެއްޖިއްޔާ އެކަންކަން އޮޅުންފިލުވައި އަޅުގަނޑުމެންގެ އިންސްޕެކްޝަންތައް ރާވައިގެން ކުރިއަށް ގެންދެވޭނެ.
ދެން އަޅުގަނޑުމެން އިންސްޕެކްޝަންތަކުގައި ފާހަގަކުރެވޭނެ ބައެއްފަހަރު ވަޒީފާއާ ގުޅޭ މައްސަލަތައް.
އެހެންވެއްޖިއްޔާ އަޅުގަނޑުމެން އެމްޕްލޯޔަރަށް އެބަ އަންގަން ވަކި މުއްދަތެއް ދީފައި މިއޭ އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި
ފާހަގަކުރެވޭ ކަންކަމަކީ. އެހެންވީމާ، ގާނޫނާއި އަދި ގާނޫނުގެ ދަށުން ހެދިފައި ހުރި ގަވާއިދުތަކާ އެއްގޮތްވާ
ގޮތުގެމަތިން މިކަންކަން އިޞްލާޙުކޮށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް އަންގާށޭ. ދެން އަޅުގަނޑުމެން އެއަށްފަހު...)ރެކޯޑިންގގެ
އަޑު ނުސާފުކަމުން މެންބަރު ވިދާޅުވާ އެއްޗެއް ސާފެއް ނުވޭ(އެބަ ހެދޭ ލިޔެކިއުންތައް ގެނެސް އެކަންކަން ޔަޤީން
8

ސަރުކާރު މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރާ މިންވަރު ބަލާ ކޮމިޓީގެ 5 ވަނަ ބައްދަލުވުން 17 ޖޫން 2021
ކުރެވޭ އެބަ އަޅުގަނޑުމެން އަންގާފައި އޮތްގޮތަށް އެކަންކަން ރަނގަޅުކުރެވޭތޯ. ދެން އޭގެ އިތުރަށް ކޮންމެވެސް
ވަރަކަށް ބައެއްފަހަރު އެބަޖެހޭ އަޅުގަނޑުމެންގެ އެންގުންތަކަށް ޢަމަލު ނުކުރާނަމަ ގާނޫނުގެ ދަށުން ފިޔަވަޅު ވެސް
އަޅަން. އެހެންވީމާ، އެގޮތުން އަޅުގަނޑުމެން ތަންފީޛީ ކަންކަން މި ކުރިއަށް ގެންދަނީ.
ލޭބަރ ރިލޭޝަންސް އޮތޯރިޓީގެ ލީގަލް އޮފިސަރ އަލްއުސްތާޛާ މަރްޔަމް ސާޙަތު ވާހަކަދެއްކެވުން:
ދެން އަޅުގަނޑު އަދި ދަންނަވައިލާނަން މެންބަރު ކުރެއްވި ސުވާލެއް...
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަނޑަށް ވަރަށް ރަނގަޅު އިނގޭތޯ ވާހަކަދައްކަވާ ބޭފުޅާ ނަން ވިދާޅުވެފައި ފެއްޓެވިއްޔާ އިނގޭތޯ.
ލޭބަރ ރިލޭޝަންސް އޮތޯރިޓީގެ ލީގަލް އޮފިސަރ އަލްއުސްތާޛާ މަރްޔަމް ސާޙަތު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! އަޅުގަނޑު މަރިޔަމް ސާޙަތު އިނގޭތޯ. ސީނިއަރ ލީގަލް އޮފިސަރ. އަޅުގަނޑު އިތުރުކޮށްލަން ބޭނުންވަނީ
ކުރެއްވި ސުވާލުގައި ވިދާޅުވެއްޖެ ކިހާވަރަކަށްތޯ އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި މަސައްކަތްކުރެވުނީ. ދެން އަޅުގަނޑު
ސްޓޭޓަސް ދަންނަވައި ލާނަން. 2019 ވަނަ އަހަރު 603 މައްސަލަ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ހުށަހެޅިފައިވާއިރު 603
މައްސަލަ އަޅުގަނޑުމެން ވާނީ ނިންމާފަ. ދެން 2020 ވަނަ އަހަރު އަޅުގަނޑުމެންނަށް ހުށަހެޅުނު އެގާރަސަތޭކަ
އެގާރަ މައްސަލަ. ދެން މިހާތަނަށް ނިމިފައިވަނީ އެގާރަސަތޭކަ އަށް މައްސަލަ. ދެން 2021 ވަނަ އަހަރު މިހާތަނަށް
ހުށަހެޅިފައިވަނީ 371 މައްސަލަ. އޭގެ ތެރެއިން 294 މައްސަލަވަނީ ނިމިފަ. ދެން އަޅުގަނޑުމެން ފިޔަވަޅު އަޅާފައި
ހުރި ތަންތަނުގެ ތަފާސްހިސާބަށް ބަލައިލާއިރުގައި 2019 ވަނަ އަހަރު އަޅުގަނޑުމެން ޖުރުމަނާކޮށްފައިވާނެ ޖުމްލަ
30 ތަނެއް. އެއީ 22 ކޮމްޕެނީ އަދި އޭގެ އިތުރުން އިންޑިވިޖުއަލް ފަރުދުން ވެއްޖިއްޔާ 8 ތަނެއް މިއިނީ
ޖުރުމަނާކުރެވިފަ. އޭގެ ތެރެއިން ދައުލަތަށް މިހާރު ޖުރުމަނާގެ ފައިސާ ދައްކާފައިވަނީ 9000 އެމައުންޓް އިނގޭތޯ.
ދެން 2020 ވަނަ އަހަރު 8 ކުންފުނި ޖުރުމަނާ ކުރެވިފައިވާއިރުގަ އި އަމިއްލަ ފަރުދުން މި އިންނަނީ 3 ތަނެއް
ޖުރުމަނާކުރެވިފަ. ދެން 2021 ވަނަ އަހަރު މިއަދާ ހަމައަށް އަޅުގަނޑުމެން ޖުރުމަނާ ކުރެވިފައި މިއިނީ ހަމަ
ކުންފުނީގެ 8 ތަން. އަދި ހަމަ އޭގެ އިތުރުން ފަރުދުންގެ 2 ތަން އިނގޭތޯ. ދެން އަޙްޒަމް އޭގެ އިތުރަށް
ދަންނަވައިލާނެ އިންސްޕެކްޝަންގެ ބައެއް ޑާޓާތައް ވެސް.
9

ސަރުކާރު މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރާ މިންވަރު ބަލާ ކޮމިޓީގެ 5 ވަނަ ބައްދަލުވުން 17 ޖޫން 2021
ލޭބަރ ރިލޭޝަންސް އޮތޯރިޓީގެ ޑިރެކްޓަރ މުޙައްމަދު އަޙްޒަމް ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަނޑު މުޙައްމަދު އަޙްޒަމް އިނގޭތޯ ޑިރެކްޓަރ. އަޅުގަނޑުމެންގެ އިންސްޕެކްޝަންތަކަށް ބަލައިލާއިރު 2019
ވަނަ އަހަރު އަޅުގަނޑުމެންނަށް ކުރެވުނު ޖުމްލަ 233 އިންސްޕެކްޝަންސް އިނގޭތޯ. އެގޮތުން 41 އިންސްޕެކްޝަން
އެބަ ކުރެވޭ ގްރޭޓަރ މާލެ ނޫނީ މި ކިޔާ މާލެ، ވިލިމާލެ، ހުޅުމާލެ، ހުޅުލެ، ތިލަފުށި މި އޭރިޔާގައި. އޭގެ އިތުރުން
އަތޮޅުތެރޭގެ 158 ތަނެއް ކުރެވުނު އަދި ރިސޯޓު 34 ރިސޯޓެއް 2019 ވަނަ އަހަރު ކުރެވުނު އިނގޭތޯ. އެގޮތުން މި
އެންސްޕެކްޝަންތަކުން ޖުމްލަ 8946 މުވައްޒަފުން ކަވަރކުރެވުނު އަޅުގަނޑުމެންނަށް. ދެން އޭގެ އިތުރަށް 2021
ވަނަ އަހަރު އަޅުގަނޑުމެން ކޮންމެވެސް ވަރަކަށް، 2020 ވަނަ އަހަރު އަޅުގަނޑުމެން ކޮންމެވެސް ވަރަކަށް މަދުވި
އިންސްޕެކްޝަންތައް. އެއީ ކޮވިޑާ ގުޅިގެން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ވެސް ދަތުރުފަތުރުކުރުމުގައި ހުރި ދަތިތަކެއް
އިނގޭތޯ. އެހެންކަމުން އަޅުގަނޑުމެން ޖުމްލަ ކުރެވިފައިވަނީ 75 އިނގޭތޯ. ދެން އެގޮތުން މާލެ، ވިލިމާލެ، ހުޅުމާލެ
މި އޭރިޔާގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް ކުރެވިފައިވޭ 37. އަތޮޅުތެރޭގައި 8. ރިސޯޓް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ކުރެވިފައިވާނެ 30
އިނގޭތޯ. ދެން އަދި މި އަހަރު އަޅުގަނޑުމެންނަށް ކުރެވިފައިވޭ 26 އިންސްޕެކްޝަނެއް އިނގޭތޯ. އެގޮތުން މާލެ،
ވިލިމާލެ މި އޭރިޔާގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް ކުރެވިފައިވޭ 8 އިންސްޕެކްޝަނެއް. އަތޮޅުތެރޭގަ އި 4 އަދި ރިސޯޓުގެ 8
ވަރު އިނގޭތޯ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ކުރެވިފައިވަނީ. އެހެންވީމާ، އެވަރަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް އިންސްޕެކްޝަންތައް
މިހާރު ކުރިއަށް ގެންދެވިފައިވަނީ. ދެން ސުވާލު ކުރެއްވި ކަންނޭނގެ މިނިމަމް ވޭޖާ ގުޅިގެން އަޅުގަނޑުމެން ކޮބައިތޯ
ތައްޔާރީތަކަކީ. ދެން ގާނޫނަށް އެބަ އާދޭ އެކި ބަދަލުތައް. އެ އަންނަ ބަދަލުތަކާ ގުޅިގެން އަޅުގަނޑުމެން ވެސް
އެބަޖެހޭ ވަޒީފާއާ ބެހޭ ގާނޫނަށް ޢަމަލުކުރާ މިންވަރެއްގައި އަޅުގަނޑުމެން ކުރާ ޗެކްތަކުގެ އަޕްޑޭޓުތަކެއް އެބަ
ގެންނަންޖެހޭ. އެގޮތުން ސައިޓް، މިސާލަކަށް މައްސަލަތަކުގެ ވެސް އަޅުގަނޑުމެން ބަލާ މައްސަލަތައް ވެސް ތަފާތުވޭ
އެބަ ގާނޫނަށް ގެނެވޭ ބަދަލުތަކަކާއިއެކު. އެގޮތުން އަޅުގަނޑުމެން އިންސްޕެކްޝަންގައި ވެސް އެބަހުރޭ ބެލޭ ވަކި
ކަންކަމެއް އިނގޭތޯ. ގާނޫނުގައި މި ހުންނަ މިނިމަމްކަން ބަލާއިރު. އެގޮތުން މިސާލަކަށް މިނިމަމް ވޭޖުގެ ކަންކަން
އައުމާއިއެކު މިނިމަމް ވޭޖުގެ ވެސް ހުންނާނެ އުސޫލުތަކެއް ގާނޫނުން ނުވަތަ ގަވާއިދުން ކަނޑައެޅިފައިވާ.
އެހެންކަމަށްވާނަމަ އަޅުގަނޑުމެންގެ އިންސްޕެކްޝަން ތެރެއަށް އެކަންކަން އިމްޕްލިމެންޓްކޮށްގެން އެކަންކަން
ޗެކުކުރުމަށް އަޅުގަނޑުމެން ރެޑީވާނެ އިނގޭތޯ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު ހާރޫން އަދި އިތުރު ސުވާލެއް އެބައޮތްތޯ؟
10

ސަރުކާރު މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރާ މިންވަރު ބަލާ ކޮމިޓީގެ 5 ވަނަ ބައްދަލުވުން 17 ޖޫން 2021
މަނަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ހާރޫން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ދެން އަޅުގަނޑަށް މި ފާހަގަކުރެވުނީ ވަރަށް ރަނގަޅު މަސައްކަތްތަކެއް ކުރައްވާފައި ހުރި ކަމަށް. އަސްލު
އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި އިވޭ ގޮތާއި ބަލާފައި ވަރަށް ރަނގަޅަށް ޕަރފޯމްކޮށްފައި ހުރި ކަމަށް އަޅުގަނޑަށް މި
ފާހަގަކުރެވުނީ. ދެން އަދިވެސް އެބަހުރި ބައެއް ސުވާލު. ދެން އަޅުގަނޑު ދެން އޮތް ސުވާލަކަށް އޮތީ ރިސޯޓުތަކުގައި
ވަރަށް ބޮޑަށް އަންނަ ޝަކުވާއެއް ސްޓާފް ކޮމްޕޮޒިޝަންގެ ވާހަކަ. އެ ބޭފުޅުންނަށް އެގްރިމެންޓު ކުރެވިފައި
އެބައިނދޭ ވަކި އަދަދަކަށް ސްޓާފުން ތިބެންޖެހޭނެ ކަމަށް. ދެން އެ ކަންކަން ތި ބޭފުޅުންނަށް ކިހާވަރަކަށް ބެލޭތޯ؟
މިދެންނެވީ އެއްކަލަ އެޑްހޮކްކޮށް ތި ބޭފުޅުން ކިހާވަރަކަށް އެ ކަންކަން ބައްލަވާތޯ. ދެން އަނެއް ކަމަކަށް އަޅުގަނޑު
ހިތަށްއެރީ ސާފުކޮށްލާނަމޭ އަޅުގަނޑުމެން ވަރަށްބޮޑަށް ޑީސެންޓްރަލައިޒްކުރާ ވާހަކަ މި ދައްކަނީ. ދެންމެ ތި ބޭފުޅުން
ފާހަގަކުރައްވައިފި އަތޮޅުތެރެއަށް ދަތުރުކުރައްވާ ވާހަކަ. އެދެން އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ ވަރަށްބޮޑު ޚަރަދަކަށްވާނެހެން.
އޭގެ ބަދަލުގައި ތި ބޭފުޅުންގެ ވިސްނުންފުޅެއް އެބަހުރިތޯ ކައުންސިލުތަކާ ހަވާލުކޮށްގެން މިކަންކަން އަތޮޅުތެރޭގައި
ހިންގަން ރާވާނެ އެއްވެސް ކަހަލަ ވިސްނުންފުޅެއް. ދެން އަނެއްހެން ޖުމްލަ ގޮތެއްގައި ތި ބޭފުޅުންގެ ތި ދެއްވި
މަޢުލޫމާތަށް ބަލާފައި އަޅުގަނޑަށް ދެންނެވޭނީ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ހަމަ މި އަޑުއިވޭ ގޮތާއި ބަލާފައި ވަރަށްބޮޑުތަން
ރަނގަޅޭ. ޝުކުރިއްޔާ މުޤައްރިރު.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ކުރިއަށް ގެންދަވާ.
ލޭބަރ ރިލޭޝަންސް އޮތޯރިޓީގެ ޑިރެކްޓަރ މުޙައްމަދު އަޙްޒަމް ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! އަޅުގަނޑު ޖަވާބުދެއްވާނަން އިނގޭތޯ. އަޅުގަނޑު މުޙައްމަދު އަޙްޒަމް ކުރިން ވެސް ފާހަގަކުރިހެން. ސުވާލެއް
ކުރެއްވި ކަންނޭނގެ ރިސޯޓުތަކުގައި އެބައޮވޭ ޓޫރިޒަމް މިނިސްޓްރީން އުސޫލަކުން ކަނޑައަޅުއްވާފައި ވަކި މިންވަރެއް
ދެއްތޯ. ދެން މިއީ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ވެސް ފާހަގަކުރެވޭ ކަންކަމޭ ރިސޯޓުތަކަށް އަޅުގަނޑުމެން ކުރާ
އިންސްޕެކްޝަންތަކުގައި. ދެން އަޅުގަނޑުމެން އެންމެބޮޑަށް މީގެ ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުންވަނީ އަޅުގަނޑުމެން
އެކަންކަން އިމްޕްލިމެންޓްކުރާއިރު ޓޫރިޒަމް މިނިސްޓްރީއަށް ވެސް މިގޮތަށް ފާހަގަކު ރެވޭ ކަންކަން އަޅުގަނޑުމެން
ދާނީ އަންގަމުން. ދެން އިތުރަށް އަޅުގަނޑުމެން ކުރާ އެއްކަމެއް މިއީ ބިދޭސީން ތިބޭ މިންވަރަށް ބަލާފައި ސްޓާފް،
11

ސަރުކާރު މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރާ މިންވަރު ބަލާ ކޮމިޓީގެ 5 ވަނަ ބައްދަލުވުން 17 ޖޫން 2021
މެނޭޖުމެންޓާ ވަރަށްބޮޑު ދެކެވޭ ވާހަކައެއް ދެން އަޅުގަނޑުމެން ސިޓީތަކުން އިނގޭ ކަންކަން މިއީ. ދިވެހިން
އެލިބެންހުރި ވަޒީފާތަކަށް ގެނައުން ނުވަތަ ގަވާއިދާ ޚިލާފަށް ބިދޭސީން ގެންގުޅޭނަމަ އެ ބޭފުޅުން އެތަނުގައި
އެފަދައިން ނުގެންގުޅުން. އެއީ އަޅުގަނޑުމެން ވަރަށްގިނައިން އެންގޭ ކަމެއް. އެހެންވީމާ، ދިވެހިންނަށް ފުރުޞަތު
ދިނުމަކީ އަޅުގަނޑުމެން ވެސް އެންމެ އެދޭ އެއްގޮތް. ދެން ބިދޭސީން ގަވާއިދުގައި ވެސް އެބަ ބަޔާންކުރޭ ކަންނޭނގެ
ދިވެއްސަކު ނުލިބިއްޖިއްޔާ ކަމަށް ބިދޭސީއަކު ވަޒީފާއަކަށް ގެނެވޭނީ. އެހެންވީމާ، އެއީ އަޅުގަނޑުމެން ވެސް
އެމްޕޯސްކުރާ ކަމެއް އިނގޭތޯ.
ލޭބަރ ރިލޭޝަންސް އޮތޯރިޓީގެ ޑިރެކްޓަރ އަޙްމަދު މިޒުހަތު ނަޢީމް ވާހަކަދެއްކެ ވުން:
ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މުޤައްރިރު. އަދި ކުރެއްވި ސުވާލެއް އެއްކަލަ ކައުންސިލުތަކާ ގުޅިގެން ކިހާ ވިސްނުމެއްތޯ
ތި ގެންގުޅުއްވަނީ. އަޅުގަނޑުމެން އެބަ ގެންގުޅެން އިނގޭތޯ ކައުންސިލުތަކާ ގުޅިގެން އަޅުގަނޑުމެންގެ މަސައްކަތް
ރަށްރަށަށް އަތޮޅުތެރެއަށް ފުޅާކުރުމުގެ ވިސްނުމެއް. އަޅުގަނޑު މިދިޔަ އަހަރު ވެސް އަދި އޭގެ ކުރީ އަހަރު ވެސް
މިނިސްޓަރގެ ލަފާފުޅުގެ މަތިން އަޅުގަނޑުމެންގެ މި އޮތޯރިޓީ ހުންނަނީ އިކޮނޮމިކް މިނިސްޓްރީގެ ބެލުމުގެ ދަށުގައި.
ދެން މިނިސްޓަރުގެ ވެސް ލަފާފުޅުގެ މަތިން އަޅުގަނޑުމެން ބަޖެޓުކޮށްފައި އިންނާނެ ކޮންމެ އަތޮޅަކަށް 2
މުވައްޒަފަކު ފުރަތަމަ ސްޓާޓިންގގައި ފުރަތަމަ ހޯދަންވެގެން އިނގޭތޯ. އަޅުގަނޑުމެން ބަޖެޓު ވެސް ކޮށްފައި އެކަމަކު
ކޮވިޑުގެ ހާލަތާއި ގުޅިގެން އޭތި ކަނޑާލާފައި މި އިނީ. ދެން އަޅުގަނޑުމެން އޭތި ފުރަތަމަ ފިނޭންސުން އެ ކަންތައް
އަޅުގަނޑުމެންނަށް ހުއްޓާލަން އެންގީމަ ދެން ވިދާޅުވި އަދި އިތުރު އޮޕްޝަނެއް މީގައި ރައީސް އޮފީހުގައި އިންނަ
އެން.ޓީ.ވީ އެއަށް ހުށަހަޅައިގެން ކުރިއަށް ގެންދަން. އަޅުގަނޑު އިންނާނެ ރައީސް އޮފީހަށް ވެސް މިކަމުގެ މުހިންމު
ކަމާއި އެއަށް ބޭނުންވާ ފައިސާ އާއި މި ހުރިހާ ތަފްސީލުތަކެއް ހުށަހަޅާފައި އިނގޭތޯ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެންގެ
ވިސްނުން އެބައޮތް ހަމަ ކައުންސިލުތަކާ ގުޅިގެން ހަމަ ވަރަށް ގާތުން މި މަސައްކަތްކުރުމަށް ބޭނުންވާތީ މި ކަން
ކުރަން އިނގޭތޯ. މިއީ ހަމަ... (ރެކޯޑިންގގެ އަޑު ނުސާފުކަމުން މެންބަރު ވިދާޅުވާ އެއްޗެއް ސާފެއް ނުވޭ)
ވިސްނުމެއް.
ލޭބަރ ރިލޭޝަންސް އޮތޯރިޓީގެ ޑިރެކްޓަރ މުޙައްމަދު އަޙްޒަމް ވާހަކަދެއްކެވުން:
މިޒުހަތުގެ ޕޮއިންޓަށް އަދި އަޅުގަނޑު އިތުރުކޮށްލަން އޯކޭތޯ؟
12

ސަރުކާރު މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރާ މިންވަރު ބަލާ ކޮމިޓީގެ 5 ވަނަ ބައްދަލުވުން 17 ޖޫން 2021
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ކުރިއަށް ގެންދަވާ. ކުރިއަށް ގެންދަވާ.
ލޭބަރ ރިލޭޝަންސް އޮތޯރިޓީގެ ޑިރެކްޓަރ މުޙައްމަދު އަޙްޒަމް ވާހަކަދެއްކެވުން:
މިޒުހަތު ދެންނެވި ގޮތަށް އަޅުގަނޑުމެންގެ ވިސްނުން އެބަހުރި ކޮންމެ އަތޮޅެއްގެ އަޅުގަނޑުމެންގެ އެޓްލީސްޓް
އިންވެސްޓިގޭޝަންގެ އޮފިސަރެއް އަދި އިންސްޕެކްޝަން އޮފިސަރެއް ބަހައްޓަން. ދެން ހިތަށްއަރައިފާނެ ކީއްވެގެންތޯ
އެ މިސާލަކަށް ކައުންސިލުތަކުގައި މުވައްޒަފުން މިކަން ނުނެގެންވީ ދެއްތޯ. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑުމެން މި ކުރާ
މަސައްކަތަކީ ވަރަށް ޚާއްޞަ ގާނޫނީ މަސައްކަތަކަށް ވުމާއިއެކު އެބަޖެހޭ ވަކިކަހަލަ ޓްރެއިނިންގތަކެއް އަޅުގަނޑުމެން
ވެސް އެ ބޭފުޅުންނަށް ފޯރުކޮށްދޭން. ވަކިކަހަލަ ކަންކަން ފުރިހަމަވެގެން މަސައްކަތް އެންމެ ރަނގަޅަށް މި ކުރެވިގެން
ދަނީ. ދެން އަޅުގަނޑުމެން ވެސް ކުރިން އައި.އެލް.އޯއާ ޑިސްކަސްކޮށްގެން އެބަހުރި ބައެއް ޓްރެއިނިންގތައް ހެދިފަ.
މިކޮޅުގެ ބައެއް މުވައްޒަފުންނަކީ އައި.އެލް.އޯ ޓްރެއިނިންގތައް ފުރިހަމަކޮށްފައިވާ މުވައްޒަފުން. އެހެންކަމުން
އަޅުގަނޑުމެން ވެސް އެންމެ އެދޭ ގޮތަކަށް މިކަން ކުރުމަށް ފެންނަ އެއް މަގު މިއީ ކޮންމެ އަތޮޅަކަށް 2 މުވައްޒަފަކު
ބެހެއްޓުމަކީ. ދެން އަޅުގަނޑުމެން، މެންބަރު ވެސް ފާހަގަކޮށްލެއްވި ގޮތަށް މި ކުރާ ޚަރަދު ވެސް ކޮންމެވެސް
ވަރަކަށް ކުޑަވެގެންދާނެ ކަމަކަށް އަޅުގަނޑަށް ވެސް ފާހަގަކުރެވޭ 2 މުވައްޒަފެއް އެގޮތަށް އަތޮޅުތެރޭގައި ހުންނަ
ކަމަށްވާނަމަ. އަދި އަޅުގަނޑުމެންނަށް މައްސަލަތަކުގަޔާއި އަދި އިންސްޕެކްޝަންތަކުގައި ވެސް އެންމެ އަވަހަށް
މަސައްކަތް ކު ރިއަށް... (ރެކޯޑިންގގެ އަޑު ކެނޑިފަ) މި އޮތީ ވަރަށް ޙައްސާސް ހާލަތެއްގައި ކަންނޭނގެ
އަޅުގަނޑުމެންނަށް ހީވަނީ. މިއީ ކޮވިޑުގެ ދުވަސްކޮޅު އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެއްވެސް ވަރަކަށް ދަތުރު ނުކުރެވި މި
ދަނީ. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑުމެން މިސާލަކަށް ވަކި އަތޮޅެއްގައި މި ބުނާހެން 2 މުވައްޒަފަކު ހުރިނަމަ އެ
މުވައްޒަފުންނަށް އެ ކަންކަމަށް އެޓެންޑުކުރެވޭނެ. އެހެންވީމާ، އެއީ ހަމަ އަޅުގަނޑުމެން ދެކޭ ވަރަށްބޮޑު އުއްމީދެއް
އަޅުގަނޑުމެންގެ ވެސް ހުރި.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ވަރަށްބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު ހާރޫން އަދިވެސް އިތުރު ސުވާލެއް ކުރައްވަން
އެބައޮތްތޯ؟ އޮތިއްޔާ އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު އަރުވާނަން.
13

ސަރުކާރު މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރާ މިންވަރު ބަލާ ކޮމިޓީގެ 5 ވަނަ ބައްދަލުވުން 17 ޖޫން 2021
މަނަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ހާރޫން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ނޫން، އަޅުގަނޑު ދެން ތަންކޮޅެއް ފަހަތުން ސުވާލެއް ކޮށްލާނަން.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޙުސައިން މުޙައްމަދުދީދީ، ފުވައްމުލަކު މެދު ދާއިރާ.
ފުވައްމުލަކު މެދު ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙުސައިން މުޙައްމަދުދީދީ ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މުޤައްރިރު. އާދެ! މަރުޙަބާ އިދާރާގެ ބޭފުޅުން. ތި ބޭފުޅުންގެ މި ލޭބަރ ރިލޭޝަން
އޮތޯރިޓީއަކީ ވަޒީފާއާ ބެހޭ ގާނޫނުގެ 9 ވަނަ ބާބުގެ ދަށުން ހެދިފައިވާ އޮތޯރިޓީއެއް. ދެން ތި ބޭފުޅުންގެ ގާނޫނުގައި
އެބަބުނޭ 79 ވަނަ މާއްދާ އިންގޮސް 86 އާ ދޭތެރޭގައި ތި ބޭފުޅުން ކުރަންޖެހޭ ކަންކަމުގެ ވާހަކަތައް ވެސް އެބަހުރި
ގާނޫނުގައި ލިޔެވިފަ. ދެން މިހާރު އަދި އިތުރަށް ވަރަށް ފަހުން ސަރވިސް ޗަރޖާ ބެހޭ ގާނޫނެއް ވެސް ގެނެވިއްޖެ
އިޞްލާޙުތަކެއް. މިހާރު އަޅުގަނޑުމެންނަށް ވަރަށްގިނައިން އަންނަ ޝަކުވާއެއް އެއީ ސަރވިސް ޗާޖު އަދިވެސް
ރަނގަޅަށް ނުލިބެއޭ ބައެއް ރިސޯޓުތަކުން. އެހެންވީމާ، މި ކަންތައްތަކުގަ އި ކިހާވަރަކަށްތޯ ތި ބޭފުޅުން އެ
ކަންތައްތައް ބައްލަވާފައި މިހާ ހިސާބަށް އައީ، ސަރވިސް ޗާޖު އިޝޫސްތަކުގައި ކިހާ ވަރަކަށްތޯ. ދެން އަދި
އިތުރަށް އެބަހުރި ބައެއް ރައްޔިތުންގެ ބައެއް ވަޒީފާގައި އުޅޭ ފަރާތްތަކުން އެބަބުނޭ ރިސޯޓުތަކުގެ ގާނޫނުތައް ވެސް
ވަޒީފާއާ ބެހޭ ރިސޯޓުތަކުގައި ހެދޭ ކޮންޓްރެކްޓް، ގާނޫނެއް ނޫން. ވަޒީފާއާ ބެހޭ ކޮންޓްރެކްޓުގައި ވެސް އެބަހުރެއޭ
ވަޒީފާއާ ބެހޭ ގާނޫނާ ފުށުއަރާ ބައެއް ކަންކަން ވެސް ހިމެނިފަ. އެހެންވީމާ، ތި ބޭފުޅުން ކިހާވަރަކަށްތޯއޭ ބައްލަވަނީ
އެ ބޭފުޅުން މި އެގްރީމެންޓުތަކާއި ކޮންޓްރެކްޓުތަކާ އެއްޗެހިތައް އެއީ ރަނގަޅަށްތޯ އެ ކަންތައްތައް ހުންނަނީ. ދެން
އަދި އެބައިން ގާނޫނުގެ 79 ވަނަ މާއްދާގެ 2 ގެ (ބ) ގައި އެބަބުނޭ ގާނޫނު ނުވަތަ ގަވާއިދުތަކުގެ ދަށުން
ބަލަހައްޓަންޖެހޭ މަސައްކަތާއި ގުޅިފައިވާ އެކްސިޑެންޓުތަކާއި ބަލިތަކާ ގުޅޭ ރެކޯޑު ބެލެހެއްޓުން. އަދި އެފަދަ
އެކްސިޑެންޓެއްގައި ނުވަތަ ބައްޔެއް ވަޒީފާ އަދާކުރުމުގައި ދިމާވި ސަބަބުން ނުވަތަ ހާލަތާ ގުޅޭގޮތުން މަޢުލޫމާތު
ހޯދުން. މިހާރު ވަރަށްފަހުން ހިނގާދިޔަ 2 ޙާދިސާއެއް، އެމް.ޕީ.އެލްގެ 2 ޙާދިސާއެއް ހިނގައިގެން ދިޔަ. ތި ބޭފުޅުން
އެ ކަންތައްތަކުގައި މިހާހިސާބަށް ކޮންކޮން މަސައްކަތެއްތޯ ކުރެއްވީ؟ މިހާރު ވަޒީފާއާ ބެހޭ، ތި ބޭފުޅުންގެ މެންޑޭޓުގެ
ދަށުން އެ ގާނޫނުގައި ބުނާ އެ މާއްދާގެ ދަށުން ތި ބޭފުޅުން މިހާރު އެތާނގެ ވަޒީފާ އަދާކުރާ ފަރާތްތަކުގެ
ރައްކާތެރިކަން ކަށަވަރުކުރުމަށް ޓަކައި މިހާހިސާބަށް ކުރެވިފައިވަނީ ކޮންކަމެއްތޯ؟ ތި ބޭފުޅުން މި މައްސަލަ
14

ސަރުކާރު މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރާ މިންވަރު ބަލާ ކޮމިޓީގެ 5 ވަނަ ބައްދަލުވުން 17 ޖޫން 2021
ބައްލަވާފައިވާނެތޯ؟ އަދި އިތުރަށް ވެސް އަޅުގަނޑު ހަމަ ފާހަގަކުރެވޭ ބައެއްފަހަރު ސަރުކާރުގެ ކުންފުނިތަކުން އަދި
އިތުރަށް ޕްރައިވެޓް ސެކްޓަރއިން ވެސް އެބަހުރި މުވައްޒަފުންނަށް އެކަށީގެންވާ ވަޒީފާ އަދާކުރުމުގެ މާހައުލު އެ
ޔަޤީން ނުކުރެވި. އަޅުގަނޑު މި ދަންނަވަނީ މިސާލަކަށް އެބަހުރި ނުރައްކާތެރި މަސައްކަތްތަކާ އަދި އިތުރަށް ބައެއް
ފަހަރު ބަލިބައްޔަށް ހުށަހެޅޭފަދަ، މިސާލަކަށް ނަރުދަމާ އެއްޗެހީގައި މަސައްކަތްކުރާ ފަރާތްތަކާއި، މި އެއްޗެހިތައް ތި
ބޭފުޅުން ކިހާވަރަކަށް ޗެކުކޮށް އެ ކަންތައްތަކުގެ މަސައްކަތްތައް ކައިރިން ބައްލަވާތޯ؟ ދެން ދެންމެގައި އަދި
ފާހަގަކުރެއްވި ކޮންމެ އަތޮޅަކަށް 2 ބޭފުޅުން ނަންގަވައިގެން 2 ބޭފުޅުން މަސައްކަތްކުރައްވާނެ ވާހަކަ. ދެން
އަޅުގަނޑު ހިތަށްއަރާ އެއްޗަކީ މިފަދަ ގޮތަކަށް އޮނިގަނޑުތައް ބައްޓަންވެގެން ދާއިރުގައި ތި ބޭފުޅުންނަށް ކޮން
ނިޒާމެއްތޯ ހުރީ އެ ބޭފުޅުން އިންޑިޕެންޑެންޓުކޮށް، އަޅުގަނޑު ދެކޭގޮތުންނަމަ މިއީ ވަރަށް ޒިންމާދާރު މަޤާމެއް ތި
ބޭފުޅުން ތި ނަންގަވާ، ވަޒީފާއަށް ތި ނަންގަވާ ބޭފުޅުން އަދާކުރަންޖެހެނީ ވަޒީފާއަށް ބަލާއިރު. އެހެންވީމާ، އެ
ބޭފުޅުން ވާންޖެހޭނެ ޚާއްޞަކޮށް މި ކޮރަޕްޝަނަށް މަގުފަހިނުވާނެ ގޮތަށް އެ ކަންތައްތައްވާނެ ގޮތެއް ޔަޤީންކުރަން ތި
ބޭފުޅުން ޖެހޭނެ އެ ނިމިގެންދާއިރު. އެހެންނޫނީ އެކަހަލަ ދުނިޔޭގެ ބައެއް ޤައުމުތަކުގައި ތުހުމަތުކުރެވޭހެން އެއީ
ސަރުކާރުން އެ ބަލަހައްޓަންޖެހޭ އޮފިސަރު އެ ބެލުމަށްފަހު އެތާ އިންނަ ވިޔަފާރިވެރިޔާއާ ގުޅިގެން އެތަނުން އެ
މީހުންނާ ގުޅިގެން އަސްލު އަޅުގަނޑުމެން އުއްމީދު މި ކުރާ ވަޒީފާ އަދާކުރާ ފަރާތްތަކަށް އެ ލިބިދޭންޖެހޭ
ރައްކާތެރިކަން ކަށަވަރުކުރުމުގެ ތި ބޭފުޅުންނަށް ދަތިތަކެއް ދިމާވެދާނެ. އެހެންވީމާ، އެ އޮނިގަނޑު ކިހިނެއްތޯ ތި
ބޭފުޅުން އޭތި މިހާރު ރަނގަޅަށް ވިސްނާފައި މި ސިސްޓަމް ރަނގަޅަށް އެސްޓެބްލިޝް ކޮށްފައިތޯ ތި ވަޒީފާއަށް
އެގޮތަށް، ޑީސެންޓްރަލައިޒްކޮށް ނެންގެވުމުގެ އެ ކަންތައްތަކުގެ ވިސްނުމުގެ ތި ގެންގުޅުއްވަނީ. އެއީ މިހާރު އެ
ވަޒީފާއަށް އަދި ނެގިޔަސް އަޅުގަނޑު ދެކޭގޮތުންނަމަ ތި ބޭފުޅުންނަށް ކަށަވަރުނުކު ރެވޭނެ ރަނގަޅަށް
އެކްސްޕެކްޓުކުރެ ވޭ ކަމަކަށް. އެހެންވީމާ، އެއީ ވަރަށް ރަނގަޅު ސިސްޓަމެއް. މިހާރު ކޮބައިތޯ ތި ބޭފުޅުން
ސިސްޓަމަކީ، އެ ނިޒާމަކީ އެ ކަން ކަށަވަރުކުރުމަށް ޓަކައި ތި ބޭފުޅުން މިހާރު ހަދާފައިވާ ގަވާއިދުތައް ނޫނިއްޔާ
ވަޒީފާއަށް އެ ބޭފުޅުން ގެންގުޅޭނެ ސިސްޓަމެއް އިންނާނެ ނޫންތޯ މިހާރު. ތި ބޭފުޅުންގެ ވިސްނުންފުޅުގައި ކޮބައިތޯ
އެ ސިސްޓަމަކީ؟ ޝުކުރިއްޔާ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ކުރިއަށް ގެންދަވާ އެލް.އާރު.އޭ.
15

ސަރުކާރު މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރާ މިންވަރު ބަލާ ކޮމިޓީގެ 5 ވަނަ ބައްދަލުވުން 17 ޖޫން 2021
ލޭބަރ ރިލޭޝަން އޮތޯރިޓީގެ އެސިސްޓެންޓް ޑިރެކްޓަރ ޙޫދު ޢައްބާސް އަޙްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަޅުގަނޑު ޙޫދު ޢައްބާސް އަޙްމަދު އިނގޭތޯ. އެ ސިސްޓެންޓް ޑިރެކްޓަރ.
ސަރވިސް ޗާޖާއި ގުޅިގެން ވިދާޅުވެއްޖެ، ސަރވިސް ޗާޖު މިދިޔަ އަހަރުގެ ސެޕްޓެންބަރު މަހުގެ ތެރޭގައި ވަޒީފާއާ
ބެހޭ ގާނޫނަށް މި ގެނެވުނު 6 ވަނަ އިޞްލާޙާ ގުޅިގެން ފަތުރުވެރިކަމުގެ ސިނާޢަތުގައި ސަރވިސް ޗާޖު ނެގުން
ލާޒިމްކޮށްފައި މި އޮންނަނީ. ދެން އިޞްލާޙު އައުމާ އެކީގައި އެބައޮތް ހަމަ ލޭބަރ ރިލޭޝަން އޮތޯރިޓީން އާންމުކޮށް
ހަދަންޖެހޭ ގަވާއިދެއް ވެސް ގާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފަ. ދެން އަޅުގަނޑު ހަމަ ގަވާއިދުގެ މަސައްކަތް ވެސް އެހިސާބުން
ފެށިގެން ކުރިއަށް ގެންދިޔައީ. އެގޮތުން މިއަހަރުގެ މާރިޗް މަހުގެ ތެރޭގައި އަޅުގަނޑުމެން ވާނީ ސަރވިސް ޗާޖާ ގުޅޭ
ގަވާއިދު ވެސް ގެޒެޓްކޮށްފަ. ދެން ގާނޫނުގައި ސަރވިސް ޗާޖު ލާޒިމްކޮށްފައި އަދި އެ މަޢުލޫމާތުގެ ޞައްޙަކަން
ކަށަވަރުކުރުމާއި މި ކަންކަން ގާނޫނުގައި އައިއްސަ އިންއިރު އެލް.އާރު.އޭއަށް މި އިންނަނީ ވަޒީފާ އަދާކުރާ،
މަޢާފުކުރައްވާ. ވަޒީފާ ދޭ ފަރާތުން އަހަރަކު 2 ފަހަރު ސަރވިސް ޗާޖުގެ މަޢުލޫމާތު އެލް.އާރު.އޭއަށް ހުށަހަޅަންޖެހޭ
ގޮތަށް. ދެން އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ ގަވާއިދު ތިރީގައި އިންނާނެ ވަކި ސްޕެސިފިކް ޑޭޓުތަކެއް ވެސް ބަޔާންކޮށްފައި
ކޮންމެ އަހަރެއްގައި ވެސް ވަކި 2 ތާރީޚެއްގެ ކުރިން އެ ތާރީޚުގެ ކުރިއަށް އެ ހިސާބުން އެ އަހަރެއްގެ ސަރވިސް
ޗާޖާއި ގުޅިގެން އެމްޕްލޮޔަރުންނަށް ސަރވިސް ޗާޖުގެ ގޮތުގައި ލިބުނު އަދަދާއި، ސަރވިސް ޗާޖުގެ ގޮތުގައި
މުވައްޒަފުންނަށް ބެހި އަދަދާއި، މުވައްޒަފުންގެ މަޢުލޫމާތާއި މި ހުރިހާ މަޢުލޫމާތެއް ހުށަހަޅަން ގަވާއިދުގެ ވެސް
އިންނާނެ ލާޒިމުކޮށްފަ. ދެން އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި އިންނަނީ މޯލްޑިވްސް އިންލެންޑް ރެވެނިއު އޮތޯރިޓީ، މީރާ
މެދުވެރިކޮށް އެމްޕްލޮޔަރުން ހުށަހަޅާ މަޢުލޫމާތުގެ ޞައްޙަކަން މީރާއިން ދޭންޖެހޭ ގޮތަށް. އެހެންކަމުން
އަޅުގަނޑުމެންނަށް މިހާރު މި ދަންނަވާހެން ސަރވިސް ޗާޖާއި ގުޅިގެން ބައެއް މުވައްޒަފުން އެބަ ޝަކުވާކުރެވޭ
އަދިވެސް ސަރވިސް ޗާޖު ރަނގަޅަށް ނުލިބޭ ކަމަށް. ދެން މީގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި ދިމާވާ މައްސަލައަކީ
ގާނޫނު މިހާރު އޮތްގޮތުން އެމްޕްލޮޔަރުންނަށް ވެސް ލާޒިމް މިވަނީ އެއްކަލަ އަހަރަކު 2 ފަހަރު މި ބަޔާންކުރާ
ތާރީޚުގައި މަޢުލޫމާތު ހުށަ ހަޅުއްވަން. ހުށަހެޅީމަ މީރާއިން އެ މަޢުލޫމާތު މި ކަށަވަރުކޮށްދެނީ އެ ތާރީޚުގައި ހުށަހަޅާ
މަޢުލޫމާތު. ކޮށްދިނީމަ އަޅުގަނޑުމެން މި ބެލެނީ ސަރވިސް ޗާޖުގެ ގޮތުގައި ނެގީ ރަނގަޅު އަދަދުތޯ...)ރެކޯޑިންގގެ
އަޑު ނުސާފުކަމުން ވިދާޅުވާ އެއްޗެއް ސާފެއް ނުވޭ(އެ ހުރިހާ އެއްޗެހި އެހިސާބުން އަޅުގަނޑުމެން މި ބަލަނީ. ދެން
އޭގެ ކުރިން ވެސް އަޅުގަނޑުމެންނަށް މިސާލަކަށް އެމްޕްލޮޔަރުންނަށް، މަޢާފުކުރައްވާ. އެމްޕްލޯއީސްއަށް
މަސައްކަތްކުރާ ފަރާތްތައް އެބައުޅޭ ސަރވިސް ޗާޖާއި ގުޅިގެން މަޢުލޫމާތު، ޝަކުވާ ހުށަހެޅުން ނުވަތަ މައްސަލަ
ހުށަހެޅުމަށް. ހުށަހެޅުމުން އަޅުގަނޑުމެން އެ އެއްޗެހިތައް ބަލާފައި އަޅުގަނޑުމެން މިހާރު ވެސް ބެލިދާނެ މިސާލަކަށް
16

ސަރުކާރު މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރާ މިންވަރު ބަލާ ކޮމިޓީގެ 5 ވަނަ ބައްދަލުވުން 17 ޖޫން 2021
ސަރވިސް ޗާޖު ބަހާފައި އިނީ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރާ ގޮތަށްތޯ ނުވަތަ ސަރވިސް ޗާޖު ބެހުމުގައި ޙައްޤު ނުވާ
މުވައްޒަފުންތަކަކަށް ދީފައި އިންތޯ، ތަފާތުކުރުންތަކެއް ގާނޫނާ ޚިލާފަށް އޮތްތޯ. މިކަހަލަ ކަންތައްތައް އަޅުގަނޑުމެން
ހަމަ ބަލާނެ. ބަލާފައި ވަޒީފާ ދޭ ފަރާތަށް އަންގަންޖެހޭ އެންގުންތައް ވެސް އަންގާނެ. ދެން އެހެންނަމަވެސް،
މީރާއިން މި ކަށަވަރުކޮށްދޭ މަޢުލޫމާތުގެ ޞައްޙަކަން ކަށަވަރުކޮށްދިނުމުގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި ދިމާވާ
ގޮންޖެހުމަކީ ކުރިން ވެސް މި ދެންނެވިހެން ސަރވިސް ޗާޖުގެ ގޮތުގައި ނެގި އަދަދުގެ ޞައްޙަކަން
އަޅުގަނޑުމެންނަށް ކަށަވަރުކުރެވެން މި އަންނަނީ މީރާއިން އަޅުގަނޑުމެންނަށް މިރާ ތްރޫކޮށް އަހަރަކު 2 ފަހަރު އެ
ލިބޭ މަޢުލޫމާތު މިރާއިން އޭތި ވެރިފަ އިކޮށްދިނީމަ މިސާލަކަށް ރިސޯޓަކަށް އާމްދަނީގެ ގޮތުގައި އެ މަހު ލިބުނީ
މިވެނިވަރެކޭ. އެހެންވީމާ، ސަރވިސް ޗާޖު ނަގަންޖެހޭވަރުގެ ތެރެއިން އަޅުގަނޑުމެންނަށް އޭރުން ބެލޭނީ އެ
މީހުން 10% މަދުވެގެން މިވެނިމިވެނި ކަންތައްތަކުން ނަގާފައިއިންތޯ. ދެން ސަރވިސް ޗާޖާއި ގުޅިގެން ހަމަ މި
އިޞްލާޙު ގާނޫނަށް އައުމާ އެކީގައި އަޅުގަނޑުމެންގެ ގަވާއިދާ ގުޅިގެން ވެސް ހަމަ ޓޫރިޒަމް ސެކްޓަރގެ
ވިޔަފާރިތަކުން ވެސް އަދި އެ ބޭފުޅުން ރެޕްރެޒެންޓުކުރައްވާ ލޯ ފާމްތަކުން ވެސް އަދި މުވައްޒަފުން ވެސް ހަމަ
އަޅުގަނޑުމެންނާ ވެސް ވަރަށް ގިނަ ކުއަ ރީސްތަކެއް ވެސް މިކަމާ ގުޅިގެން އައިއްސަ އެބަހުރި. އެގޮތުން މިއަހަރު
ޖަނަވަރީ 1 އިން ފެށިގެން މި ގާނޫނުގެ މާއްދާއަށް ޢަމަލުކުރަން ފަށާފައި އިންއިރު 1 ޖަނަވަރީ 2021 އިން
ފެށިގެން މި ހިނގާ ޖޫން މަހުގެ 15 ވަނަ ދުވަހާ ހަމައަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ސަރވިސް ޗާޖާއި ގުޅިގެން އެބައިން
ސީދާ ހަމަ ރަސްމީކޮށް ގާނޫނީ ލަފައަށް އެދިފައި 16 ފަރާތަކުން ހުށަހަޅާފަ. ދެން އަދި އޭގެ އިތުރަށް ސަރވިސް
ޗާޖާއި އަދި އެހެން ވެސް ޓޫރިޒަމް ސެކްޓަރގެ އެކިއެކި ކަންތައްތަކާ ގުޅިގެން ޓޫރިޒަމް އެ ސެކްޓަރގައި ހިންގާ 23
ވިޔަފާރިއަކުން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ހަމަ މި މަޢުލޫމާތު ސާފުކުރަން އަދި މިކަން ކުރިއަށް ގެންދާނެ ގޮތުގެ ލަފައަށް
ނުވަތަ ޓެކްނިކަލް ގޮތުން އަޅުގަނޑުމެން ހޯދަންޖެހޭ މަޢުލޫމާތުތަކެއް ހޯދަން ވެސް އެބައިން އަޅުގަނޑުމެންނަށް
ރިކުއެސްޓްކޮށްފަ. ދެން އެ ހުރިހާ ފަރާތްތަކަށް ވެސް އަޅުގަނޑުމެން ވެސް މި ދަނީ އަޅުގަނޑުމެންގެ ސައިޑުން ހަމަ
ދެވޭ މަޢުލޫމާތުތައް ދެމުން. ގާނޫނާ އެއްގޮތަށް މިކަން ކުރެވޭނީ މިހެންމިހެން ކަމާއި، ގާނޫނާ ޚިލާފުވާނަމަ
ގަވާއިދުގައި އޮންނަ ގޮތަކީ މިއީ ކަމާއި އެ ހުރިހާ ބޭފުޅުންނަށް ވެސް އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ އަންގަމުން އެބަގެންދަން
ގަވާއިދުގައި އިންގޮތަށް ގާނޫނުގައި އިންގޮތަށް ކުރިއަށް ގެންދަން. ދެން ކޮންޓްރެކްޓާ ގުޅޭގޮތުން އަދި ވޯރކް
ޕްލޭސްއާ ގުޅޭގޮތުން އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ކުރެއްވި ސުވާލުތަކެއް އެބަހުރި. އެހެންކަމުން އަޅުގަނޑުމެންގެ ޑިރެކްޓަރ
އަޙްޒަމް ކުރިއަށް ގެންދަވާނެ އިނގޭތޯ.
17

ސަރުކާރު މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރާ މިންވަރު ބަލާ ކޮމިޓީގެ 5 ވަނަ ބައްދަލުވުން 17 ޖޫން 2021
ލޭބަރ ރިލޭޝަން އޮތޯރިޓީގެ ޑިރެކްޓަރ މުޙައްމަދު އަޙްޒަމް ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ އިނގޭތޯ. ދެން ދެންނެވިހެން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ވެސް އިންސްޕެކްޝަންތަކުގައި ވެސް އެންމެ
ބޮޑަށް ފާހަގަކުރެވޭ އެއްކަމެއް މިއީ ވަޒީފާއާ ބެހޭ ގާނޫނާ ޚިލާފަށް ނުވަތަ ގާނޫނުގެ ހުރި ބައެއް މާއްދާތަކާ ޚިލާފަށް
ކޮންޓްރެކްޓުތައް ހެދިފައި ހުރިކަން. އެގޮތުން އަޅުގަނޑުމެން 2019 ވަނަ އަހަރު ކުރެވުނު އިންސްޕެކްޝަންތަކުގެ
ތެރޭގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފާހަގަކުރެވިފައި އެބައިން 128 ތަނެއްގައި ވަޒީފާގެ އެއްބަސްވުމުގެ މައްސަލަތައް
އެބަހުރި ކަމަށް އިނގޭތޯ. އަދި ހަމަ އެގޮތަށް ވަޒީފާ ބަޔާނުގެ ވެސް 104 މައްސަލައެއް އެ އަހަރު ފާހަގަކުރެވުނު.
ދެން 2020 ވަނަ އަހަރު އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފާހަގަކުރެވިފައި އެބައޮތް ވަޒީފާ އެއްބަސްވުމުގެ 54 މައްސަލައެއް އަދި
ވަޒީފާ ބަޔާނުގެ 12 މައްސަލައެއް. ދެން މިއަހަ ރު އަޅުގަނޑުމެން ކުރެވުނު އިންސްޕެކްޝަންތަކުގައި ފާހަގަކުރެވިފައި
އެބަވޭ 22 މައްސަލައެއް ވަޒީފާއާ ބެހޭ އެއްބަސްވުމުގެ އަދި ވަޒީފާ ބަޔާނުގެ 17 މައްސަލައެއް. ދެން މީގެ އިތުރުން
ކުރިން ސަރވިސް ޗާޖުގެ ވާހަކަ ދައްކާފައި އޮތީމަ ސަރވިސް ޗާޖަކީ ވެސް ހަމަ އަޅުގަނޑުމެން ކުރެވޭ
އިންސްޕެކްޝަންތަކުން ޗެކުކުރެވިގެން މި ދިޔައީ މީގެ ކުރީގައި ވެސް. އެގޮތުން 2019 ވަނަ އަހަރު ވެސް
އަޅުގަނޑުމެންވާނީ ސަރވިސް ޗާޖުގެ 15 މައްސަލައެއް އިންސްޕެކްޝަންތަކުން ފާހަގަކުރެވިގެން އެކަން
ރަނގަޅުކުރުމަށް އަންގާފައި އެކަން ކުރެވިފަ. އޭގެ އިތުރަށް 2020 ވަނަ އަހަރު ސަރވިސް ޗާޖާއި ގުޅޭ 10
މައްސަލައެއް އަދި މިއަހަރު ކުރެވުނު އިންސްޕެކްޝަންތަކުން ސަރވިސް ޗާޖާއި ގުޅޭ 4 މައްސަލައެއްވާނީ
އަޅުގަނޑުމެން ފާހަގަކޮށް އެކަން ރަނގަޅުކުރުމަށް އަންގާފައި އިނގޭތޯ. އޭގެ އިތުރުން އެގްރިމެންޓުތަކުގައި
އަޅުގަނޑުމެންނަށް ހަމަ ބޮޑަށް ފާހަގަކުރެވެނީ ވަޒީފާ ދޭ ފަރާތްތަކުން ގާނޫނުގެ ހުރި މާއްދާތަކުގެ އިތުރަށް ބައެއް
މާއްދާތައް އެބަ އެކުލަވައިލާ އެއްބަސްވުމެއްގެ ތެރެއިން. ދެން އެކަންކަމަށް އެބަހުރޭ ގާނޫނީ ގޮތުން އެއީ ނުކުރެވޭނެ
ކަންކަން. އެހެންވީމާ، އެ ކަންކަން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ވަޒީފާ ދޭފަރާތާއިއެކު ވާހަކަދެކެވި އަޅުގަނޑުމެން ފޮނުވާ
ރެކޮމަންޑޭޝަން ލެޓަރއިން އެބައެންގޭ މި ކަންކަން އިޞްލާޙުކުރުމަށް. އެހެންވީމާ، އެގޮތުން އަޅުގަނޑުމެންނަށް
ވަރަށްގިނަ ފަރާތްތަކުން ފާހަގަކުރެވިފައި ހުރި ކަންކަން ރަނގަޅުކުރެވެމުން އެބަދޭ. ދެން މީގެ އިތުރުން އެއްސެވި
ސަލާމަތާއި ރައްކާތެރިކުރުމާ ގުޅޭގޮތުން އަޅުގަނޑުމެން ކީއްތޯ ކުރަނީ. ދެން މެންބަރު ވެސް ދަންނަވާލި މާއްދާގައި
އެބަ ބަޔާންކުރޭ ކަންނޭނގެ ގާނޫނީ ގޮތުން ބަލަހައްޓަންޖެހޭ ރެކޯޑެއް ކަހަލަ ކަމެއް އޮތްނަމަ އެ ކަންކަން ޗެކުކުރުން
އަޅުގަނޑުމެންގެ ޒިންމާއެއް. އެހެންނަމަވެސް، އެންމެ ބޮޑަށް މިހާރު ދިމާވާ އެއް މައްސަލައަކީ މަސައްކަތުގެ
ސަލާމަތާއި ރައްކާތެރިކަމާ ބެހޭ ގައިޑްލައިނެއް ނުވަތަ ގާނޫނެއް ނެތްކަން އިނގޭތޯ. އެ ގާނޫނެއް އަޅުގަނޑުމެންނަށް
އޮތްނަމަ އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެނގޭނެ ޗެކުކުރާއިރު ބަލަންޖެހޭ މިންގަނޑުތަކަކީ ކޮބައިކަން. މިސާލަކަށް
18

ސަރުކާރު މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރާ މިންވަރު ބަލާ ކޮމިޓީގެ 5 ވަނަ ބައްދަލުވުން 17 ޖޫން 2021
އަޅުގަނޑުމެން ދާ ތަނެއްގައި ހުރި ލައިޓިންގ ކޮންޑިޝަނެއް ނޫނީ އެތާނގެ ވެންޓިލޭޝަންގެ ހުރި ކޮންޑިޝަނެއް
އަޅުގަނޑުމެން ޔަޤީންކުރުމުގެ ގައިޑްލައިނެއް ގާނޫނީ ގޮތުން މިހާރު ނެތް. ދެން އަޅުގަނޑުމެން މުވައްޒަފުންނަކީ
ވެސް ސޭފްޓީ އެންޑް ހެލްތުގެ މި ހުންނަ ޓެކްނިކަލް ބައިތައް އެނގިފައި ހުރި ނޫނީ ޓްރެއިންވެފައި ތިބި
މުވައްޒަފުންނެއް ނޫން. އެހެންވީމާ، އެ ދަތި އަޅުގަނޑުމެންނަށް ވަރަށްބޮޑަށް ކުރިމަތިވޭ.
ލޭބަރ ރިލޭޝަން އޮތޯރިޓީގެ އެސިސްޓެންޓް ޑިރެކްޓަރ ހޫދު ޢައްބާސް އަޙްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަނޑު އަދި އެއް ތަންކޮޅު އިތުރުކޮށްލާނަން. އަޅުގަނޑު ހޫދު ޢައްބާސް އަޙްމަދު، އެސިސްޓެންޓް ޑިރެކްޓަރ.
ކޮންޓްރެކްޓާ ބެހޭ ގޮތުން އަޙުޒަމް އެ ފާހަގަކޮށްލެއްވި ކަންތައްތަކުގެ އިތުރަށް އަދި އަޅުގަނޑު އިތުރަށް
ފާހަގަކޮށްލާނަން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ހަމަ ގާނޫނުގައި އަޅުގަނޑުމެންގެ މެންޑޭޓުގެ ތެރޭގައި އެބައޮވޭ ވަޒީފާ ދޭ
ފަރާތްތަކާއި ވަޒީފާ އަދާކުރާ ފަރާތްތަކަށް ބޭނުންވާ ގާނޫނީ އަދި ފަންނީ ލަފާ ދިނުން. ދެން އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ
ބައެއް ވަޒީފާ ދޭ ފަރާތްތަކުން އެ ފޮނުވާ ކޮންޓްރެކްޓުތަކާއި ހޭންޑްބުކްތައް ނުވަތަ ޕޮލިސީސްތައް ގާނޫނާ އެއްގޮތަށް
ހުރިތޯ. އެގޮތަށް ހަމަ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފޮނުވާ ފަރާތްތައް ހަމަ އަޅުގަނޑުމެންގެ ހަމަ ލީގަލް ޓީމުން އޭތި ޗެކުކޮށް
ގާނޫނާ އެ އްގޮތަށް ހުރި ތަނެއްތޯ ހުރިތޯ ބަލައި ގާނޫނާ ޚިލާފު ކަމެއް އިނިއްޔާ އެ ކަންކަން ފާހަގަކޮށްފައި ހަމަ އެ
ބޭފުޅުންނަށް އެ ލަފާ ވެސް އަޅުގަނޑުމެން އަރުވަމުން އެބަ ގެންދަނީ. ހަމަ މިސާލަކަށް އެމްޕްލޯޔަރަކު ކޮންޓްރެކްޓެއް
ޑްރާފްޓުކުރާއިރުގައި އެލް.އާރު.އޭއަށް ހަމަ އެ އިނީ ގާނޫނާ އެއްގޮތަށްތޯ ނުވަތަ އެއަށް ގާނޫނީ ގޮތުން ހުރަހެއް
އެބައިންތޯ ވަކި މާއްދާއަކަށް. އެގޮތަށް އެދި އަޅުގަނޑުމެންގެ ލަފައަކަށް އެދޭކަމުގައި ވަނީނަމަ އަޅުގަނޑުމެން އެ
ވެސް އަޅުގަނޑުމެން ޕްރޮވައިޑްކޮށްދެން. ދެން އޭގެ އިތުރަށް ޚާއްޞަކޮށް ކުދި ވިޔަފާރިތަކާއި އަމިއްލަ ފަރުދުން
ވަޒީފާގައި ގެންގުޅޭ މުވައްޒަފުންނަށް ޚާއްޞަކޮށްގެން އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ ހުންނާނެ އަޅުގަނޑުމެންގެ ވެބްސައިޓުގައި
ވެސް ދިވެހި ބަހުންނާއި އިނގިރޭސި ބަހުން، ދެ ބަހުން ކޮންޓްރެކްޓް ސާމްޕަލެއް. އެއީ ވަޒީފާއާ ބެހޭ ގާނޫނުގައި
ވަޒީފާގެ އެއްބަސްވުމުގައި ހިމަނަންޖެހޭ އެންމެ މަދު މިންވަރު ކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައި އެވާ 10 ނުވަތަ 11 ނުކުތާ
ހިމެނޭ ގޮތަށް އެއްބަސްވުމެއް އެކުލަވާލަންޖެހޭ ގޮތް އަޅުގަނޑުމެން އިންނާނެ ހަމަ އެމްޕްލޯޔަރުންނަށް ޚާއްޞަކޮށްގެން
އަޅުގަނޑުމެންގެ ވެބްސައިޓް ތްރޫކޮށް މި ރިސޯސް ވެ ސް ލިބެން. އެއީ އޭތި ބަލައިގެން އޭގައި އިންނަ މިންވަރަށް
އެއީ ގާނޫނުގެ އެ ބުނާ ބަޔާންކޮށްފައި ހުންނަ އެންމެ މަދު މިންވަރަށް އެއްބަސްވުމެއްގައި ބަޔާންކުރަންޖެހޭ ހުރިހާ
ކަންތައްތައް އޭގައި ހުންނާނެ ހަމަ ގައިޑްލައިނެއް ގޮތަށް ބަޔާންކޮށްދީފައި އަދި އެއްބަސްވުމުގެ ޓެމްޕްލޭޓަކާ ވެސް
އެއްކޮށް އަޅުގަނޑުމެންގެ އިންނާނެ އަޅުގަނޑުމެންގެ ރިސޯސްތަކުގެ ތެރޭގައި ހިމަނާފަ.
19

ސަރުކާރު މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރާ މިންވަރު ބަލާ ކޮމިޓީގެ 5 ވަނަ ބައްދަލުވުން 17 ޖޫން 2021
ލޭބަރ ރިލޭޝަން އޮތޯރިޓީގެ ޑިރެކްޓަރ އަޙްމަދު މިޒުހަތު ނަޢީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަނޑު މިޒުހަތު އިނގޭތޯ. ދެން އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ކުރެއްވި އެއް ސު ވާލަށް އަޅުގަނޑު ޖަވާބު އެރުވޭތޯ
ބަލާނަން. އަތޮޅުތަކަށް އަޅުގަނޑުމެން މަސައްކަތް ފަތުރާލާއިރު މިވަގުތަށް އަތޮޅުތެރޭގެ 2 މުވައްޒަފުން ނަގާ ވާހަކަ
އަޅުގަނޑުމެން ދައްކާފައި ޚިޔާލުކޮށްފައި މި އޮތީ. ދެން އޭގެ އަޅުގަނޑުމެން މުވައްޒަފުން ނަގާނީ...)ރެކޯޑިންގގެ
އަޑު ނުސާފުކަމުން މެންބަރު ވިދާޅުވާ އެއްޗެއް ސާފެއް ނުވޭ(މެދުވެރިކޮށް އަތޮޅު ކައުންސިލުތަކުގެ ނޫނީ ރަށު
ކައުންސިލުތަކުގެ ލަފަ އާއި އިރުޝާދާ އެކީގައި. އަޅުގަނޑުމެން މިވަގުތުން މިވަގުތަށް ދެންނެވޭކަށް ނޯންނާނެ އެ
ނެގޭ ކުއްޖަކީ މިސާލަކަށް ކޮރަޕްޝަނަށް މަގުފަހި ވާ ގޮތަށް ކަންކުރާނީ ކޮންކުއްޖެއް ކަމެއް. އަޅުގަނޑަށް މި
އޮތޯރިޓީގެ 30 ވަރަކަށް މުވައްޒަފުން މި ތިބީ ޑިރެކްޓަރ ޖެނެރަލުން ފެށިގެން މަސައްކަތު މީހާއާ ހަމައަށް. އެ
ބޭފުޅުންގެ ނަޒާޙަތްތެރިކަމާއި އެ ކަންތައްތަކަށް އަޅުގަނޑަށް ހަމަ ޔަޤީންކަން އެރުވޭނެ. ދެން އަދި އެއްވެސް ސިއްރު
މަޢުލޫމާތެއް ފެތުރިގެން ނުދިއުމާއި ނޫނީ ސޯޝަލް މީޑިޔާ މިކަހަލަ ކަންތައްތައް. މި ހުރިހާ ކަންތައްތަކެއްގައި
އަޅުގަނޑު ހަމަ ޔަޤީންކަން އަރުވަން ވިޔަފާރީގެ ސިއްރުތައް ހިފެހެއްޓޭނެ ކަމަށް. ދެން އަޅުގަނޑުމެން އާންމުކޮށް
ވަޒީފާގެ އެއްބަސްވުން ހަދާފައި އާންމުކޮށް މަސައްކަތް އިންސްޕެކްޓްކޮށް އިންވެސްޓިގޭޓަރުން މި ހުރިހާ
މަސައްކަތްތަކެއްގެ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ދެވެން އޮންނަ ތަމްރީނުތަކެއް ދީ ސިވިލް ސަރވިސްގެ ގާނޫނާއި
ގަވާއިދުތަކުގެ ތެރޭގައި އެ ހުންނަ ހުރިހާ ކަންތައްތަކެއް އަޅުގަނޑުމެން ކިޔައިދެމުން މި ދަނީ އަޅުގަނޑުމެންގެ
ލެވެލްގައި. ދެން މައިގަނޑު ގޮތެއްގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި ދިމާވާ އެންމެބޮޑު އެއް ދައްޗަކީ ޚާއްޞަކޮށް
އިންސްޕެކްޝަނާއި އިންވެސްޓިގޭޝަނަކީ ވަރަށް ޚާއްޞަ ތަމްރީނުތަކެއް ބޭނުންވާ ދާއިރާތަކެއް. މިވަގުތު ރާއްޖޭގެ
އެއްވެސް އިންސްޓިޓިއުޓަކުން އަޅުގަނޑުމެންގެ ވަޒީފާއާ ގުޅޭ ނޫނިއްޔާ އަޅުގަނޑުމެންގެ މަސައްކަތުގެ ދާއިރާއާ
ގުޅޭ... (ރެކޯޑިންގގެ އަޑު ނުސާފުކަމުން މެންބަރު ވިދާޅުވާ އެއްޗެއް ސާފެއް ނުވޭ) ލޭބަރ އިންސްޕެކްޝަނާ ގުޅޭ
އެއްވެސް ޕްރޮގްރާމެއް، ކޯހެއް ނޫނީ އެ ލެވެލްގެ ޕްރޮގްރާމެއް ވެސް ނުހިންގާ. ޓްރެއިނިންގއެއް ނަމަވެސް.
އަޅުގަނޑުމެން ޕޮލިހާ ވެސް ވާހަކަދައިފިން. ސިވިލް ސަރވިސް ޓްރެއިނިންގ ސެންޓަރާ ވެސް ވާހަކަ ދައްކައިފިން.
އަމިއްލަ ކޮލެޖުތަކާ ވެސް ވާހަކަދައްކައިފިން. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެންގެ މި ދަތިތައް އެބަހުރި. އިރާދަކުރެއްވިއްޔާ
މިވަގުތަކަށް އަޅުގަނޑުމެންނަކަށް ހަމަ... (ރެކޯޑިންގގެ އަޑު ނުސާފުކަމުން މެންބަރު ވިދާޅުވާ އެއްޗެއް ސާފެއް ނުވޭ)
ވަރަށް ފްރެޝް ކުދިންތައް އޮފީހަށް ވައްދައިގެން އެއްކަލަ މިކަހަލަ ދާއިރާއެއް ކަނޑައެޅިފައި ދިގު މުއްދަތެއް
ފާއިތުވެގެން މި ދަނީ. އެހެންނޫންނަމަ އަޅުގަނޑުމެންނަށް އަލަށް ވަންނަ ކުދިން ކިޔެވުމުގެ ދާއިރާއަށް
20

ސަރުކާރު މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރާ މިންވަރު ބަލާ ކޮމިޓީގެ 5 ވަނަ ބައްދަލުވުން 17 ޖޫން 2021
ކަނޑަނާޅަނީސް އަޅުގަނޑުމެންގެ ލޭބަރ އިންސްޕެކްޝަން ނޫނީ މި ދާއިރާގެ ތެރޭގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް
ފިޓުކޮށްލަން ލިބޭ ރަނގަޅު ފުރުޞަތެއް އަސްލު. ޙަޤީޤަތަކީ ދެން ބަޖެޓު ވެސް ނުލިބެނީ. ދެން މިދިޔަ 2 އަހަރު
ތެރޭގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް ވަރަށް ކުދިކުދި ޓްރެއިނިންގތަކެއް ލިބުނު. އެކަމަކު ކޮވިޑާ ގުޅިގެން މިދިޔަ އަހަރު
ވެސް އެއްކޮށް ހުއްޓުނީ. ދެން މި އަހަރު މި އޮތީ އެއްކޮށް...)ރެކޯޑިންގގެ އަޑު ނުސާފުކަމުން މެންބަރު ވިދާޅުވާ
އެއްޗެއް ސާފެއް ނުވޭ(ދެން އިތުރަށް ވެސް ހުއްޓިފަ. ދެން އެހެންވީމާ، މި ދަތިތައް އެބައުޅޭ އަޅުގަނޑުމެންނަށް
އިނގޭތޯ މި ކަންތައްތަކުގައި. ޝުކުރިއްޔާ އިނގޭތޯ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޙުސައިން މުޙައްމަދުދީދީ އަދި އިތުރު ސުވާލެއް ކުރައްވަން ބޭނުންފުޅުތޯ؟
ފުވައްމުލަކު މެދު ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙުސައިން މުޙައްމަދުދީދީ ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! އަޅުގަނޑު އަދި ކުރި އެއް ސުވާލަކަށް ޖަވާބު ނުދެއްވާ. އެއީ އެމް.ޕީ.އެލްގެ ހިނގާދިޔަ ޙާދިސާއާ ގުޅިގެން ތި
ބޭފުޅުން އެ ހާލަތު ބަލާފައިވާނެތޯ؟ އޭގެ މަޢުލޫމާތު ހޯދާފައިވާނެތޯ؟ އަދި އޭގެ މަސައްކަތްކު ރާ މީހުންގެ ޞިއްޙަތަށް
އަދި އެ މީހުންގެ ފުރާނައަށް ނުރައްކަލެއް ކުރިމަތިވެދާނެ ކަމެއް އެކަށީގެންވާ ސަބަބުތަކެއްގެ އެކަމަށް ޤަބޫލުކުރެވޭ
ވަރަށް ތި ބޭފުޅުންނަށް އެކަން ފާހަގަކުރެވިފައިވޭތޯ. އަދި އެކަމަށް މިހާރު އަޅަންޖެހޭ ފިޔަވަޅުތައް ތި ބޭފުޅުން
އަޅާފައިވޭތޯ؟ ދެން އަދި އިތުރަށް އަޅުގަނޑު ހަމަ އިތުރުކޮށްލަން ބޭނުންވާ ސުވާލަކީ މިހާރު ތި ބޭފުޅުންނަށް
ކޭސްތައް ފައިލްކުރެވޭނެތޯ ސިއްރު ގޮތުގައި. މިހާރު ބައެއްފަހަރު ދިމާވޭ ތި ބޭފުޅުންނަށް ފޮނުވާ އެއްޗެއް މަޢުލޫމާތު
ހޯދާއިރުގައި އެ މުވައްޒަފަކު ކޮމްޕްލެއިން ކުރި މު ވައްޒަފެއްގެ ނަން ހާމަނުކޮށް އެ ކަންތައްތައް ކަށަވަރުކުރާނެތޯ.
އެއީ މިސާލަކަށް ސަރވިސް ޗާޖުގެ އިޝޫއެއްގައި މުވައްޒަފަކު ކޮމްޕްލެއިން ކޮށްފިއްޔާ އެއީ ވަކި މުވައްޒަފަކު ކަން
އެ ކޮމްޕްލެއިން ކުރީ. އެގޮތަށް ނޭނގޭނެ ގޮތަށް ތި ބޭފުޅުންގެ ސިސްޓަމް މިހާރު އިންނާނީ ރޭވިފައިތޯ؟ އަޅުގަނޑު
ތި ބޭފުޅުން ވަޒީފާއަށް ބޭފުޅުން ނަންގަވާއިރުގައި އަޅުގަނޑު ދެންނެވީކީ ކޮންމެހެން މީހުން ކޮރަޕްޓްވާ ވާހަކައެއް
ނޫން. އަދި ވަޒީފާއަށް ނެގޭ މީހާގެ ނަޒާޙަތްތެރިކަމާ ދޭތެރޭގައި ތި ބޭފުޅުންނަށް ޔަޤީންކަން އޮންނާނެތޯ ނުވަތަ
ނޫންތޯއެއް ވެސް ނޫން. އަޅުގަނޑުގެ ސުވާލަކީ ނިޒާމު ބައްޓަންކުރެވިފައި ހުރިތޯ. މިސާލަކަށް ތި ބޭފުޅުން ރަށަކުން
މީހަކު ކޭހެއް ފައިލްކުރަންޏާމު އެ ރަށެއްގެ ކޭހެއް ފައިލްކުރީމަ ފައިލްކުރި މީހާއާ ނޫނިއްޔާ އެ ކަންތައްތަކާއި، އެ
ސިއްރު ޔަޤީންކުރެވޭނެތޯ. މިސާލަކަށް ކުދިކުދި ރަށްރަ ށް ތިބޭއިރުގައި، މިސާލަކަށް އަޅުގަނޑުގެ ދާއިރާ
21

ސަރުކާރު މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރާ މިންވަރު ބަލާ ކޮމިޓީގެ 5 ވަނަ ބައްދަލުވުން 17 ޖޫން 2021
ފުވައްމުލަކުގައި ވެއްޖިއްޔާ ފުވައްމުލަކުގައި މީހަކު ކޮމްޕްލެއިނެއް ކުރީ ކުންފުންޏަކާ ބެހޭ ގޮތުން. ކޮށްފިއްޔާ އެ
މީހާގެ މަޢުލޫމާތު ނޭނގި އެތާނގެ އެ ހުންނަ ފުވައްމުލަކުގައި އެތާނގައި ވަޒީފާއަށް ހުންނަ މީހާއަށް އެ މަޢުލޫމާތު
އިނގޭނެތޯ މިވެނި ތަނަކުންތޯ ނޫނިއްޔާ މިކޮޅުން ސިސްޓަމް ރޭވިފައި އޮންނަ ގޮތުން ސިއްރު ހިފެހެއްޓިގެން މިކޮޅުގެ
ސިސްޓަމެއްގެ ތެރެއިން އެ ބޭފުޅާއަށް މިސާލަކަށް އިންވެސްޓިގޭޓަރަކު ނޫނިއްޔާ އިންސްޕެކްޝަނަށް ދިއުމަށް
ނޮޓިފިކޭޝަނެއް ދާނެ އެގޮތަށް ސިސްޓަމްތައް ގާއިމްކުރެވިފައި ހުރިތޯ އެއީ އަސްލު އަޅުގަނޑުގެ އޭރުގެ މާނަކުރި
ގޮތަކީ. އަޅުގަނޑު އެއްވެސް ހާލެއްގައި މަސައްކަތްކުރާ މުވައްޒަފު މީހާގެ ނަޒާޙަތްތެރިކަން އެއީ އަޅުގަނޑުގެ
ސުވާލެއް ނޫން. ދެން އަޅުގަނޑުގެ ވާހަކައަކީ އެގޮތަށް ސިސްޓަމް ތައްޔާރުކުރެވިފައި އިނދެއްޖިއްޔާމު އެ
ނަޒާޙަތްތެރިކަން ވެސް ކަށަވަރުކުރުމަށް ތި ބޭފުޅުންނަށް ވެސް އިންނާނެނޫންތޯ ސިސްޓަމް ގާއިމްކުރެވިފަ. އޭރުން
ޔަޤީންކަން އޮންނާނެ ނޫންތޯ ތި ބޭފުޅުންގެ ތެރެއިން މި ކަންތައްތައް ކަށަވަރު އެބަވާނެ ކަމަށް ސިއްރުތަކާއި މި
ހުރިހާ ކަންތައްތައް ހިފެހެއްޓުމުގައި އެ ކަން ޔަޤީންވެފައިވާނެ ނޫންތޯ. އެއީ އަސްލު. ދެން އަޅުގަނޑު ދެންމެގައި
ފާހަގަކުރެއްވި ސަރވިސް ޗާޖުގެ ކަންތަކުގައި ވެސް 6 މަހުން ކަމަށް ތި ބޭފުޅުންނަށް އެ މަޢުލޫމާތު މީރާއިން ދޭ
ގޮތަށް ގާނޫނުގައި ލިޔެވިފައި އޮންނަނީ. ދެން އަޅުގަނޑު ހަނދާންވާ ގޮތުގައި ވެއްޖިއްޔާމު ދެން އަޅުގަނޑު މިހާރު
ސީދާ ފަހުން އިޞްލާޙުތައް ގެނެއްސަ ފާސްވެގެން ދިޔައިރު ވެސް އަޅުގަނޑު ހަނދާންވާ ގޮތުގައި އިންނާނެ ތި
ބޭފުޅުން އެދިއްޖެ ކޮންމެ ހާލަތެއްގައި ރިސޯޓުން އެއީ ކޮންމެހެން އެ އިންނަ ރިޕޯޓު ޕީރިއެޑެއް ނޫން. ތި ބޭފުޅުން
މިސާލަކަށް މީހަކު ކޮމްޕްލެއިނެއް ކޮށްފިއްޔާ ހަމަ އެ މަހެއްގެ ތި ބޭފުޅުން ރެކޯޑު ބަލަން ބޭނުންވެއްޖިއްޔާ ތި
ބޭފުޅުންނަށް އެ ހޯދުމުގެ ބާރު ގާނޫނީ ގޮތުން ތި ބޭފުޅުންނަށް ލިބިފައިވާނެ ކަންނޭނގެ އަޅުގަނޑަށް ހީވާގޮތުން.
ދެން އެގޮތުން އެ މަހެއްގެ ސަރވިސް ޗާޖު ހޯދައިގެން ތި ބޭފުޅުންނަށް މީރާއިން އެއްބާރުލުން ނުދެނީތޯ އެ
މަޢުލޫމާތު ދިނުމަށް ޓަކައި. ހަމަ 6 މަސްވީމަތޯ އެ ބޭފުޅުން އެ މަޢުލޫމާތު ދިނުމަށް އެ ބޭފުޅުންގެ މިހާރު
ވާހަކަތަކާއި ކަންތައް، އެކަހަލަ ހާލަތެއް ދިމާވެފައިވަނީތޯ. އެ ގާނޫނަށް އެއަށް ބަދަލެއް ގެންނަންޖެހޭ ކަމަށް ތި
ބޭފުޅުން ޤަބޫލުކުރައްވަންތޯ އެއީ ތި ބޭފުޅުން އެދޭ ކޮންމެ ވަގުތެއްގައި އެގޮތަށް ލިބެންޖެހޭނެ. މިހާރު މީރާއިން އެ
މަޢުލޫމާތު ތި ބޭފުޅުންނަށް ކަށަވަރުކޮށް ނުދެންޏާމު ދެން އަޅުގަނޑުމެން ގާނޫނަށް އެ ބަދަލުތައް ގެނެސްގެން ވެސް
ތި ބޭފުޅުންގެ ތި މަސައްކަތް ތިއަށްވުރެ އަވަސް މުއްދަތެއްގެ ތެރޭގައި މުވައްޒަފު މީހާއަށް އެ ކަންތައްތަކުގެ އެ
މައްސަލަ ޙައްލުކޮށްދިނުމަށް ތި ބޭފުޅުންނަށް ކުރަން ހުރި ކަންތައްތަކުގައި އަޅުގަނޑުމެން މި ތިބީ
މަސައްކަތްކޮށްދޭން. އެހެންވީމާ، އެ ޗެލެންޖު އެބަ ހުރިތޯ މިހާރު؟ ޝުކުރިއްޔާ.
22

ސަރުކާރު މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރާ މިންވަރު ބަލާ ކޮމިޓީގެ 5 ވަނަ ބައްދަލުވުން 17 ޖޫން 2021
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ކުރިއަށް ގެންދަވާ.
ލޭބަރ ރިލޭޝަންސް އޮތޯރިޓީގެ ޑިރެކްޓަރ މުޙައްމަދު އަޙްޒަމް ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ދެންނެވީ އެކްސިޑެންޓުތަކާ ގުޅޭ ގޮތުން އަޅުގަނޑުމެން ކީއްތޯ ދެއްތޯ ކުރަނީ. ދެން އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ
ކުރިން ފާހަގަކުރި ގޮތަށް ސަލާމަތާއި ގުޅޭ ގޮތުން ކަމެއް އަންގާއިރު އޭގެ ގައިޑްލައިނެއް ނުވަތަ އަޅުގަނޑުމެންނަށް
އެ ސަލާމަތީ ގޮތުން މިނިމަމްލީ ހުންނަންޖެހޭ އެއް ސްޓޭންޑަޑެއް އުފެދި ހުރެގެން ކަންނޭނގެ އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެ
ކަންކަން އެންގޭނީ. ދެން އެކަމުގެ ޓެކްނިކަލް އެކްސްޕަޓީޒް އަޅުގަނޑުމެންގެ އަދި ނެތް. ދެން ދަންނަވާހެން ގާނޫނެއް
ނުވަތަ ގަވާއިދެއްގައި ވަކި ސްޓޭންޑަޑްތަކެއް ފެތިގެން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ކަނޑައެޅިގެން ކަންނޭނގެ އަޅުގަނޑަށް
ހީވަނީ އެ ކަންކަން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ވެސް އެންގޭނީ. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑުމެން ކުރާ
އިންސްޕެކްޝަންތަކުގައި ސަލާމަތީ ގޮތުން ކޮންމެވެސް ވަރަކަށް މިނިމަލީ ބަލަންޖެހޭ ކަމެއް އެބަ ބެލޭ. މިސާލަކަށް
ވަޔަރިންގގައި މި ހުންނަ މައްސަލަތަކާއި އަލިފާނުގެ ޙާދިސާއެއް ހިނގައިފާނެ ކަހަލަ ކަންކަން. ދެން އެ ކަންކަން
ބަލާ އަޅުގަނޑުމެން ރެކޮމަންޑޭޝަންތައް ފޮނުވޭ. އެހެންނަމަވެސް، މި ސްޓޭންޑަޑްތަކެއް ކަނޑައެޅިގެން އެކަމުގެ
ތަމްރީނުވެފައި ތިބި ޕްރޮފެޝަނަލް ބަޔަކު ތިބެގެން، އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެ ކަހަލަ އެންގުމެއް އެންގުމަށް ނުވަތަ
ބަލައި ތަހުލީލު އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފަހިވާނީ.
ލޭބަރ ރިލޭޝަންސް އޮތޯރިޓީގެ ލީގަލް އޮފިސަރ އަލްއުސްތާޛާ މަރްޔަމް ސާޙަތު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އޯކޭ. ދެން ދެން އޭގެ އިތުރަށް ކުރެއްވި ސުވާލަކީ އެލް.އާރު.އޭގައި ހަމަޖެހިފައި އެބަ އޮތްތޯ މި މައްސަލަތައް ނަން
ސިއްރުކޮށްގެން ކުރިއަށް ގެންދިއުމުގެ އިންތިޒާމެއް އިނގޭތޯ. އަޅުގަނޑު މަރްޔަމް ސާޙަތު، ސީނިއަރ ލީގަލް
އޮފިސަރ. މައްސަލަތައް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފުރަތަމަ ހުށަހެޅޭ ހިސާބުން އަޅުގަނޑުމެން މައްސަލަ ހުށަހަޅާ ފަރާތާއި
އެބަ މުޢާމަލާތް ކުރަން. މިސާލަކަށް ދަންނަވާނަމަ ގުޅޭނެ ނަންބަރެއް ނެތިއްޔާ މެއިލް ޒަރީޢާއިން ނަމަވެސް
ކޮންމެވެސް އެއްގޮތަކަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް މައްސަލަ ހުށަހަޅާ ފަރާތާ ފުރަތަމަ މި މުޢާމަލާތްކުރަނީ މައްސަލަ
ކުރިއަށް ގެންދަން ބޭނުންވަނީ ނަން ހާމަކޮށްގެންތޯ ނޫނިއްޔާމުން ނަން ސިއްރުކޮށްގެންތޯ. ނަން ސިއްރުކޮށްގެން
ކުރިއަށް ގެންދަން ބޭނުންވާ މައްސަލަތައް ވެއްޖިއްޔާމުން އަޅުގަނޑުމެން އެމްޕްލޮޔަރާ ވާހަކަދައްކަނީ އެ ތަނުގައި
ހުރިހާ މުވައްޒަފުންގެ މައްސަލަތަކާ ގުޅޭ ގޮތުން. މިސާލަކަށް ދަންނަވާނަމަ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ހުށަހެޅިދާނެ
23

ސަރުކާރު މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރާ މިންވަރު ބަލާ ކޮމިޓީގެ 5 ވަނަ ބައްދަލުވުން 17 ޖޫން 2021
ރަމަޟާން މަހުގެ ޢިނާޔަތާ ގުޅޭ މައްސަލައެއް. އެހެންވީމާ، އެފަދަ މައްސަލައެއްގައި މުވައްޒަފު ރިކުއެސްޓުކުރަނީ
ނަން ސިއްރުކޮށްގެން ކަމުގައި ވަންޏާމުން އަޅުގަނޑުމެން އެމްޕްލޯޔަރަށް މި އަންގަނީ ރަމަޟާން މަހުގެ ޢިނާޔަތަކީ
ކޮންމެ އަހަރެއްގައި ވެސް ރަމަޟާން މަސް ފެށުމުގެ ކުރިން...
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަނޑުމެންނަށް އަޑު ކެނޑިއްޖެ ދެއްތޯ.
ލޭބަރ ރިލޭޝަންސް އޮތޯރިޓީގެ ލީގަލް އޮފިސަރ އަލްއުސްތާޛާ މަރްޔަމް ސާޙަތު ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޒާތުން މިސާލަކަށް ދަންނަވާނަމަ މައްސަލައިގެ...
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަލުން ތަކުރާރުކުރައްވަފާނަންތޯ؟ ދެންމެ އެ ވިދާޅުވި ބައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް އަޑެއްނީވެ. އަޑު ކެނޑިގެން ދިޔައީ
އިނގޭތޯ.
ލޭބަރ ރިލޭޝަންސް އޮތޯރިޓީގެ ލީގަލް އޮފިސަރ އަލްއުސްތާޛާ މަރްޔަމް ސާޙަތު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! އަޅުގަނޑު ދެންނެވީ މިސާ ލަކަށް މުވައްޒަފު މި ރިކުއެސްޓުކޮށްފައި އޮންނަނީ ނަން ސިއްރުކޮށްގެން ކުރިއަށް
ގެންދަން. އެހެންވީމާ، އެ ހާލަތުގައި މައްސަލައިގެ ގޮތުން އަޅުގަނޑުމެން އެމްޕްލޯޔަރާއި ވާހަކަދައްކާފައި
އެމްޕްލޯޔަރަށް މި ހުރިހާ މުވައްޒަފުންގެ ޖުމްލަ މައްސަލައެއްގެ ގޮތުގައި ސިޓީ ފޮނުވައިގެން އެބަ މައްސަލަތައް
ޙައްލުކުރަމޭ. އެކަމަކު މިސާލަކަށް މުވައްޒަފު ފާހަގަކޮށްފައި އޮވެދާނެ ވަޒީފާއާ ގުޅުން ހުރި ވަރަށް ގިނަ
މައްސަލަތަކެއް ނޫނިއްޔާ އަޅުގަނޑުމެން ކޮންމެހެން ޑޮކިއުމަންޓްސްތައް ބަލައިގެން ފާހަގަކޮށް ނޫނިއްޔާ އެމްޕްލޯޔަރާ
ވާހަކަދައްކައިގެން ޙައްލުކުރެވޭ ޒާތުގެ މައްސަލައެއް ވެޖިއްޔާމުން އަޅުގަނޑުމެން އެތަނަށް އިންސްޕެކްޝަނެއް މި
ކުރަނީ. އިންސްޕެކްޝަންގައި އަޅުގަނޑުމެން އެބަ ބަލަން ޑޮކިއުމަންޓްސްތަކާ އަދި ވަކިން އެމްޕްލޯޔަރާއި
މެނޭޖުމަންޓާ ވާހަކަދައްކާފައި، އެމްޕްލޯއީޒާ ވާހަކަދައްކާފައި އަޅުގަނޑުމެން ޖުމްލަ ގޮތެއްގައި މި ރެކޮމަންޑޭޝަން
ފޮނުވަނީ. އެހެންވީމާ، ސިއްރުކޮށްގެން އެ ހުށަހަޅާ މައްސަލައިގެ ބާވަތުން އަޅުގަނޑުމެން އިންސްޕެކްޓް ކޮށްގެން
ވެސް މައްސަލަތައް އެބަ ކުރިއަށް ގެންދަމޭ. އެހެންވީމާ، މިހާރު ވެސް ހަމަ ސިއްރުކޮށްގެން ކުރިއަށް ގެންދަން
24

ސަރުކާރު މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރާ މިންވަރު ބަލާ ކޮމިޓީގެ 5 ވަނަ ބައްދަލުވުން 17 ޖޫން 2021
ރިކުއެސްޓުކުރާ މައްސަލަތައް އަޅުގަނޑުމެން އެގޮތުގެމަތީން އެބަ ކުރިއަށް ގެންދަން. ދެން އޭގެ އިތުރުން އަދި
ކުރެއްވި ސުވާލެއް މިސާލަކަށް ރާއްޖެތެރޭގައި. ދެން އަޅުގަނޑުމެން މިހާރު މި ހުށަހަޅާފައި އިން ގޮތެއް އެއީ ރާއްޖެ
ތެރޭގައި މިސާލަކަށް ކޮންމެ އަތޮޅެއްގައި ވެސް އަޅުގަނޑުމެން އެލް.އާރު.އޭގެ ދެ މުވައްޒަފުން މަސައްކަތް ކުރެވޭނެ
އިންތިޒާމު ހަމަޖެއްސުން. ދެން އަސްލު އަޅުގަނޑުމެންނަކީ ލޭބަރ ރިލޭޝަންސް އޮތޯރިޓީއަށް ވަޒީފާއަށް ޖޮއިންކުރާ
ހިސާބުން އަޅުގަނޑުމެން ވަޒީފާގައި ލިބޭ ވިޔަފާރިތަކާ ގުޅުން ހުރި މަޢުލޫމާތުތަކަކީ އަޅުގަނޑުމެން ސިއްރު
މަޢުލޫމާތުގެ ގޮތުގައި ބަލަހައްޓަންޖެހޭ މަޢުލޫމާތުތަކެއް. އޭގެ މާނައަކީ ވަޒީފާއިން ވަކިވެގެންދާ ހިސާބުން ވެސް އެ
މަޢުލޫމާތުތައް ސިއްރެއްގެ ގޮތުގައި ބެލެހެއްޓުން އެއީ އަޅުގަނޑުމެންގެ ޒިންމާއެއް. އެހެންވީމާ، ދެން މިހާރު ސީދާ
އެ މުވައްޒަފު މިސާލަކަށް، އެލް.އާރު.އޭގައި މި މަސައްކަތް މި ކުރަނީ ރާއްޖޭގެ އެކި ކަންކޮޅުތަކަށް ނިސްބަތްވާ
މުވައްޒަފުން. އެހެންވީމާ، އެގޮތަށް މަސައްކަތްކުރާއިރު ވެސް އަދި މިވީހާ ތަނަކަށް ނެތް މުވައްޒަފެއްގެ ފަރާތުން
މަޢުލޫމާތުތަކެއް ލީކުވެފައި ނޫނިއްޔާ ވިޔަފާރިއެއްގެ. އެހެންވީމާ، ދެން އަޅުގަނޑުމެން މިހާރު ވިސްނާފައި އިން ގޮތަކީ
ފުރަތަމަ އަޅުގަނޑުމެން މުވައްޒަފުން ނަގާ ހިސާބުން މި މާލެ އޮފީހަށް ނޫނިއްޔާމުން އަޅުގަނޑުމެންގެ ވަކި ޓީމެއް
ފޮނުވައިގެން މުވައްޒަފުން ޓްރެއިންކުރާ ގޮތަށް. އެހެންވީމާ، އެގޮތަށް އެ އިންތިޒާމު ހަމަޖެހިއްޖެ ކަމުގައި ވާނަމަ
އަޅުގަނޑުމެންނަށް ޤަބޫލުކުރެވެނީ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ވެސް އަލަށް ނަގާ މުވައްޒަފުންނަށް ހަމަ އިތުބާރުކުރެވިގެން އެ
މަސައްކަތްތައް ކުރިއަށްދާނެ ކަމަށް. އެ ގާނޫނަށް އެބަ ލާޒިމުކުރޭ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ލިބިދޭ މަޢުލޫމާތުތައް
ސިއްރެއްގެ ގޮތުގައި ބެހެއްޓުމަށް އިނގޭތޯ.
ލޭބަރ ރިލޭޝަންސް އޮތޯރިޓީގެ ޑިރެކްޓަރ މުޙައްމަދު އަޙްޒަމް ވާހަކަދެއްކެވުން:
ދެން އޭގެ އިތުރަށް އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލާނަން އަޅުގަނޑުމެންގެ މަސައްކަތްތައް ކުރިއަށް މި ގެންދަނީ ޚާއްޞަކޮށް
މައްސަލަތައް ބެލުމުގައި މި އޮތީ ސޮފްޓްވެއަރ މެދުވެރިކޮށް އަޅުގަނޑުމެން ކުރާ މަސައްކަތެއް އިނގޭތޯ. އެއަށް ވަކި
ލޮގިންއެއް ދެވިގެން، ކޮންމެ މުވައްޒަފަކު ވެސް ވަކިން ލޮގިންއެއް އޮވޭ. އެހެންވީމާ، މިކޮޅަށް ހުށަހެޅޭ ލިޔުންތައް
ވެސް އޭގެން ފެންނަ ކަހަލަ ގޮތަކަށް ހަމަ އެ މުވައްޒަފުންނަށް ޚާއްޞަ ކުރެ ވިގެން ވަންނަ ލޮގިންއެއް އެއީ.
އެހެންވީމާ، އެއީ އަޅުގަނޑުމެންނަށް އައި.ޓީ ދާއިރާއިން ކޮންމެވެސް ވަރަކަށް ސެކިއުރިޓީ ލިބޭނެ ކަމެއް ކަންނޭނގެ
މުވައްޒަފުންނާ މި ހިއްސާކުރެވޭ މައްސަލަތަކާއި މައްސަލަ ބެލުމުގައި އޮތް ޕްރޮސެސް. އެހެންވީމާ، އެއީ ދެން
އަޅުގަނޑުމެންނަށް ދެވޭނެ އެންމެ ބޮޑު ޔަޤީންކަމީ. އެ ވަކި ލޮގިންތަކެއް ހެދިގެން ކޮންމެ މުވައްޒަފަކު ވެސް ޚާއްޞަ
ކުރެވިގެންނޭ މި ކަންކަން ކުރިއަށް ދަނީ. އެހެންވީމާ، އެއް މުވައްޒަފަކު ބަލާ މައްސަލައެއް އަނެއް މުވައްޒަފަކަށް
25

ސަރުކާރު މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރާ މިންވަރު ބަލާ ކޮމިޓީގެ 5 ވަނަ ބައްދަލުވުން 17 ޖޫން 2021
ފެންނަ ކަހަލަ އިންތިޒާމެއް ނޯންނާނެ މި ކޮޅުގައެ އް. އެހެންވީމާ، އެ ގޮތުން ހަމަ ހުރިހާ މުވައްޒަފުންނަށް ވެސް
މައްސަލަތައް ހަވާލުކުރެވިގެން ކުރިއަށް ގެންދެވެނީ.
ލޭބަރ ރިލޭޝަންސް އޮތޯރިޓީގެ ލީގަލް އޮފިސަރ އަލްއުސްތާޛާ މަރްޔަމް ސާޙަތު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ދެން އަދި، އަޅުގަނޑު ސާޙަތު އިނގޭތޯ. އޭގެ އިތުރަ ށް މެންބަރު ކުރެއްވި ސުވާލެއް މިއީ ސަރވިސް ޗާޖާއި
ގުޅޭ ގޮތުން އަޅުގަނޑުމެން ކިހިނެއްތޯ މިހާރު މަސައްކަތްކުރުމުގެ އިންތިޒާމު ހަމަޖެހިފައިވަނީ ދެއްތޯ. ދެން ހޫދު
ފާހަގަކުރެއްވި މައިގަނޑު ގޮތެއްގައި ސަރވިސް ޗާޖުގެ މަޢުލޫމާތު ސާފުކުރުމާ ގުޅޭ ގޮތުން އައިއްސަ ހުރި ޑާޓާތައް
ހޫދު އެ ވިދާޅުވީ. ދެން 2021 ވަނަ އަހަރު 16 މައްސަލައެއް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ހުށަހެޅިފައިވޭ. އޭގެ ތެރެއިން
މިހާރު 12 މައްސަލަވަނީ ޙައްލުކުރެވިފައި އިނގޭތޯ. ދެން ވިދާޅުވި ގޮތަށް މި ގާނޫނުގައި އެބަ ބަޔާންކުރޭ ލޭބަރ
ރިލޭޝަންސް އޮތޯރިޓީން މިސާލަކަށް މަޢުލޫމާތެއް ބަލަން ބޭނުންވެއްޖެ ކޮންމެ ހިނދެއްގައި އެ މަޢުލޫމާތުތައް
އެމްޕްލޯޔަރު ފޯރުކޮށްދެއްވަންޖެހޭނެ ކަމަށް. އެހެންވީމާ، އެ ގޮތުގެމަތީން މިހާރު ވެސް ހުށަހެޅިފައި ހުރި މައްސަލަތައް
އަޅުގަނޑުމެން މި ގެންދަނީ ހަމަ ކުރިއަށް މި މައްސަލަތައް ބަލަމުންނޭ. ދެން ޙައްލު ނުވެ އޮތީ އަދި ތިން މައްސަލަ
އިނގޭތޯ. ދެން ވިދާޅުވެއްޖެ މިހާރު އެކަމަކު އަޅުގަނޑުމެންނަށް މިހާރު ކުރިމަތިވާ ދަތިތަކަކީ މިހާރު
އަޅުގަނޑުމެންނަށް މައްސަލަ މި ނިންމެން އޮތީ ވަޒީފާ ދޭ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައި ހުރި ލިޔެކިއުންތަކަށް ބަލާފައި އެ
ފަރާތުގެ ސަރ ވިސް ޗާޖު ކަލެކްޝަނަށް ބަލާފައި އެ ސަރވިސް ޗާޖު ދެން ޑިސްޓްރިބިއުޓްކޮށްފައި މި ހުރީ އެ
އަޅުގަނޑުމެން ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތީން މުވައްޒަފުން ހާޒިރުވި ނިސްބަތަށްތޯ. އެގޮތަށް
އަޅުގަނޑުމެންނަށް މިހާރު މި ވެރިފައި ކުރެވެނީ އިނގޭތޯ. ދެން މި ގާނޫނުގައި ވެސް ބަޔާންކުރަނީ މީރާއިން އަހަރަކު
ދެފަހަރު އެ މަޢުލޫމާތުތައް ކަށަވަރުކޮށްދޭންޖެހޭނެ ކަމަށް. އެހެންވީމާ، މިހާރު އަޅުގަނޑުމެން މި މައްސަލަތައް
ކުރިއަށް ގެންދާ ގޮތަކީ ވަޒީފާ ދޭ ފަރާތުން މި ހޯދާ ލިޔެކިއުންތަކަށް ބަލާފައި އެ ބޭފުޅުންގެ ކަލެކްޝަނާއި އެ
ބޭފުޅުންގެ ޑިސްޓްރިބިއުޝަން އަޅުގަނޑުމެން މި ބަލަނީ. ދެން އޭގެ އިތުރުން އެ ޑިސްޓްރިބިއުޝަންގެ މައްސަލައެއް
އުޅޭތޯ. ދެން މިސާލަކަށް ވަކިވަކި މުވައްޒަފުންގެ ލިޔެކިއުންތައް ބަލަން ބޭނުންވެއްޖިއްޔާ އަޅުގަނޑުމެން އެ
ލިޔެކިއުންތައް ވެސް އެބަ ބަލަން. އެހެންވީމާ، މި އަހަރު ހުށަހެޅުނު ސަރވިސް ޗާޖުގެ 16 މައްސަލައިގެ ތެރެއިން
ޙައްލު ނުކުރެވި އަދި އޮތީ 3 މައްސަލަ އިނގޭތޯ. އެކަމު އެ މައްސަލަތައް ވެސް މިހާރު އަޅުގަނޑުމެން ކުރިއަށް މި
ގެންދަނީ.
26

ސަރުކާރު މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރާ މިންވަރު ބަލާ ކޮމިޓީގެ 5 ވަނަ ބައްދަލުވުން 17 ޖޫން 2021
ލޭބަރ ރިލޭޝަންސް އޮތޯރިޓީގެ ޑިރެކްޓަރ މުޙައްމަދު އަޙްޒަމް ވާހަކަދެއްކެވުން:
ދެން އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލާނަން ނަން ހާމަނުކޮށް، އެއްވެސް ވަރަކަށް ނަން ހާމަނުކޮށް މިކޮޅަށް މަޢުލޫމާތު
ފޯރުކޮށްދެވޭނެ އިންތިޒާމު ވެސް އަޅުގަނޑުމެން ވެބްސައިޓް މެދުވެރިކޮށްވާނީ ހަމަޖައްސާފަ. ވިސްލްބްލޯކުރުމުގެ
އިންތިޒާމެއް ހަމަޖެއްސިފައިވާނީ. ދެން އެހެން ނަމަވެސް، މި މައްސަލަ ހުށަހެޅޭ އިންތިޒާމެއް ނޫން އިނގޭތޯ. މި
ނިޒާމުގެ ތެރެއިން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ލިބޭ މަޢުލޫމާތުތަކަށް ބިނާކޮށް އަޅުގަނޑުމެންގެ އިންސްޓްރަކްޝަންތައް
ދެވިގެން މި ދަނީ. އެހެންވީމާ، މައްސަލަ ހުށަހެޅުމަށް ބޭނުންވާނަމަ ހަމަ ކުރިން ހޫދު ވެސް ދެންނެވި ފަދައިން އެ
އޮތް ރޫޓް ބޭނުންކުރެއްވުން އަޅުގަނޑުމެންގެ އެންމެ ބޮޑު އެދުމެއް. އެހެންނަމަވެސް، މިސާލަކަށް އާންމު ފަރުދަކަށް
ވެސް ވަކި ވިޔަފާރިއެއްގައި ވަޒީފާއާ ގުޅޭ މައްސަލަތަކެއް ފާހަގަކުރެވޭނަމަ ވިސްލްބްލޯ މެދުވެރިކޮށް
އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެ މަޢުލޫމާތު ފޯރުކޮށްދެވޭނެ އެއްވެސް ނަމެއް ފާހަގަނުކޮށް އިނގޭތޯ.
ލޭބަރ ރިލޭޝަންސް އޮތޯރިޓީގެ އެސިސްޓެންޓް ޑިރެކްޓަރ، ހޫދު ޢައްބާސް އަޙްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަނޑު އަދި އިތުރުކޮށްލާނަން. އަޅުގަނޑު ހޫދު ޢައްބާސް، އެސިސްޓެންޓް ޑިރެކްޓަރ. ސަރވިސް ޗާޖާއި ގުޅިގެން
އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ވެސް ވިދާޅުވި މި ގާނޫނުގައި އެބައިން ކަމަށް އެލް.އާރު.އޭ އިން ބޭނުންވެއްޖެ ހިނދެއްގައި
ވަޒީފާ ދޭ ފަރާތްތަކުން މަޢުލޫމާތު ހުށަހަޅަންޖެހޭ ގޮތަށް. ދެން އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުންވާ ކަމަކީ ގާނޫނުގައި
އެލް.އާރު.އޭއަށް ފުރަތަމަ ކަމަކަށް މި އޮންނަނީ އަހަރަކު ދެފަހަރު ލޭބަރ ރިލޭޝަންސް އޮތޯރިޓީ ގަވާއިދުގައި
ބަޔާންކޮށްފައި އޮންނަ ތާރީޚުގެ ކުރިން ހުށަހެޅުމަށް. ދެން އެއާއި ވިދިގެން އަންނަ މާއްދާގައި މި އޮންނަނީ އެ
މާއްދާގައި އެހެން އޮތް ނަމަވެސް އެލް.އާރު.އޭއިން ބޭނުންވެއްޖެ ހިނދެއްގައި ވަޒީފާ ދޭ ފަރާތުގެ މަޢުލޫމާތު
ފޯރުކޮށްދޭންވާނެ ކަމަށް. ދެން މަޢުލޫމާތު އަޅުގަނޑުމެންނަށް މިހާރު ތި ދެންނެވިހެން އަޅުގަނޑުމެންގެ ގާނޫނުގެ
ދަށުން ހިންގީމަ ވަޒީފާ ދޭ ފަރާތްތަކުން މީތި އެބަ ދޭންޖެހޭ. އަޅުގަނޑުމެންނަށް ގޮންޖެހުން ކުރިމަތި މިވާ ހިސާބަކީ
ގާނޫނުގައި މީރާއިން މަޢުލޫމާތުގެ ޞައްޙަކަން ކަށަވަރުކޮށްދެންވާނެ ކަމަށް ބަޔާންކުރާ މާއްދާގައި މި އޮންނަނީ މި
މާއްދާގެ (ބ) ގެ ދަށުން ހުށަހަޅާ މަޢުލޫމާތު. އެއީ އެއްކަލަ އަހަރަކު ދެފަހަރު ހުށަހަޅާ މަޢުލޫމާތު. ދެން
އަޅުގަނޑުމެން މީރާއާއެކީ އަދި މުޅިން މިކަމާ ގުޅޭ ގޮތުން ފައިނަލް ނުކުރަން. އަޅުގަނޑުމެން މިހާރު ވެސް
ޑްރާފްޓްކޮށް އެކަމާ ގުޅިގެން ނިންމާފައި މީރާއާ ހަމަ ޑިސްކަސްކުރަމުން މި ގެންދަނީ ކިހިނެއްތޯ މިކަން
ރަނގަޅުކުރެވޭނީ. މެންބަރު ފާހަގަކުރި ގޮތަށް އަޅުގަނޑުމެން ވެސް ޤަބޫލުކުރަން މިގޮތަށް އަހަރަކު ދެފަހަރު ވަންދެން
މަޑުކުރާ ކަމަށް ވަނީނަމަ އަހަރަކު މި ދަނީ ކޮންމެ ފަހަރަކު 6 މަސް ދުވަސް. އެންމެ ގިނަވެގެން 6 މަސް ދުވަހާ
27

ސަރުކާރު މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރާ މިންވަރު ބަލާ ކޮމިޓީގެ 5 ވަނަ ބައްދަލުވުން 17 ޖޫން 2021
ހަމައަށް ދެމިގެން ހިނގައިދާނެއޭ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ކަށަވަރުނުކުރެވި. ކަލެކްޝަން، ޑިސްޓްރިބިއުޝަން
އަޅުގަނޑުމެންނަށް ބެލިދާނެ ކަލެކްޝަންގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެ މައްސަލަ ކުރިމަތިވެދާނެތީ. އަޅުގަނޑުމެން
މީރާއާ ވެސް ވާހަކަދައްކަމުން މި ދަނީ. އެހެންނަމަވެސް، އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ފާހަގަކުރެއްވިހެން އަޅުގަނޑަށް
ވެސް ހީވަނީ ގާނޫނުގައި އަސްލު މި އިބާރާތް މިސާލަކަށް ސީދާ ހަމަ އެލް.އާރު.އޭއަށް އެދިގެން އެލް.އާރު.އޭއަށް
އެމްޕްލޯޔަރު ހުށަހަޅާ މަޢުލޫމާތުގެ ޞައްޙަކަން ވެސް މީރާއަށް ކަށަވަރުކޮށްދޭންވާނެ ކަމަށް. އެގޮތުން އަޅުގަނޑަށް
ހީވޭ މުހިންމުހެން ކުރިއަށް އޮތް ތާނގައި ވެސް އަޅުގަނޑުމެން އޭރުން މިސާލަކަށް އެމް.އޯ.ޔޫއަކަށް ނޫނީ އުސޫލަކަށް
އަންނަ ބަދަލަކާ ގުޅިގެން ވެސް. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑުމެން މިހާރު ވެސް މަސައްކަތްކުރަނީ މިހާރު ގާނޫނު
އޮތްގޮތަށް ވެސް މީރާއާ ވާހަކަދައްކައިގެން އަޅުގަނޑުމެންނަށް އަޅުގަނޑުމެން އޮން ދަ ސްޕޮޓް އަންގައިގެން
އެމްޕްލޯޔަރުން ހުށަހަޅާ މަޢުލޫމާތުގެ ޞައްޙަކަން ވެސް ކަށަވަރުކުރެވޭތޯ އަޅުގަނޑުމެން މަސައްކަތްކުރަމުން އެބަ
ގެންދަން. ދެން އެ ވާހަކަތައް އަޅުގަނޑުމެން މީރާއާ ވާހަކަދައްކައިގެން އިރާދަކުރެއްވިއްޔާ ހަމަ ފަހިގޮތެއްވޭތޯ
ކުރިއަށް މި ގެންދަނީ އިނގޭތޯ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ.
ފުވައްމުލަކު މެދު ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙުސައިން މުޙައްމަދުދީދީ ވާހަކަދެއްކެވުން:
މުޤައްރިރު، އަދި އެއް ސުވާލު ކޮށްލާނަން.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ކުރިއަށް ގެންދަވާ.
ފުވައްމުލަކު މެދު ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙުސައިން މުޙައްމަދުދީދީ ވާހަކަދެއްކެވުން:
ދެން އަޅުގަނޑަށް ތި ބޭފުޅުން ދެއްވި މަޢުލޫމާތަށް ބަލާއިރުގައި މިހާހިސާބަށް ކުރެވުނު މަސައްކަތްތަކުން އަޅުގަނޑު
ދެކޭ ގޮތުން ވަރަށް ރަނގަޅު މަސައްކަތްތަކެއް ލޭބަރ ރިލޭޝަންސް އޮތޯރިޓީއަށް މި އޮތީ ކުރެވިފަ. އެކަމަކު މީގައި
ދިމާވާ މައްސަލައަކީ ލޭބަރ ރިލޭޝަންސް އޮތޯރިޓީން މަސައްކަތެއް ކުރާކަން ދެންމެގައި މަހިބަދޫ ދާއިރާގެ
28

ސަރުކާރު މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރާ މިންވަރު ބަލާ ކޮމިޓީގެ 5 ވަނަ ބައްދަލުވުން 17 ޖޫން 2021
އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ވެސް ފާހަގަކުރި ގޮތަށް މީޑިއާއަށް ނޫނީ މީހުންނަށް ނޭނގުން. އަދި އިތުރަށް ތި ބޭފުޅުން
މިހާރު ވަޒީފާއާ ބެހޭ ގާނޫނުގައި ތި ބޭފުޅުންނަށް އެ 79 ވަނަ މާއްދާގެ ޖޭގެ ދަށުން އެ ބުނާ ހޭލުންތެރިކުރުވުންކަން
އިތުރުކުރުމާއި މި ކަންތަކުގައި އަސްލު ތި ބޭފުޅުންނަށް، އެ ކަންތައްތައް އެކަށީގެންވާ ގޮތަށް ކުރެވިފައިވާ ކަމަށް ތި
ބޭފުޅުން ޤަބޫލުކުރައްވަންތޯ؟ އަޅުގަނޑަށް ފެންނަ ގޮތުންނަމަ މީހުންނަށް އަސްލު ނޭނގޭ. އެއީ މިހާރު ވެސް އެއްކަލަ
ސަރވިސް ޗާޖު އިޝޫސްތަކުގައި ވެސް ގުޅާފައި މުވައްޒަފުން މި ބުނަނީ ތިމަންނަމެން ދާންޖެހެނީ އަނެއްކާ މި
ޖެހެނީ ޓްރައިބިއުނަލަށް ދާންށޭ ސަރވިސް ޗާޖު ނުލިބިގެން. އެތަނަށް ގޮއްސަ އެތައް ދުވަހެއް އެބަ ނަގައޭ.
އެހެންވީމާ، އެއްކަލަ މިވާގޮތަކީ ތިމަންނަމެން ލޯޔަރުން އެބަ ޖެހޭ ހަޔަރކުރަން. ކިހިނެއްހޭ މި ކަންތައް ކުރާނީ.
އެހެންވީމާ، ޙަޤީޤަތަށް ބަލާއިރު ގާނޫނަށް މި ބަދަލު ގެނެސްގެން ވެސް އަނެއްހެން މުވައްޒަފު މީހާއަކަށް ނޭނގެ
ޙަޤީޤަތުގައި ލޭބަރ ރިލޭޝަންސް އޮތޯރިޓީއެއް އެބަ އޮތް ކަމެއް. ލޭބަރ ރިލޭޝަންސް އޮތޯރިޓީ އޮތީ
ތިމަންނަމެންނަށް އެހީތެރިވުމަށް ހަމަ ތައްޔާރަށް ކަމެއް. މި ސިސްޓަމް މިހާރު މި ވަނީ ގާއިމުކުރެވިފައި ކަމެއް.
އެހެންވީމާ، ތި ބޭފުޅުން އަޅުގަނޑު މި އުއްމީދުކުރަނީ މުސްތަޤުބަލުގައި މުވައްޒަފުންނަށް ބޮޑަށް މި މަޢުލޫމާތުތައް
ލިބޭ ގޮތަށް ތި ބޭފުޅުން ކުރާ މަސައްކަތްތަކާއި މުވަ އްޒަފުންނަށް ތި ތަންތަނުން ފަހި ފުރުޞަތުތަކެއް ހުރި
ތަނެއްކަން އެނގޭ ގޮތަށް ތި ބޭފުޅުންގެ މީޑިއާތަކާއި އެއްޗެހި ބޭނުންކުރައްވައިގެން އަދި އިތުރަށް ކެމްޕެއިން ކޮށްގެން
އެގޮތަށް ކުރިއަށް ގެންދާނެ ކަމަށް އަޅުގަނޑު އުއްމީދުކުރަން. ދެން ސަރވިސް ޗާޖު ކަންތައްތަ ކުގައި މުޤައްރިރު
އަޅުގަނޑަށް ހަމަ ފާހަގަކުރެވެނީ އެ ބޭފުޅުންގެ އެ ވިދާޅުވި ގޮތަށް އެ ކަންތައްތައް ނުކުރެވެންޏާމުން އަޅުގަނޑުމެން
މި ކޮމިޓީން ވެސް އެ ކަންތައްތަކަށް އެ ބޭފުޅުން އެ ބޭނުންވާ ބަދަލެއް ގެނައުމަށް ޓަކައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް
މަޖިލިސް ތެރެއިން ވެސް އަޅުގަނޑު ދެކޭ ގޮތުން ނަމަ އެ ބަދަލު ގެނެސްދެވިދާނެ. އެއީ އަނެއްހެން ވަރަށް އިދާރީ
ކުޑަ ކަމެއް އެއީ އެ ބޭފުޅުން އެދޭ ހާލަތެއްގައި މީރާއިން އެ މަޢުލޫތު ކަށަވަރުކޮށްދޭންޖެހޭނެ ކަމަށް. އެއީ ގާނޫނަށް
ކުޑަ އިޞްލާޙެއް ގެންނަން ޖެހުނަސް އެކަން ވެސް އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ ހަމަ ކުރެވިދާނެހެން އެ ބޭފުޅުންނަށް
މީރާއިން އެކަމަށް އެކަށީގެންވާ ގޮތަށް، އެ ގާނޫނުގައި އެ ބުނާ 6 މަސް ދުވަސްވަންދެން މަޑުކުރަން މީރާއިން
ހިފަންޏާމުން އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ އިޞްލާޙުކޮށްދޭންޖެހޭ އިޞްލާޙެއްކަން. ޝުކުރިއްޔާ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! އަޅުގަނޑުމެން އެހެން ބޭފުޅުން އެ ވިދާޅުވާ ގޮތަށް ކަމެއް އިޞްލާޙުކުރަން ވެއްޖިއްޔާ އަޅުގަނޑުމެން ކޮމިޓީން
އެ ކަން ކުރިއަށް ގެންދާނަން އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ތި ވިދާޅުވި ގޮތަށް. ދެންމެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ކުރެއްވި
29

ސަރުކާރު މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރާ މިންވަރު ބަލާ ކޮމިޓީގެ 5 ވަނަ ބައްދަލުވުން 17 ޖޫން 2021
ސުވާލަކަށް، ސުވާލަށް ތި ބޭފުޅުން އިތު ރު ޖަވާބެއް ދެއްވަން އޮތިއްޔާ އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު އަރުވަން ތި
ބޭފުޅުންނަށް، އެލް.އާރު.އޭއަށް އިނގޭތޯ.
ލޭބަރ ރިލޭޝަންސް އޮތޯރިޓީގެ ޑިރެކްޓަރ، އަޙްމަދު މިޒުހަތު ނަޢީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ މުޤައްރިރު އިނގޭތޯ. ދެން ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ދެ މެންބަރުންގެ ކަންބޮޑުވުން ތި ފާޅުކުރެއްވީ.
އަޅުގަނޑުމެން ވަރަށް ބޮޑަށް، ރަނގަޅަށް ބަލައިގެންފިން އިނގޭތޯ. ދެން އޭގެ ކުރިން ވެސް އަޅުގަނޑުމެން ސޯޝަލް
މީޑިއާގެ ކަންތައްތަކުގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް ކޮންމެވެސް ވަރަކަށް ތީގެ ސުރުޚީތަކެއް އެޅިފައި އޮތީ އިނގޭތޯ.
އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު އެތެރޭގައި ޕްލޭނެއް ހަދައިގެން އަޅުގަނޑުމެން އެވެއަރނަސް އާއި ސޯޝަލް އެއްކަލަ މި
އެކްޓިވްވާނެ ގޮތެއް އަޅުގަނޑުމެން މަޑުމަޑުން އެކަށައަޅަމުން މި ދަނީ. ދެން އަސްލު މި ދިމާވި މައްސަލައަކީ ވެސް
ކޮވިޑާ ގުޅިގެން އަޅުގަނޑުމެން ގޭތެރޭގައި ތިބެން ޖެހުނީމަ އެއްކަލަ މި ދިމާވާ މައްސަލައަކީ ބައްދަލުވުންތައް
ބާއްވައިގެން ލިބޭ ޚިޔާލުތަކާ ވަރަށް އުނދަގޫ އަސްލު މިގޮތަށް ފޯނުގެ ޒަރީޢާއިން ނޫނީ މި މުޢާމަލާތްތައް
ބޭނުންކޮށްގެން އެއްކަލަ މީޓިންގތައް ރާވައިގެން ކުރިއަށް ގެންދިއުން. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން މީގެ ކުޑަ ޕްލޭނެއް
އެކުލަވާލައިގެން އެ މަސައްކަތް ކުރިއަށް އެ ގެންދަނީ. އެހންވީމާ، އިރާދަކުރެއްވިއްޔާ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ދެއްވާ ކުޑަ
ވަގުތުކޮޅެއް. އިރާދަކުރެއްވިއްޔާ ހަމަ އަޅުގަނޑުމެންގެ ކަންތައް ތައް ފެނިގެންދާނެ އިނގޭތޯ. ތި ބޭފުޅުން، އިއްޒަތްތެރި
މެންބަރުން ހަމަ އެދޭ ދަރަޖައަށް ނޫނީ އެއަށްވުރެ ރަނގަޅަށް ކުރިއަށް ގެންދާނެ ކަމަށް، މި ނަންގަތީ ރަނގަޅުވާނެ
ކަމަށް އަޅުގަނޑު މި ބަލަނީ. ހޫދު އިތުރު އެއްޗެއް.
ލޭބަރ ރިލޭޝަންސް އޮތޯރިޓީގެ އެސިސްޓެންޓް ޑިރެކްޓަރ، ހޫދު ޢައްބާސް އަޙްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! މިޒުހަތު އެ ވިދާޅުވި ފަދައިން އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ އަޅުގަނޑު ވެސް ޤަބޫލުކުރަން އެލް.އާރު.އޭ އުފެދިގެން
މިހާރު 12 ވަރަކަށް، 13 ވަރަކަށް އަހަރު މި ވަނީ. ވާއިރުގައި އަޅުގަނޑުމެންގެ މެންޑޭޓުގައި ހަމަ މުވައްޒަފުންނާއި
ވަޒީފާ އަދާކުރާ ފަރާތްތަކާއި ވަޒީފާ ދޭ ފަރާތްތައް މި ގާނޫނަށް ހޭލުންތެރިކުރުމުގެ މަސައްކަތް އެލް.އާރު.އޭ އިން
ކުރަންޖެހޭ ކަމަށް ބަޔާންކޮށްފަ. އަޅުގަނޑުމެންނަށް ހަމަ ކުރިން ވަރަށް ބޮޑަށް ދިމާވި އެއް ގޮންޖެހުމެއް މިކަމާ
ގުޅިގެން އަޅުގަނޑުމެންގެ މުވައްޒަފުންގެ ދަތިކަން. ސަބަބަކީ އަޅުގަނޑުމެންގެ ހަމަ އިންސްޕެކްޝަން،
އިންވެސްޓިގޭޝަން މުވައްޒަފުން އަޅުގަނޑުމެންގެ އެވެއަރނަސް ކަންތަކުގައި ވެސް މައިގަނޑު ގޮތެއްގައި
ހަރަކާތްތެރިވަމުން މި ގެންދަނީ. ނަމަވެސް، ދެން ފާއިތުވެދިޔަ ދެ އަހަރެއްގެ ތެރޭގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް ހަމަ
30

ސަރުކާރު މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރާ މިންވަރު ބަލާ ކޮމިޓީގެ 5 ވަނަ ބައްދަލުވުން 17 ޖޫން 2021
ކުރެވުނު މަސައްކަތްތަކާއި ސަރުކާރުންނާއި މަޖިލީހުން ލިބުނު އެއްބާރުލުމާ އެކީގައި މިހާރު އަޅުގަނޑުމެންނަށް ހަމަ
މި އަހަރު ތެރޭގައި އިތުރު މުވައްޒަފުން ނެގުމުގެ ހުއްދަ ވެސް ލިބިގެން އެ ކަންތައް ވެސް ކުރިއަށް އެބަދޭ. ދެންމެ
މިޒުހަތު ވިދާޅުވިހެން އަޅުގަނޑުމެން މިހާރު މަސައްކަތް އެބަ ކުރަން އަޅުގަނޑުމެންގެ އެވެއަރނަސް ސެކްޝަނުގައި
މި ސޯޝަލް މީޑިއާ އަދި ހަމަ މީޑިއާގެ ވަސީލަތްތައް، ޓީވީ، ރޭޑިއޯ މެދުވެރިކޮށް ވެސް އަޅުގަނޑުމެންގެ
މަސައްކަތްތައް އާންމުންނަށް އެނގޭނެ ގޮތަށް އިތުރަށް މީތި ހަމަ އެކްޝަން ޕްލޭންގެ ތެރެއިން ކުރިއަށް ގެންދެވޭނެ
މަގު އިރާދަކުރެއްވިއްޔާ ހަމަ މި އަހަރުގެ ތެރޭގައި އަޅުގަނޑުމެންގެ އެކަން ކުރިއަށް ގެންދާނަން. މިހާރު ވެސް
އެކަން ފަށައިގެން ކުރިއަށް ދަނީ. ކޮވިޑާ ހެދި ތަންކޮޅެއް ލަސްވި ކަމުގައި ވިޔަސް އަޅުގަނޑުމެންގެ އުއްމީދަކީ ހަމަ
ވީހާ ވެސް އަވަހަކަށް އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ވެސް ތި ފާހަގަކުރިހެން އަޅުގަނޑުމެން ކުރާ މަސައްކަތްތައް
އާންމުންނަށް އެނގި، އަޅުގަނޑުމެން މިހާރު މި ކޮމިޓީއާ މި ހިއްސާކުރި ސްޓެޓިސްޓިކްސްތަކަކީ އާންމުންނަށް ވެސް
އެނގޭކަން. އާންމުންނަށް ވެސް އެނގޭނެ އެއްޗެހިކަން. އަދި އާންމުންނަށް މި މަޢުލޫމާތު ސާފުކުރަން އޮތް ގޮތަކީ
މިކަން އިތުރަށް އެނގި މަޢުލޫމާތެއް ހޯދަން އަންނަން ނުޖެހޭވަރަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެ މަޢުލޫމާތު ތި
އާންމުންނަށް ފޯރުކޮށްދެވޭތޯ އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ އަޅުގަނޑުމެންގެ ޓާގެޓަކީ. އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ މަސައްކަތްކުރަމުން
މި ދަނީ އެ މަންޒިލަށް ވާސިލުވެވޭތޯ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ. އަޅުގަނޑު، ދިއްދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި ޢަބްދުاله ވަޙީދަށް ފުރުޞަތު އަރުވަން. ދިއްދޫ
ދާއިރާގެ މެންބަރު ޢަބްދުاله ވަޙީދު.
اله
ދިއްދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޢަބްދު ވަޙީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ މުޤައްރިރު. އަޅުގަނޑުގެ ފުރަތަމަ ސުވާލަކީ، ތި ބޭފުޅުން ގާނޫނުން މަތިކުރާ ޒިންމާ އަދާ އެންމެ
ރަނގަޅަށް އެ ކަން ކުރެވޭތޯ ނޫންނަމަ އެކަމުގައި އަދިވެސް ހަމަ އެންމެ ފުރިހަމަކޮށް ކުރުމަށް ޓަކައި އެއްވެސް
ކަހަލަ ދަތިކަމެއް އެބަ ދިމާވޭތޯ؟ އެއީ ކޮންކަހަލަ ދަތިތަކެއްތޯ؟ ދެން ދެވަނަ ސުވާލަކީ، ތި ބޭފުޅުންގެ މި ގާނޫނުގައި
އެބަ ބުނޭ ވަޒީފާ ދޭ ފަރާތާއި ވަޒީފާ އަދާކުރާ ފަރާތަށް ލިބިދޭ މުޢާމަލާތުގައި ޢަމަލުކުރާނީ...)ރެކޯޑިންގގެ އަޑު
ނުސާފުކަމުން މެންބަރު ވިދާޅުވާ އެއްޗެއް ސާފެއް ނުވޭ(އެހެންވީމާ، މިހާރު ތި ބޭފުޅުން ނުހަދާ އެއްވެސް ގަވާއިދެއް
އިންނާނެތޯ؟ މި މާއްދާގައި މި ބުނާ ހުރިހާ ގަވާއިދެއް ހެދިފައިތޯ މިހާރުވަނީ؟ ދެން ފަހު ސުވާލެއްގެ ގޮތުގައި މި
31

ސަރުކާރު މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރާ މިންވަރު ބަލާ ކޮމިޓީގެ 5 ވަނަ ބައްދަލުވުން 17 ޖޫން 2021
ގާނޫނާއި މި ގާނޫނު ދަށުން ހެދޭ ގަވާއިދުތައް އެންމެ އެކަށީގެންވާ ގޮތުގައި ޢަމަލުކުރުން ހޭލުންތެރިކަން
އިތުރުކުރުމާއި، ވަޒީފާ... (ރެކޯޑިންގގެ އަޑު ނުސާފުކަމުން މެންބަރު ވިދާޅުވާ އެއްޗެއް ސާފެއް ނުވޭ) ވަޒީފާދޭ
ފަރާތްތަކާއި ވަޒީފާ އަދާކުރާ ފަރާތްތައް ބޭނުންވާ ފަންނީ މަޢުލޫމާތާއި ލަފާ ދިނުން. މި މަސައްކަތް ތި ބޭފުޅުން
ދެންމެ ފާހަގަކޮށްފި ތަންކޮޅެއް ހަރުދަނާކުރާ ވާހަކަ. އެހެންވީމާ، މި މާއްދާގައި މި ބުނާ މަސައްކަތް ތި ބޭފުޅުންނަށް
އެންމެ ފުރިހަމައަށް އަދާކުރެވޭތޯ؟ އެ ކުރުމަށް ޓަކައި ކުރެވޭ މަސައްކަތްތަކަކީ ކޮބައިތޯ؟
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ނިމުނީތޯ؟
ލޭބަރ ރިލޭޝަންސް އޮތޯރިޓީގެ ޑިރެކްޓަރ މުޙައްމަދު އަޙްޒަމް ވާހަކަދެއްކެވުން:
ކުރެއްވި ސުވާލު ކުޑަކޮށް ސާފުނުވާ ގޮތަށްވީމަ އަދި ތަކުރާރުކޮށްލެވިދާނެތޯ ސުވާލު.
ދިއްދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޢަބްދުاله ވަޙީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
ކޮން ސުވާލެއްތޯ؟
ލޭބަރ ރިލޭޝަންސް އޮތޯރިޓީގެ ޑިރެކްޓަރ މުޙައްމަދު އަޙްޒަމް ވާހަކަދެއްކެވުން:
އެންމެ ފަހުން ކުރެއްވި ސުވާލު.
اله
ދިއްދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޢަބްދު ވަޙީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
މި ގާނޫނުގެ ދަށުން ހެދޭ ގަވާއިދުތަކަށް އެންމެ އެކަށީގެންވާ ގޮތުގައި ޢަމަލުކުރުމަށް ހޭލުންތެރިކަން އިތުރުކުރުމާއި،
ވަޒީފާދޭ ފަރާތްތަކާއި ވަޒީފާ އަދާކުރާ ފަރާތްތަކަށް ބޭނުންވާ ފަންނީ މަޢުލޫމާތާއި ލަފާދިނުން. މި މަސައްކަތް ތި
ބޭފުޅުންނަށް ކުރެވޭތޯ؟ އެ ގާނޫނުގެ ދެވަނަ މާއްދާގައި ބުނާ ތި ބޭފުޅުންގެ މަސްއޫލިއްޔަތުގެ ތެރޭގައި ހިމެނޭ ކަމެއް.
އެހެންވީމާ، އެކަން އެންމެ ރަނގަޅަށް ކުރެވޭތޯ؟ ޝުކުރިއްޔާ މުޤައްރިރު.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
32

ސަރުކާރު މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރާ މިންވަރު ބަލާ ކޮމިޓީގެ 5 ވަނަ ބައްދަލުވުން 17 ޖޫން 2021
އާދެ! ކުރިއަށްގެންދަވާ. އެލް.އާރު.އޭ. ވަރަށް ކުރުކޮށް ޖަވާބުދެއްވައްޗޭ. އަޅުގަނޑު، މި ސުވާލު އޮޅުންފިލައިފިތަ
؟
މިހާރު
ލޭބަރ ރިލޭޝަންސް އޮތޯރިޓީގެ ލީގަލް އޮފިސަރ އަލްއުސްތާޛާ މަރްޔަމް ސާޙަތު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! އޮޅުންފިލައިފި. ފުރަތަމަ ކުރެއްވި ސުވާލަކީ މި ގާނޫނީ ޒިންމާ އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެންމެ ފުރިހަމަ ގޮތުގައި
އަދާކުރެވޭތޯ ދެއްތޯ ނޫނިއްޔާމުން ހުރި ދަތިތަކަކީ ކޮބައިތޯ. ދެން އަޅުގަނޑުމެންނަށް މިހާރު ވެސް މުވައްޒަފުން
ލިބިފައި ހުރި ނިސްބަތުން އަޅުގަނޑުމެން އެންމެ ފުރިހަމަ ގޮތުގައި އަޅުގަނޑުމެން ކުރަންޖެހޭ މަސައްކަތްތައް އެބަ
ކުރަން. ދެން ހޫދު ކުރިން އެ ފާހަގަކުރެއްވި ގޮތަށް އެވެއަރނަސްގައި ދެން އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެބަހުރި ބައެއް
ކަހަލަ ދަތިތައް. އެއީ އެވެއަރނަސްގައި ވެސް މުވައްޒަފުން ނެތީމަ. ދެން އެކަމަކު މި އިންވެސްޓިގޭޝަން
އިންސްޕެކްޝަންގައި ޑާޓާ ވެސް އަޅުގަނޑު ދަންނަވައިފިން. އެހެންވީމާ، އެކަމަކު ވެސް އަޅުގަނޑުމެންނަށް މިހާރު
މި ލިބިފައި ހުރީ ތިރީހަކަށް މުވައްޒަފުން. ދެން އެކަމަކު އަޅުގަނޑުމެންގެ އޮނިގަނޑުގައި އެބަ އިނދޭ 84 ވަރަކަށް
މުވައްޒަފުންގެ އޮނިގަނޑެއް ފާސްވެފައި އެބައިން. އެހެންވީމާ، އޮނިގަނޑުގައި ފާސްވެފައި އިންވަރަށްވުރެ ދެބައިކުޅަ
އެއްބައި ވެސް ހަމަނުވާ މުވައްޒަފުންކޮޅަކާ އެކީގައި އަޅުގަނޑުމެން މި މަސައްކަތްކުރަނީ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން
އެބަ ޖެހޭ މި ގާނޫނުން އެބަ ލާޒިމްކުރޭ މުޅި ރާއްޖޭގައި ވަޒީފާ ދޭ ފަރާތްތަކާއި ވަޒީފާ އަދާކުރާ ފަރާތްތަކުގެ
ޙައްޤުތަކާއި ޒިންކާތައް މި ކަށަވަރުކުރަން. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެންނަށް އަސްލު ޙަޤީޤަތުގައި ދަތި މިހާރު މި
ގާނޫނީ ޒިންމާ މި އިންގޮތަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް އަދާކުރަން ދަތި. އެކަމަކު ވެސް ލިބިފައި ހުރި ވަސީލަތްތަކުގެ
ބޭނުންކޮށްގެން އަޅުގަނޑުމެން އެބަ ޒިންމާތައް އަދާކުރަން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ކުރެވޭ މިންވަރަކުން.
ލޭބަރ ރިލޭޝަންސް އޮތޯރިޓީގެ ޑިރެކްޓަރ މުޙައްމަދު އަޙްޒަމް ވާހަކަދެއްކެވުން:
ދެން އެއީ ކަމަށް އަޅުގަނޑަށް ވެސް ޤަބޫލުކުރެވެނީ މި މުވައްޒަފުންގެ ވެސް ނުވަތަ ވަޒީފާދޭ ފަރާތްތަކުގެ
ޝަކުވާއަކަށް ވެސް މިސާލަކަށް ލެބަރ ރިލޭޝަން އޮތޯރިޓީ އެހާ ބޮޑަށް ފާހަގަނުވެ ނޫނީ އަޅުގަނޑުމެންގެ
މަސައްކަތްތައް ކުރިއަށްނުދާ ކަމަށް ބައެއް ބޭފުޅުން މަޢުލޫމާތު ދެއްވާ ސަބަބަކީ އެއީ ކަމަށް ވެސް ވެދާނެ. އެއީ
އަޅުގަނޑުމެންގެ މުވައްޒަފުން އެހާ ގިނަ ނުވަތަ އަޅުގަނޑުމެން އެހާ ބޮޑަށް ރާއްޖޭގެ އެކި ރަށްރަށުގައި ގާއިމުވެ ތިބެ
މަސައްކަތްތަކެއް ނުކުރެވޭ ކަމަށް ވާނަމަ ރައްޔިތުންނަށް ވެސް އަޅުގަނޑުމެން ޚިދުމަތް ފަހަރެއްގައި އެންމެ
ރަނގަޅަށް ފާހަގަނުވެ ހިނގައިދާނެ ކަންނޭނގެ. ދެން އޭގެ އިތުރުން އެވެއަރނެސް މަސައްކަތްތަކުގައި ކުރިން ހޫދު
33

ސަރުކާރު މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރާ މިންވަރު ބަލާ ކޮމިޓީގެ 5 ވަނަ ބައްދަލުވުން 17 ޖޫން 2021
ވެސް ދަންނަވައިލާފައިވާނެ ކަންނޭނގެ ކޮންމެވެސް ވަރަކަށް ސްޓެޓިސްޓިކްސް. އަޅުގަނޑުމެން ގާނޫނީ ލަފައާ މި
ކަންކަން ކުރުމަށް ހަމަ ވަކިން ވަކި ސެކްޝަނެއް އެބަ އޮތް. އެހެންނަމަވެސް، މުވައްޒަފުންގެ ދަތިކަން އެ
ސެކްޝަންގައި ވެސް އެބަ ހުރި. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑުމެންގެ ސެކްޝަންގައި މަސައްކަތްކުރާ މުވައްޒަފުން
ހަމަ ކުރިން ދެންނެވިހެން ގާނޫނީގޮތުން މި ދޭންޖެހޭ ލަފާގެ ތެރެއިން ވާނީ ވަޒީފާ އެއްބަސްވުމުގެ ސާމްޕަލެއް އަދި
ވަޒީފާ ބަޔާނުގެ ސާމްޕަލެއް ދީފަ. އަދި އެ ސާމްޕަލް އަޅުގަނޑުމެންގެ ވެބްސައިޓުން އެވެއިލަބަލްވާނެ. މީގެ އިތުރުން
އަޅުގަނޑުމެން ފޭސްބުކަކީ އަޅުގަނޑު ދަންނަވާނަން ސަރުކާރުގެ އިދާރާތަކުގެ ތެރެއިން އެންމެ ރަނގަޅަށް ހިންގޭ
އަދި އެންމެ ގިނަ ބަޔަކު ފޮލޯކުރާ އެއް ޕޭޖަކަށްވާނެ ކަމަށް. އެއީ 24000 ބަޔަކު މިހާރު އަޅުގަނޑުމެންގެ މި
އޯޑިއަންސްގެ ތެރޭގައި އެބަ ހިމެނޭ. އެހެންކަމަށް ވާނަމަ ކޮންމެ ދުވަހަކު ވެސް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ގާތްގަނޑަކަށް
ވިއްސަކަށް ބޭފުޅުން ހަމަ އަބަދު ވެސް ހަމަ މެސެޖުކުރައްވައި މުޢާމަލާތްތައް އެބަ ކުރައްވާ. ދެން އެއީ
އަޅުގަނޑުމެންނަށް ބޭނުންކުރެވޭ އެންމެ ރަނގަޅު އެއް ވަސީލަތް ކަމަށް ވާނެ. ދެން މީގެ އިތުރުން ބައެއްފަހަރު
އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެބަ އާދޭ ރިކުއެސްޓްތައް ބައެއް ސްކޫލުތަކުން ނުވަތަ އަޅުގަނޑުމެންގެ ބައެއް ކައުންސިލުތަކުން
ވެސް އަދި ބައެއް އެމްޕްލޯޔަރުންގެ ފަރާތުން ވެސް ބުނޭ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ބައެއް ކަންކަން އޮޅުންފިލުވާލަދޭން
މިކޮޅުގައި ސެޝަންތައް ހިންގަވާލަދެއްވާށޭ. އެހެންކަމަށް ވާނަމަ އަޅުގަނޑުމެން އެ ތަންތަނަށް ދަތުރުކޮށް އެ
ތަންތާނގައި ސެޝަންތައް ވެސް ނަގައިދެން. ދެން އަޅުގަނޑުމެންނަށް މިހާރު ލިބިފައި ހުރި ވަސީލަތްތަކުގައި ހަމަ
އަޅުގަނޑުމެން ކުރަމުންދާ މަސައްކަތްތައް މި ދަންނަވާލެވުނީ އިނގޭތޯ. ދެން ދެންނެވި ކަންނޭނގެ އަޅުގަނޑުމެންގެ
މެންޑޭޓު ތެރެއިން ހަދަން އޮތް ގަވާއިދެއް ނުހެދި އޮތް ކަމަށް. ނޫން، ދެން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފާހަގަކޮށްލެވެނީ
މިހާރު ދިވެހި މުވައްޒަފުންގެ އަދަދު، ސީނިއަރ މެނޭޖުމަންޓުގައި ދިވެހި މުވައްޒަފުންގެ އަދަދު ޔަޤީންކުރުމަށް
ގަވާއިދެއް ހަދަން އެބަ އޮތް. އެ ގަވާއިދުގެ މަސައްކަތް މިހާރު ކުރިއަށް އެބަ ދޭ އިކޮނޮމިކް މިނިސްޓްރީއާއެކު
އިނގޭތޯ. އެއީ އިކޮނޮމިކް މިނިސްޓްރީން ހަދާ ގަވާއިދަކާ ގުޅޭ ކަހަލަ ގޮތަކަށް އަޅުގަނޑުމެންގެ ގަވާއިދު ވެސް
ބައްޓަންވެގެން މި އަންނަނީ. އެއީ ސިނީއަރ މެނޭޖުމަންޓު ކަނޑައެޅުމަށް ހެދެންޖެހޭ ގަވާއިދު ހަދަމުން ދަނީ
މިނިސްޓްރީ އޮފް އިކޮނޮމިކް ޑިވެލޮޕްމަންޓް. އެހެންވީމާ، މިނިސްޓްރީއާއެކު އަޅުގަނޑުމެން ވަރަށް ގާތްކޮށް އެ
މަސައްކަތް މިހާރު ކުރިއަށް އެބަ ދޭ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
34

ސަރުކާރު މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރާ މިންވަރު ބަލާ ކޮމިޓީގެ 5 ވަނަ ބައްދަލުވުން 17 ޖޫން 2021
އާދެ! ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ. އަޅުގަނޑުގެ ސުވާލެއް އެބަ އޮތް. އަޅުގަނޑު ސުވާލަކީ، ތިޔަ ބޭފުޅުންގެ އޮތޯރިޓީ
ހިންގުމުގެ އެއްވެސް އުސޫލެއް ކަނޑައެޅިފައިވޭތޯ؟ އުސޫލެއް ހަދާފައިވޭތޯ؟ އަދި އެ އުސޫލު ކީއްވެތޯ ތި ބޭފުޅުންގެ
ވެބްސައިޓުގައި ފެންނަން ނެތީ؟ އަދި އަޅުގަނޑަށް ޚަބަރު ލިބޭ އެބަ އެ އުސޫލު ހޯދުމަށް ޓަކައި ތި ބޭފުޅުންނަށް
ބައެއް މުއައްސަސާތަކުން ގުޅީމަ ތި ބޭފުޅުން ގާތުގައި އެ ދޭން ތި ބޭފުޅުން އުޒުރުވެރިވާ ކަމަށް. އެ ކިހިނެއްވެގެންވާ
ކަމެއްތޯ؟ އެ ކީއްވެގެންތޯ އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެ ކަންކަން ފެންނަން ނެތީ؟ (ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު) ކުރިއަށްގެންދަވާ.
ލޭބަރ ރިލޭޝަންސް އޮތޯރިޓީގެ ޑިރެކްޓަރ އަޙްމަދު މިޒުހަތު ނަޢީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަނޑު މިޒުހަތު އިނގޭތޯ. އަޅުގަނޑުމެން ވަކި ގޮތަކަށް ކަނޑައެޅިގެން އެ ގޮތަކަށެއް ނޫން. ރައީސް އޮފީހުން
އަޅުގަނޑުމެންނަށް ވަކި މެންޑޭޓެއް ދެއްވާފައި އިނީމަ އެ މެންޑޭޓުގައި އަޅުގަނޑުމެން ކުރިއަށް މި ގެންދަނީ އިނގޭތޯ
މުޤައްރިރު. އެއީ. ދެން ބައެއް މަޢުލޫމާތުތައް ހިއްސާނުކުރުމުގެ ކަންތަކުގައި އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ ސާޙަތު ކުރިއަށް
ގެންގޮސްދެވިދާނެ ކަންނޭނގެ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ތި ބޭފުޅުން ތި ވިދާޅުވަނީ ތި ބޭފުޅުންގެ ލޭބަރ ރިލޭޝަން އޮތޯރިޓީ ހިންގުމުގެ އުސޫލެއް ހެދިފައެއް ނެތޭތޯ ތި
؟ ބޭ ؟
ވިދާޅުވަނީ އަޅުގަނޑުގެ އަޑު ލި ތޯ
ލޭބަރ ރިލޭޝަންސް އޮތޯރިޓީގެ ޑިރެކްޓަރ އަޙްމަދު މިޒުހަތު ނަޢީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! އަޅުގަނޑުމެން މި ނަންގަތީ ވަކި ލިޔެވިފައި އެހެން ނޯންނާނޭ. އަޅުގަނޑުމެން އިންނާނެ އިންސްޕެކްޝަން،
އިންވެސްޓިގޭޝަން މި ކަންތައްތައް ގެންދާނެ އުސޫލުތަކެއް. އޭތި އޮންނާނެ އިނގޭތޯ. މި ނަންގަތީ މުޅި އޮތޯރިޓީއަށް
ވަކި ޚާއްޞަ އެކަހަލަ އެއްޗެއް ނޯންނާނެ އިނގޭތޯ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެ ވުން:
އެ އުސޫލު ފެންނަން، ވެބްސައިޓުގައި ފެންނަން އިންނާނެތޯ؟
ލޭބަރ ރިލޭޝަންސް އޮތޯރިޓީގެ ޑިރެކްޓަރ އަޙްމަދު މިޒުހަތު ނަޢީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:
35

ސަރުކާރު މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރާ މިންވަރު ބަލާ ކޮމިޓީގެ 5 ވަނަ ބައްދަލުވުން 17 ޖޫން 2021
... (ރެކޯޑިންގގެ އަޑު ނުސާފުކަމުން މެންބަރު ވިދާޅުވާ އެއްޗެއް ސާފެއް ނުވޭ) ހުންނާނެ އިނގޭތޯ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އެ ބޭނުން ވަގުތަކު ހަމަ ބޭނުން މުއައްސަސާއަށް ނޫނީ ބޭނުން، މިސާލަކަށް އޭތި ނަގަން ބޭނުމިއްޔާ ނެގޭ ގޮތަކަށްތޯ
؟
އިންނާނީ
ލޭބަރ ރިލޭޝަންސް އޮތޯރިޓީގެ ޑިރެކްޓަރ އަޙްމަދު މިޒުހަތު ނަޢީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:
މި ވަގުތަކު ނީންނާނެ އިނގޭތޯ. މި ވަގުތު އަޅުގަނޑުމެން މި ވަގުތުން މި ވަގުތަށް ވެސް ލެވިދާނެ އިނގޭތޯ.
އަޅުގަނޑުމެން އެ ހުރިހާ އެއްޗެއް ތައްޔާރުކޮށްފައި އަޅުގަނޑުމެން ޑޮކިއުމަންޓް ކޮށްފައި މި އިންނަނީ އިނގޭތޯ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! އެލް.އާރު.އޭއިން އެ އިންސްޕެކްޓްކުރާ މިސާލަކަށް ރިސޯޓް ވިޔަސް އަދި ވަރކް ސައިޓު ވިޔަސް އެ ތަންތަން
ތި ބޭފުޅުން އިންސްކެޕްޓްކޮށް ނިމުނީމަ ތި ބޭފުޅުން ވެބްސައިޓުގައި އެ އިންސްޕެކްޓްކޮށްފިކަން ފެންނަން އެ
މަޢުލޫމާތު ލިބެން ހުންނާނެތޯ؟
ލޭބަރ ރިލޭޝަންސް އޮތޯރިޓީގެ ޑިރެކްޓަރ މުޙައްމަދު އަޙްޒަމް ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! އެ މަޢުލޫމާތުތައް އަދި އާންމު ކުރެވޭ ކަހަލަ އިންތިޒާމެއް ހަމަޖެހިފައެއްނުވޭ އިނގޭތޯ. އެހެންނަމަވެސް،
އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ ރަނގަޅު ޚިޔާލެއް ކަންނޭނގެ ތި ދެއްވީ. އެ ކަން ކުރެވިދާނެ އަޅުގަނޑުމެންނަށް. އެއީ
އަޅުގަނޑުމެން އިންސްޕެކްޓްކުރާ ތަންތަނަކީ ކޮބައިކަން އާންމުންނަށް ވެސް އެނގޭނަމަ، މިސާލަކަށް އެ ތަނުގައި
މައްސަލައެއް ހުރިނަމަ އެ މައްސަލަތައް ހުށަހެޅުމުގައި ވެސް އެ މުވައްޒަފުންނަށް އެއްބާރުލުން އަޅުގަނޑުމެންނަށް
ވެސް ދެވިދާނެ ކަންނޭނގެ. އެހެންނަމަވެސް، ކޮންމެވެސް ވަރަކަށް އަޅުގަނޑުމެން ސޯޝަލް މީޑިޔާގައި
އަޅުގަނޑުމެން އަތޮޅުތެރޭގައި ކުރާ ދަތުރުތަކުގައި މިވެނި ރަށެއްގައި ގާއިމުވެގެން މިހާރު މިތާ ކައިރީގައި ހުރި ބައެއް
ރިސޯޓުތައް ކޮށްފީމޭ އެގޮތަށް އޮންނާނެ އާންމުންނަށް މަޢުލޫމާތުތަކެއް ދެވިފަ. އެހެންނަމަވެސް، ވަކިވަކި ތަންތަނުގެ
ލިސްޓެއް އަޅުގަނޑުމެން އަދި ހާމަކޮށްފައި ނުވާނެ.
36

ސަރުކާރު މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރާ މިންވަރު ބަލާ ކޮމިޓީގެ 5 ވަނަ ބައްދަލުވުން 17 ޖޫން 2021
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އެހެން އަޅުގަނޑު މި ދެންނެވީ މި ރާއްޖޭގައި ގަވާއިދާއި ގާނޫނާ ޚިލާފަށް އުޅޭ ވަރަށް ބައިވަރު ބިދޭސީން އެބަ އުޅޭ
އިނގޭތޯ. އެހެންވީމާ، މި ބިދޭސީން ވެސް މީގައި ގާނޫނާއި ގަވާއިދާ ޚިލާފަށް ވަޒީފާ ދީގެން އުޅޭ ވަރަށް ބައިވަރު
މީހުން ވެސް އެބަ އުޅޭ. އެ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ބެލެންޖެހޭނެ ކަމަށް ޤަބޫލުކުރާތީ ނޫނީ ތި އޮތޯރިޓީން އެކަން
ބަލަންޖެހޭނެ ކަމަށް އަޅުގަނޑަށް ޤަބޫލުކުރެވޭތީ މިކަހަލަ ތި ބޭފުޅުންނާ ބެހޭ މަޢުލޫމާތު، ދެންމެ އަޅުގަނޑު ކުރި
ސުވާލާ ގުޅޭ މަޢުލޫމާތުތައް ތި ބޭފުޅުންގެ ވެބްސައިޓުން ފެންނަން ހުންނަންޖެހޭނެ ކަމަށް އަޅުގަނޑު ޤަބޫލުކުރާތީ
އަޅުގަނޑު ސުވާލު މި ކުރީ. އަދިވެސް އަޅުގަނޑުގެ އެއް ސުވާލެއް އެބަ އޮތޭ. ހަރަހެރި ޕޯޓަލް އެއީ ތި ބޭފުޅުން
ގެންގުޅުއްވާ އެއްޗެއްތޯ؟
ލޭބަރ ރިލޭޝަންސް އޮތޯރިޓީގެ ޑިރެކްޓަރ މުޙައްމަދު އަޙްޒަމް ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! މެންބަރު ތި ދެންނެވިހެން ހަރަހެރި ޕޯޓަލަކީ އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ ގަވާއިދާ ޚިލާފަށް އުޅޭ ބިދޭސީންގެ ކަންކަމާ
އަޅުގަނޑުމެން އަމިއްލައަށް އިސްނަގައިގެން ކޮންސަރންވެގެން އުފައްދާފައިވާ ޕޯޓަލެއް އިނގޭތޯ. ދެން މި ޕޯޓަލަކީ
ގަވާއިދެއްގެ ދަށުން އަޅުގަނޑުމެންނަށް މިހާރު ބާރު ލިބިގެން އުފެދިފައި އޮތް ޕޯޓަލަކަށް މި ވަނީ. އެއީ
ދިވެހިރާއްޖޭގައި ބިދޭސީން ވަޒީފާ އަދާކުރުމުގެ ގަވާއިދުގައި ވެސް ހަމަ ހަރަހެރި ޕޯޓަލްގެ ނަންވާނީ ފާހަގަކޮށް، އެއީ
ކޮންމެ ކައުންސިލަކުން އެ ރަށެއްގައި އުޅޭ ބިދޭސީންގެ ދަފުތަރެއް ބަލަހައްޓަންޖެހޭ ގޮތަށް ހަމަޖެހިފައިވާ ކަމެއް. އެ
ޕޯޓަލްގެ އެކްސެސް އަޅުގަނޑުމެންނަށާއި އަދި އޭގެ އިތުރަށް މި ޕޯޓަލްގައި ހިމެނޭ މަޢުލޫމާތުތައް ކޮންމެ
ކައުންސިލަކަށް އަދި އެ އަތޮޅެއްގައި ހިމެނޭ ރަށްތަކުގެ މަޢުލޫމާތު އަތޮޅު ކައުންސިލަށް އަދި މޯލްޑިވްސް ޕޮލިސް
ސަރވިސް އަދި މިނިސްޓްރީ އޮފް އިކޮނޮމިކް ޑިވެލޮޕްމަންޓަށް ފެނިވަޑައިގަންނަވާނެ. އަދި ލޯކަލް ގަވަރމަންޓް
އޮތޯރިޓީއަށް ވެސް ފެނިވަޑައިގަންނަވާނެ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
މިހާތަނަށް، އަޅުގަނޑަށް މަޢުލޫމާތު ދެއްވަފާނަންތޯ މިހާތަނަށް މި ޕޯޓަލްގައި ކިތައް މީހުން ރަޖިސްޓްރީވެފައި އެބަ
އޮތްތޯ؟ މި ޕޯޓަލް ބޭނުމަކީ ކޮބައިކަން ކީއްވެގެންތޯ ރައްޔިތުންނަށް އޮޅުންފިލުވައިނުދެއްވަނީ ކީއްވެގެންތޯ؟
ލޭބަރ ރިލޭޝަންސް އޮތޯރިޓީގެ ލީގަލް އޮފިސަރ އަލްއުސްތާޛާ މަރްޔަމް ސާޙަތު ވާހަކަދެއްކެވުން:
37

ސަރުކާރު މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރާ މިންވަރު ބަލާ ކޮމިޓީގެ 5 ވަނަ ބައްދަލުވުން 17 ޖޫން 2021
ފުރަތަމަ އަޅުގަނޑުމެން މި ޕޯޓަލް ގާއިމުކުރި ހިސާބުން ފެށިގެން، އަޅުގަނޑު ސާހަތު އިނގޭތޯ. ފުރަތަމަ
އަޅުގަނޑުމެން ޕޯޓަލް ގާއިމުކުރި ހިސާބުން ފެށިގެން އަޅުގަނޑުމެން ވާނީ ރާއްޖޭގެ ހުރިހާ ކައުންސިލުތަކެއް އަދި
އަތޮޅު ކައުންސިލު ވެސް ހިމެނޭގޮތަށް އަޅުގަނޑުމެން ވާނީ ސިޓީ ފޮނުވާފައި އިނގޭތޯ އެ ބޭފުޅުންނަށް. ދެން
އަޅުގަނޑުމެން މި ޕޯޓަލް ގާއިމުކުރުމުގެ ކުރިން ލޯކަލް ގަވަރމަންޓް އޮތޯރިޓީއާ ވެސް ބައްދަލުކޮށް އެ ބޭފުޅުންނާ
ވެސް މަޝްވަރާކުރިން އިނގޭތޯ. ދެން އޭގެ އިތުރަށް އަޅުގަނޑުމެން ވާހަކަދެއްކިން އަދި ކަމާ ގުޅުންހުރި އެހެން
އިދާރާތަކާ ވެސް. މިސާލަކަށް ދަންނަވާނަމަ، މާލެ ސިޓީ ކައުންސިލާ ވެސް އަޅުގަނޑުމެން ވަކިވަކިން
ބައްދަލުކޮށްފައި ދެން އަޅުގަނޑުމެން މި ޕޯޓަލް ގާއިމުކުރެވުނު ހިސާބުން ރާއްޖޭގެ ހުރިހާ ކައުންސިލުތަކަށް
އަޅުގަނޑުމެން ވާނީ ސިޓީން ދަންނަވާފައި މިއީ ކޮންކަހަލަ ޕޯޓަލެއް ކަމާއި، މި ޕޯޓަލްގައި ހިމެނެން ޖެހޭނީ
ކޮންކަހަލަ މަޢުލޫމާތުތަކެއް ކަން އަޅުގަނޑުމެން ވާނީ އެ ބޭފުޅުންނަށް ދަންނަވާފައި ސިޓީގެ ޒަރިއްޔާއިން. އޭގެ
އިތުރަށް ސިޓީ ފޮނުވާފައި އަޅުގަނޑުމެން އެލް.އާރު.އޭގައި 30 މުވައްޒަފުން މަސައްކަތްކުރާއިރު ކޮންމެ އަތޮޅަކަށް
ވަކި މުވައްޒަފެއް ނޫނިއްޔާ އަތޮޅުތައް ނިސްބަތުން ބަހާލައިގެން ވަކި ސުޕަވައިޒަރަކާ އެކީގައި ވަކި މުވައްޒަފުންތަކެއް
ޢައްޔަންކުރިން އަތޮޅުގައި މަސައްކަތް ކުރިއަށްދާ މިންވަރު ބެލުމަށް ޓަކައި އިނގޭތޯ. އެހެންވީމާ، އެގޮތުގެމަތީން
އަޅުގަނޑުމެން ސިޓީ ފޮނުވާފައި އެ ބޭފުޅުންނަށް ގުޅައިގެން ޕޯޓަލްގެ މަސައްކަތްވާނީ ފައްޓާފަ. އަދި
އަޅުގަނޑުމެންނަށް ދެން ފާހަގަކުރެވުނު މި މަސައްކަތް ކުރިއަށް ދިޔައިރު ދެން ބައެއް ކައުންސިލުތަކުގައި މި
މަސައްކަތްކުރައްވާ ބޭފުޅުންނަށް އެހާ ރަނގަޅަކަށް މި މަސައްކަތް ކުރިއަށްގެންދަން ނޭނގޭކަން. އެހެންވީމާ،
އަޅުގަނޑުމެން ވާނީ އެ ރަށްރަށަށް ޚާއްޞަކޮށް ދަތުރުކޮށްގެން ވެސް އެ ބޭފުޅުންނަށް އަޅުގަނޑުމެންގެ ޓީމު
ގޮސްގެން މަޢުލޫމާތުތައް އެންޓަރ ކުރާގޮތާއި އެ ޕޯޓަލަކީ ކިހާ މުހިންމު ޕޯޓަލެއްކަން ކައުންސިލުގެ ބޭފުޅުންނާ
ބައްދަލުކޮށްފައި އެ ބޭފުޅުންނަށް ދަންނަވާފަ. އެހެންވީމާ، ހަރަހެރި ޕޯޓަލާ ގުޅިގެން އަޅުގަނޑުމެން ވަރަށް
މަސައްކަތްކުރިން. ކުރެވުނު މަސައްކަތްތަކާ ގުޅިގެން ވެސް އަޅުގަނޑުމެން ވާނީ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ވެސް
އަޅުގަނޑުމެން ވާނީ ކުރިން ވެސް ފޯރުކޮށްދެއްވާފައި އިނގޭތޯ. ދެން ބިދޭސީންގެ މައްސަލަތައް ޙައްލުކުރުމަށް ޓަކައި
އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ މިދެންނެވިހެން ވަރަށް ގިނަގުނަ މަސައްކަތްތައް ކުރެވުނު. ދެން މިހާތަނަށް މި ޕޯޓަލްގައި 9000
ބިދޭސީންވަނީ ރަޖިސްޓްރީކޮށްފަ. އެހެންވީމާ، ޕޯޓަލްގެ މަސައްކަތަކީ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ވަރަށް ފުރިހަމަ ގޮތެއްގައި
ކުރެވުނު މަސައްކަތްތަކެއް. ދެން މިހާރު ވެސް އަޅުގަނޑުމެން މި ގެންދަނީ ހަމަ އެ މަސައްކަތްތައް ކުރަމުން. އެއީ
ސަބަބަށްވަނީ މިސާލަކަށް ވަޒީފާ އަދާކުރާ ބިދޭސީއަކު އެއް ރަށުން އަނެއް ރަށަށް ބަދަލުވާ ހިސާބުން ވެސް އެބަޖެހޭ
އަނެއްކާ ރީރަޖިސްޓަރ ކޮށްފައި އަނެއް ރަށުގައި ދަފުތަރުގައި ރަޖިސްޓްރީކުރައްވަން. އެހެންވީމާ، އެ މަޢުލޫމާތުތަކުގެ
38

ސަރުކާރު މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރާ މިންވަރު ބަލާ ކޮމިޓީގެ 5 ވަނަ ބައްދަލުވުން 17 ޖޫން 2021
އަޕްޑޭޓުތައް ވެސް އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ އެބަ ބަލަން. އަޅުގަނޑުމެން ވާނީ ވަކި މުވައްޒަފުންތަކެއް ކަނޑައަޅާފައި ވަކި
އަތޮޅުތަކަށް ސްޕަވައިޒަރަކާ އެކީގައި. އެހެންވީމާ، އެގޮތުގެމަތީން އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ މޮނިޓަރކޮށް އެ ހުރިހާ ކަމެއް
އެބަ މިކޮޅުން މޮނިޓަރކޮށް ކަންތައްތަކެއް އެބަ ކުރެވޭ.
ލޭބަރ ރިލޭޝަންސް އޮތޯރިޓީގެ ޑިރެކްޓަރ މުޙައްމަދު އަޙްޒަމް ވާހަކަދެއްކެވުން:
ދެން އަދި އޭގެ އިތުރަށް އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލާނަން ހަރަހެރީގައި ރަޖިސްޓްރީކުރުމުން އަޅުގަނޑުމެންގެ މަސައްކަތް
ނިމުނީކީ ނޫން. އަޅުގަނޑުމެންގެ މުވައްޒަފުން ކޮންމެ އަތޮޅަކަށް އެސައިންވެފައި ހުރި މުވައްޒަފަކާ އަދި އެ
އަތޮޅުގައި އެ ރަށެއްގައި ހުރި ފޯކަލް ޕޮއިންޓެއް، އެއީ ކައުންސިލުގައި މަސައްކަތްކުރާ މުވައްޒަފެއް އެބަ ހުރޭ ފޯކަލް
ޕޮއިންޓެއްގެ ގޮތަށް. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެންގެ މުވައްޒަފާއި ފޯކަލް ޕޮއިންޓާ މުޢާމަލާތްކޮށް އެބަ ލަފާ ދެވޭ.
އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެބަ ފާހަގަކުރެވޭ ގަވާއިދާ ޚިލާފަށް މަސައްކަތްކުރާ ބޭފުޅުން. އެހެންކަމަށް ވާނަމަ އެ ބޭފުޅުންގެ
މަޢުލޫމާތުތައް ހޯދައި އެ ކަންކަން ރަނގަޅުކުރުމަށް އަޅުގަނޑުމެން ސިޓީ ފޮނުވޭ އިންޑިވިޖުއަލީ މި މަސައްކަތްކުރާ،
މުވައްޒަފު ގެންގުޅޭ، ވަޒީފާދީގެން އުޅޭ ފަރާތަށް ސިޓީތައް އެބަ ފޮނުވޭ. އަދި އޭގެ އިތުރަށް އަޅުގަނޑުމެން ސިޓީތައް
ފޮނުވަން ރާއްޖެ އޮރިޖިނަލީ މި ބިދޭސީ ފަރާތް ގެނައި ފަރާތަށް ވެސް އިނގޭތޯ. އެހެންވީމާ، ދެފަރާތަށް ސިޓީތައް
ފޮނުވި، ދެ ފަރާތަށް ފޯރުކޮށްދެވޭ މިހާރު ބިދޭސީ މީހާ ގެންގުޅޭ މީހާގެ ފޯނު ނަންބަރާ އެއްކޮށް މަޢުލޫމާތު ދެވޭ. އަދި
އޮރިޖިނަލް އެމްޕްލޮއީއަށް ވެސް ދެވޭ އެ ބޭފުޅާގެ މަޢުލޫމާތު. އެހެންވީމާ، ދެ ބޭފުޅުންނަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެބަ
އެންގޭ މި މިހާރު ބިދޭސީ މީހާ މަސައްކަތްކުރަމުން އެ ދަނީ މިވެނި ރަށެއްގެ މިވެނި މީހެއްގެ ކައިރީގައޭ. ގަވާއިދާ
ޚިލާފަށޭ މަސައްކަތް އެ ކުރައްވަނީ. އެހެންވީމާ، ގަވާއިދަށް ފެއްތުމަށް މަސައްކަތްކޮށްދެއްވާފައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް
އަންގަވާލަދެއްވާށޭ. އެހެންވީމާ، މިގޮތުން އަޅުގަނޑުމެންނަށް މުޢާމަލާތްތަކެއް އެބަ ކުރެވޭ. އެހެންވީމާ، ޕޯޓަލްގައި
ރަޖިސްޓްރީވުމާއެކު ހަމައެކަނި ނަމެއް ލިސްޓެއްގައި އިންނަނީއެއް ނޫން. އަޅުގަނޑުމެންގެ މަސައްކަތަކީ ގަވާއިދަށް
ފެއްތުން އިނގޭތޯ. އަޅުގަނޑުމެން ފިޔަވަޅު އެޅުމެއް ވެސް ނޫން. ގަވާއިދަށް ފެއްތުން. އެއީ ރާއްޖޭގައި އުޅޭ
ބިދޭސީންގެ ހާލަތު ދެނެގަނެވޭނީ ކޮންމެވެސް ދަފުތަރެއްގައި އެ ބޭފުޅުން ހުރެގެން ކަމަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް
ޤަބޫލުކުރެވޭތީ އަދި އެ ގަވާއިދުގައި ވެސް މިގޮތަށް ބަޔާންކުރާތީ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
39

ސަރުކާރު މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރާ މިންވަރު ބަލާ ކޮމިޓީގެ 5 ވަނަ ބައްދަލުވުން 17 ޖޫން 2021
ދެން ތި ބޭފުޅުން މި ހަރަހެރި ޕޯޓަލްގައި ރަޖިސްޓްރީކުރާއިރު މިހާރު ރާއްޖޭގެ ލާމަރުކަޒީ ގާނޫނު، ދިވެހިރާއްޖޭގެ
ލާމަރުކަޒީ ގާނޫނުގައި އެބަ ބުނޭ އެ ރަށެއްގެ ބިދޭސީންގެ ދަފުތަރު އެ ކައުންސިލުން ބަލަހައްޓަންޖެހޭނޭ. އެހެންވީމާ،
ތި ބޭފުޅުން ކައުންސިލާއެކު މަސައްކަތްކުރެވޭތޯ އެ ބޭފުޅުން ދަފުތަރުގައި ހިމެނޭ ގަވާއިދާ ޚިލާފަށް އުޅޭ
މީސްމީހުންނާއި އަދި ގަވާދުގައި އެގޮތަށް އުޅޭ މީސްމީހުން ޕޯޓަލްގައި ރަޖިސްޓްރީކުރުމަށް ބާރުއެޅުމުގެ
މަސައްކަތްކުރެވޭތޯ. ދެން އަދި ދާދި ފަހުން މީޑިއާގައި ހިއުމަން ރައިޓްސް ކޮމިޝަނުން ވިދާޅުވެއްޖެ ތި ބޭފުޅުންނަށް
ހިއުމަން ރައިޓްސް ކޮމިޝަނުން ބައެއް މަޢުލޫމާތު އޮޅުންފިލުވުމަށް ތި ބޭފުޅުން އަރިހުގައި އެދުނީމަ ތި ބޭފުޅުން
އެއްބާރުލުން ނުދެއްވާ ވާހަކަ. އެއީ ކިހާވަރެއްގެ ތެދު ވާހަކަތަކެއްތޯ؟ އެއީ ތި ބޭފުޅުން މީޑިއާގައި އެހެން ވިދާޅުވީމަ
އަޅުގަނޑު މި ސުވާލުކުރަން މި ޖެހުނީ ތި ބޭފުޅުންގެ. އެއީ ހިއުމަން ރައިޓްސްއަކީ ރާއްޖޭގެ އިންސާނީ ޙައްޤުތައް
ގެއްލިގެންދާ އެ ކަމުގައި އެންމެވަރުގެ އެ ކަންތައްތައް ތަޙުޤީޤުކުރަން އޮންނަ ފަރާތް. ދެން މުސާރަ ނުލިބުނަސް،
މީހަކަށް އަނިޔާ ކުރިޔަސް ވެސް މިކަހަލަ ކަންކަން ބައްލަވާ. އެހެންވީމާ، ތި ބޭފުޅުންގެ އެއްބާރުލުން އެ ބޭފުޅުން
ނުލިބޭ ވާހަކަ ވިދާޅުވީމަ އަޅުގަނޑު ހަމަ ސުވާލުކޮށްލަން ބޭނުން އެއީ ކިހިނެއްވެގެންތޯ އެކަން ކުރިއަށް މި ދިޔައީ؟
އެ ވާހަކަ އެހެން ވިދާޅުވާން އެ ޖެހުނީ؟
ލޭބަރ ރިލޭޝަންސް އޮތޯރިޓީގެ ޑިރެކްޓަރ، އަޙްމަދު މިޒުހަތު ނަޢީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:
އިއްޒަތްތެރި މުޤައްރިރު، އަޅުގަނޑު މިޒުހަތު އިނގޭތޯ. ޝުކުރިއްޔާ އިނގޭތޯ. މި ހަރަހެރި ޕޯޓަލާ ބެހޭ ގޮތުން މި
ދަންނަވާލެވުނު އަސްލު އޭގައި އަޅުގަނޑު ކުޑަކުޑަ މަޢުލޫމާތެއް އަދި އިތުރުކޮށްލާފައި މި ހިއުމަން ރައިޓްސްއަށް
ދާނަން އިނގޭތޯ. އަޅުގަނޑުމެން ހަރަހެރި ޕޯޓަލް މެދުވެރިކޮށް މި ބިދޭސީންގެ ހާލަތު ދެނެގަންނަން ވަރަށް ގިނަ
ކައުންސިލުތަކުން އެއްބާރުލުންދޭ އިނގޭތޯ. އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ ޑެއިލީކޮށް، ވީކްލީކޮށް ހަމަ ބަލަން އިނގޭތޯ
އަޕްޑޭޓްސް މި ޕޯޓަލް މެދުވެރިކޮށް ލިބިފައިވޭތޯ. ދެން ނުލިބެންޏާ އަބަދު ވެސް ކައުންސިލުތަކުގެ ފޯކަލް ޕޮއިންޓުތަކާ
ގުޅައިގެން ކީއްވެގެންތޯ އެއަށް އަޕްޑޭޓް ނާޅާ މި އުޅެނީ. ދެން އެ ހުރިހާ ކަންތައްތަކެއް ވެސް ބަލަމުން ގެންދަން.
ދެން ޚާއްޞަކޮށް... (ރެކޯޑިންގގެ އަޑު ނުސާފުކަމުން މެންބަރު ވިދާޅުވާ އެއްޗެއް ސާފެއް ނުވޭ) ވާހަކަ ވިދާޅުވީމަ
އަޅުގަނޑުމެން ޕޯޓަލް އިފްތިތާޙްކުރުމަށްފަހު މާލެ އޭރިއާ، ގްރޭޓަރ މާލެ އޭރިއާ އަޅުގަނޑުމެން ބަލަނީ ބިދޭސީން
ގިނަކޮށް އުޅެނީ. އެހެންވީމާ، ސިޓީ ކައުންސިލް މެދުވެރިކޮށް މިކަން ކުރެވޭތޯ އަޅުގަނޑުމެން ދެފަހަރެއްގެ މަތީން
ބައްދަލުވުންތައް ބާއްވައި މި ޕޯޓަލް ބޭނުންކުރާނެ ގޮތް އެކޮޅުގެ މުވައްޒަފުންނަށް ކިޔައިދީފައިވެސްވާނެ. ދެން
އަޅުގަނޑުމެންނަށް މީޑިއާއިން މި ފެނުނީ ދެން އެއްވެސް އެއްބާރުލުމެއް ނުލިބޭ. ޚާއްޞަކޮށް މި ދަންނަވަނީ ސިޓީ
40

ސަރުކާރު މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރާ މިންވަރު ބަލާ ކޮމިޓީގެ 5 ވަނަ ބައްދަލުވުން 17 ޖޫން 2021
ކައުންސިލުގައި އުޅޭ ބިދޭސީ މުވައްޒަފުން ވެސް ނެތޭ މިއަށް އަޅާފައި އިނގޭތޯ. ދެން އަޅުގަނޑުމެންނަށް އިހަށް
ދުވަހު މި ފެންނަނީ މީޑިއާއިން 2 މަސް ތެރޭގައި ކައުންސިލުން މިކަން ކުރާނެ ކަމަށް، ފައްޓާނެ ކަމަށް ނޫނީ
ނިންމާނެ ކަމަށް. ދެން އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެކަން އެނގިގެން އަޅުގަނޑުމެން އިންނާނެ ސަންޑޭގައި އަޅުގަނޑުމެން
ބައްދަލުވުމަކަށް ރިކުއެސްޓްކޮށްފަ. އަޅުގަނޑުމެން ބޭނުން ހަރަހެރި ޕޯޓަލްގައި އެ ވާހަކަތައް ކިޔައިދީ...)ރެކޯޑިންގގެ
އަޑު ނުސާފުކަމުން މެންބަރު ވިދާޅުވާ އެއްޗެއް ސާފެއް ނުވޭ(އިތުރަށް ގާނޫނާއި ގަވާއިދުގައި މިކަންކަން މިހުންނަނީ
ކިހިނެއްތޯ ކިޔައިދީގެން އަޅުގަނޑުމެންގެ ޕޯޓަލް ތެރެއަށް...)ރެކޯޑިންގގެ އަޑު ނުސާފުކަމުން މެންބަރު ވިދާޅުވާ
އެއްޗެއް ސާފެއް ނުވޭ(އަދި މި ވަގުތަކު ނެތް މީޓންގއަށް ޖަވާބު ދެއްވާފަ. ދެން ހިއުމަން ރައިޓްސް އެތީގައި
ސާޙަތު ކުޑަކޮށް...
ލޭބަރ ރިލޭޝަންސް އޮތޯރިޓީގެ ލީގަލް އޮފިސަރ އަލްއުސްތާޛާ މަރްޔަމް ސާޙަތު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! އެޗް.އާރު.ސީ.އެމުން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފޮނުވާ މައްސަލަތަކާ ގުޅިގެން އަޅުގަނޑުމެން އެ މައްސަލައިގެ ގޮތުން
ދޭންޖެހޭ ޖަވާބުތައް ވާނީ މިހާތަނަށް ދެއްވާފައި އެ ބޭފުޅުންނަށް އިނގޭތޯ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން އެއްބާރުލުން
ނުދެއްވައެކޭ އެގޮތަށް ދެން އެ ބޭފުޅުން ވިދާޅުވީމާ އަޅުގަނޑުމެން ދެން އެކަމާ ހިތާމަކުރަން. އެކަމަކު
އަޅުގަނޑުމެންނެއް ނީންނާނެ އެއްވެސް މައްސަލައެއްގައި އެ ބޭފުޅުންނަށް އެއްބާރުލުންނުދީ އަދި މިވީހާ ތަނަށް. ދެން
އެކޮޅުން ފޮނުވާ މައްސަލަތައް ވެސް އަޅުގަނޑުމެން މިހާރު ވެސް ކުރިއަށް ގެންދަން އިނގޭތޯ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ. އަޅުގަނޑު އެންމެފަހު ފުރުޞަތު އަރުވާނަން މަނަދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި
މެންބަރު އަޙްމަދު ހާރޫން. އަޙްމަދު ހާރޫން.
މަނަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ހާރޫން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މުޤައްރިރު. ދެން ވަރަށް ރަނގަޅު ވާހަކަތަކެއް. އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ ވަރަށް ރަނގަޅު
މަޢުލޫމާތުތަކެއް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ލިބިއްޖެހެން. ދެން މި މަޢުލޫމާތުތައް ހަމަ ކުރިން ވެސް އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު
ޙުސައިން މުޙައްމަދު ވެސް ފާހަގަކުރެއްވި ގޮތަށް ވަރަށް ރަނގަޅުވާނެ މީޑިއާ މެދުވެރިކޮށް ސީދާ ރައްޔިތުންނާ
ހަމައަށް ފޯރުކޮށްދެއްވައިފިއްޔާ. ދެން މުޤައްރިރު ވެސް ވަރަށް ރަނގަޅު ސުވާލުތަކެއް ކުރައްވައިފި. ދެން އަޅުގަނޑު
41

ސަރުކާރު މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރާ މިންވަރު ބަލާ ކޮމިޓީގެ 5 ވަނަ ބައްދަލުވުން 17 ޖޫން 2021
ސުވާލުކޮށްލަން ބޭނުންވަނީ އިތުރު ދެ ސުވާލެއް ކޮށްލާފައި އަޅުގަނޑު ނިންމާލަން މި ގަސްދުކުރަނީ. މިހާރު
މަސައްކަތު ގަޑި ނިމުމުން މަސައްކަތްކުރާ ތަން ދޫކޮށް ދިއުމުގެ ޙައްޤު އެއީ އެ ގާނޫނަށް ގެނެވުނު އިޞްލާޙުގެ 34
ވަނަ މާއްދާ. މިކަމާ ގުޅޭ ގޮތުން އެއްވެސް ތާކުން އެއްވެސް ޝަކުވާއެއް ހުށަހަޅާފައިވޭތޯ ނޫންނަމަ އެކަން ނުކުރަން
ނޫނީ އެ ފުރުޞަތު ނުދޭން އެއްވެސް މަސައްކަތެއް ކުރާކަން ތި ބޭފުޅުންނަށް އެނގިލައްވާފައިވޭތޯ؟ އެއީ ފުރަތަމަ
ސުވާލު. ދެން ދެވަނަ ސުވާލަކަށް އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުންވާ ސުވާލަކީ ގާނޫނުގެ 52 ވަނަ މާއްދާ. 52 ވަނަ
މާއްދާއަކީ ސަރވިސް ޗާޖާއި ގުޅޭ މާއްދާއެއް. ދެން މި މާއްދާ ގައި އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުންވަނީ (ށ) ގެ 2
ވަނަ ނަންބަރު ނޫނީ (ނ) އަށް ދިޔަ ކަމުގައި ވިޔަސް އެ ވާހަކަ އެބަ އޮތް. މި މާއްދާގެ ބޭނުމަށް އެންމެހައި
މުވައްޒަފުން ކަމަށް ބުނެފައި އެ ވަނީ ޚިދުމަތެއް ހޯދާ ފަރާތަކުން ޚިދުމަތް ދިނުމުގައި ސީދާ އަދި ނުސީދާ ގޮތުގައި
ވަޒީފާގެ ގޮތުން ބައިވެރިވާ ހުރިހާ މުވައްޒަފުންނޭ. އަޅުގަނޑުގެ ސުވާލަކީ މިއީ އަދިވެސް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ސުވާލު
އަންނަ މައްސަލައެއް. އެއީ އަޅުގަނޑުމެން ގާނޫނަށް މި އިޞްލާޙު ގެނެސް، ގާނޫނަށް ޢަމަލުކުރަން ފަށާފައި މި ވަނީ
ޖަނަވަރީ 1 އިން ފަށައިގެން. އެހާހިސާބުން ދެން މިހާރު 6 މަސް ދުވަސް މި ދިޔައީ. ދެން ތި ބޭފުޅުން ވިދާޅުވެއްޖެ
މީރާއިން މި މަޢުލޫމާތު ލިބެނީ 6 މަސް ދުވަސް ފަހުން ކަމަށް. ދެން އަޅުގަނޑު މި އުއްމީދުކުރަނީ ދެން ކުރިއަށް
މި އޮތް 2 މަހެއް ތެރޭގައި ނޫނީ މަހެއްހާ ދުވަސް ތެރޭގައި މި މައްސަލަތައް ބެލޭނެ ކަމަށް. ދެން އެހެން ނަމަވެސް،
އެއަށް ބަލައިގެން އަޅުގަނޑަކަށް ހިއެއްނުވޭ މި މައްސަލައިގައި ތިބެވޭނެހެނެއް. އެއީ މިސާލަކަށް ރިސޯޓެއްގައި އެ
މީހުންގެ ތަރޑް ޕާޓީ ގޮތަށް މަސައްކަތްކުރާ ބަޔަކަށްވާނީ ޑައިވް، ކުއްޔަށް ހިފާފައި ހުންނަ ޑައިވިންގ ދޯނި ނޫނީ
ކުއްޔަށް ހިފާފައި ހުންނަ ސަޕްލައި ދޯނި. މިހާރު ގާނޫނުގައި އަޅުގަނޑުމެން މިގޮތަށް މި އިބާރާތްކޮށްފައި ހުރި
މަޤުޞަދަކީ އެ ހުރިހާ އެންމެންނަކީ ވެސް މި ޚިދުމަތް ދިނުމުގައި ހަމަ ޑައިރެކްޓްލީ އިންވޯލްވާ ބައެކޭ.
އެހެންވެއްޖިއްޔާ އެ މީހުންނަށް ވެސް އެބަ ޖެހޭ ކަންނޭނގެ ސަރވިސް ޗާޖު ލިބެން. އެ ކަހަލަ ވިސްނުމެއްގައި
ގާނޫނުގައި ލިޔެވިފައި މި އޮތީ. ހަމަ އެގޮތަށް ވަރަށް ގިނަ ރިސޯޓުތަކުގައި ހުންނާނީ ގެސްޓް ޝޮޕްތައް
އައުޓްސޯސްކޮށްފައި ނޫނީ ޓަކްޝޮޕް އައުޓްސޯސް ކޮށްފަ. ދެން މި ތަންތަނުގައި އުޅޭ ކުދިންނަކަށް ވެސް ނުލިބޭ.
މިއީ ހަމަ މި މާއްދާއަށް ފެތޭ ފަރާތްތައް. ދެން މި ކަންކަން ބެލުން ވެސް ތި ބޭފުޅުން ތި މަޑުކުރައްވަނީތޯ އެ
ވިދާޅުވާ 6 މަސް ދުވަހުގެ ރިޕޯޓު ލިބެންދެން ނޫނީ ތި ބޭފުޅުންނަށް އަމިއްލަފުޅަށް މި ކަންކަން ހިނގަނީ ކިހިނެއްތޯ
ކޮންމެވެސް ވަރަކަށް ބަލާލެވިފައިވޭތޯއޭ؟ ދެން ނިންމާލަމުން ވެސް އަޅުގަނޑު ތި ބޭފުޅުންގެ މަސައްކަތަށް ޝުކުރު
ދަންނަވަން. ވަރަށް ރަނގަޅު މަސައްކަތްތަކެއް ކުރައްވާފައި އެބަ ހުރި. ހަމައެކަނި ދަށްކަން އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި
ފާހަގަކުރެވެނީ ޕަބްލިކް ރީޗް. ޕަބްލިކަށް މާ ބޮޑަށް މި މަޢުލޫމާތުތައް އެނގިފައި ނެތީމަ ކަންނޭނގެ އަޅުގަނޑުމެންނާ
42

ސަރުކާރު މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރާ މިންވަރު ބަލާ ކޮމިޓީގެ 5 ވަނަ ބައްދަލުވުން 17 ޖޫން 2021
ހަމައަށް މި ހުރިހާ ޝަކުވާއެއް މި އަންނަނީ. ޖުމުލަ ގޮތެއްގައި ވަރަށް ރަނގަޅު ކަމަށް ފާހަގަކުރަން. ޝުކުރިއްޔާ
ވަރަށް ބޮޑަށް.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަނޑު އެލް.އާރު.އޭއަށް ފުރުޞަތު އަރުވަން ދެންމެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އެ ކު ރެއްވި ސުވާލަށް ޖަވާބު
ދެއްވުމަށް. ވަރަށް ކުރުކޮށް ޖަވާބުދެއްވާތި އަޅުގަނޑުމެންގެ ގަޑި ވެސް ހަމަވެއްޖެ.
ލޭބަރ ރިލޭޝަންސް އޮތޯރިޓީގެ ލީގަލް އޮފިސަރ އަލްއުސްތާޛާ މަރްޔަމް ސާޙަތު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަނޑު ސާޙަތު އިނގޭތޯ. ފުރަތަމަ ކުރެއްވި ސުވާލަކީ މުވައްޒަފުން މަސައްކަތްކުރާ ތަން ދޫކޮށްފައި ދިއުމާ ގުޅޭ
ގޮތުން އެލް.އާރު.އޭއަށް އެއްވެސް ޝަކުވާއެއް ހުށަހެޅިފައިވޭތޯ ދެއްތޯ. އަދި މި ވީހާ ތަނަކަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް
ނެތް އެފަދަ ޝަކުވާއެއް ހުށަހެޅިފަ. ދެން ސަރވިސް ޗާޖާއި ގުޅޭ ގޮތުން ކުރެއްވި ސުވާލަށް ހޫދު ޖަވާބުދެއްވާނެ.
ލޭބަރ ރިލޭޝަންސް އޮތޯރިޓީގެ އެސިސްޓެންޓް ޑިރެކްޓަރ، ހޫދު ޢައްބާސް އަޙްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ. އަޅުގަނޑު ފުރަތަމަ ކަމަކަށް، ހޫދު ޢައްބާސް، އެސިސްޓަންޓް ޑިރެކްޓަރ. ދެން ސަރވިސް
ޗާޖާއި ގުޅޭ ގޮތުން ސީދާކޮށް ވަޒީފާގެ ގޮތުން ބައިވެރިވާ ހުރިހާ މުވައްޒަފުންނަށް ވެސް ސަރވިސް ޗާޖު ދޭންޖެހޭނެ
ކަމަށް މި އިންނަނީ. އަޅުގަނޑުމެންނަށް ސަރވިސް ޗާޖާއި ގުޅޭ ގޮތުން ވަރަށް ސުވާލު އައި މިކަމުގައި
ކިހާހިސާބަކުންތޯ މިސާލަކަށް ސީދާ ނުވަތަ ނުސީދާ ކަނޑައަޅާނީ ނުވަތަ ސީދާ ގޮތުން ބައިވެރިވާ ބަޔަކީ ކޮބައިކަމާއި
ނުވަތަ ނޫން ކަމާ. ގާނޫނު މި އޮތް ގޮތުން ސަރވިސް ޗާޖު ދޭން މި ޖެހެނީ ވަޒީފާގެ ގޮތުން ބައިވެރިވާ
މުވައްޒަފުންނަށް. އޭގެ މާނައަކީ އެމްޕްލޯޔަރުގެ ސްޓާފުންނަށް ދޭން މި ޖެހެނީ. އެހެންކަމަށްވާނަމަ މިސާލަކަށް
އައުޓްސޯސްކޮށްގެން ހިންގާ ޑައިވް ސެންޓަރު ނުވަތަ ވޯޓަރ ސްޕޯޓްސް، މި ތަންތަނުން ވެސް އެތާނގެ ސަރވިސް
ޗާޖު މި ގާނޫނު އިން ގޮތުން އަޅުގަނޑުމެންނަކަށް ގާނޫނީ ގޮތުން ޤަބޫލެއް ނުކުރެވުނު މި ދޭތި އެއްކުރެވޭނެ އެއްޗެއް
ކަމަށް. ދެން އަޅުގަނޑު ގަވާއިދުގައި އެހެންނަމަވެސް، އިންނާނެ ބަޔާންކޮށްފައި އެ ތަންތަނުން ވެސް ސަރވިސް
ޗާޖު ނަގަންޖެހޭނެ ކަމަށް. އެއީ ވެސް ފަތުރުވެރިކަމުގެ ސިނާޢަތުގައި ހިންގާ ވިޔަފާރިތައް، ޓުއަރިސްޓު
ރިސޯޓތުތަކާއި އެ ރިސޯޓުތަކުގައި ހިންގާ ޑައިވް ސެންޓަރުތަކާއި އެ ރިސޯޓުތަކުގައި ހިންގާ ވޯޓަރ ސްޕޯޓްސް
ފެސިލިޓީތަކާއި މި ހުރިހާ ތަންތަނަކީ ޓޫރިޒަމް ސިނާޢަތުގައި ހިންގާ ވިޔަފާރިތައް ކަމާއި އެހެންވީމާ، މި ތަންތަނުން
43

ސަރުކާރު މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރާ މިންވަރު ބަލާ ކޮމިޓީގެ 5 ވަނަ ބައްދަލުވުން 17 ޖޫން 2021
ސަރވިސް ޗާޖު ނަގާފައި އެ އެމްޕްލޯޔަރެއްގެ ވަޒީފާގައި މަސައްކަތްކުރާ އެންމެންނަށް ގާނޫނުގައި ބަޔާންކުރާ
ގޮތުގެމަތީން ހަމަހަމަކަމާއެކީ ސަރވިސް ޗާޖު ބަހަންޖެހޭނެ ކަމަށް. ދެން ދަންނަވާލަން އޮތީ އަޅުގަނޑުމެން މަޢުލޫމާތު
ކަށަވަރުކުރުމުގެ ކަންތައްތަކާއި އަޅުގަނޑުމެން މަޑުކުރައްވަނީ. އެއްގޮތަކަށް ވެސް އެހެނެއް ނޫން އިނގޭތޯ
އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ މިހާރު ވެސް އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެންމެ ފުރަތަމަ ގަވާއިދު އައުމުގެ
ކުރިން، ކުރިން ދެންނެވިހެން ގާނޫނަށް އައި އިޞްލާޙާ އެކީގައި ވެސް ބައިވަރު ސުވާލުތަކެއް މިކަމާ ގުޅިގެން އައި.
އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން އެންމެ ފުރަތަމަ އިސްކަމެއް ދީގެން މިހާރު ކުރިއަށް މި ގެންދާ މަސައްކަތަކީ ޓޫރިޒަމް
ސެކްޓަރގައި މި ހިންގާ ޚާ އްޞަކޮށް ޓުއަރިސްޓް ރިސޯޓުތަކާ ވާހަކަދައްކައިގެން އެންމެ ފުރަތަމަ ކަމަކަށް އެ
ބޭފުޅުންނަށް މީގައި ހުރި ގޮންޖެހުންތަކީ ކޮބައިތޯ ނުވަތަ ސާފުނުވާ ކަމެއް އިންތޯ. ގާނޫނަކަށް އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ
ޢަމަލުކުރަން އެންމެ ރަނގަޅު އެއްގޮތަކަކީ ފުރަތަމަ އޭތި ގާނޫނުގައި އޮތްގޮތް ރަނގަޅަށް ސާފުވެ، އެނގުން
ކަންނޭނގެ. އެ މަސައްކަތްކުރުމަށް އަޅުގަނޑުމެން އެބަ މަސައްކަތްކުރަން ހަމަ ރިސޯޓުތަކާ ވާހަކަދައްކައިގެން.
އޭރުން އެ ތަންތާ ހިންގާ، އައުޓްސޯސްކޮށް ހިންގާ ތަންތަން ވެސް ހިމެނޭ ގޮތަށް އެ ބޭފުޅުންނާ ކޮންޓެކްޓް ކޮށްގެން
ކުރިއަށް ގެންދެވޭނެ. އޭރުން އަޅުގަނޑުމެންނަށް އައިޑެންޓިފައި ކުރެވޭނެ ކޮންކޮން ތަންތަނަކުންތޯ މިވެނި
ކޮންސަރނެއް އުޅެނީ ނޫނީ މީގައި މައްސަލައެއް އުޅެނީ. އަދި ކޮން ރިސޯޓުތަކަކުންތޯ މިހާރު ގާނޫނާއި ގަވާއިދާ
އެއްގޮތަށް ނަގަމުން ނުދަނީ. މިސާލަކަށް އަޅުގަނޑުމެން މިހާރު ވެސް އެބަ ބަލަން ރިސޯޓުތަކާ ކޮންޓްރެކްޓު
ކުރާއިރުގައި ވެސް ކުރިން ނަގަމުން ދިޔައީ ކިހިނެއްތޯ. އެއީ އެކަހަލަ ކަންތައްތަކުގައި ހަމަ ހުރެދާނެ މިހާރު
ގާނޫނަށް މިއައި އިޞްލާޙާ އެކީގައި ކުރިން އޮތްގޮތަށް ގިނަ ތަންތަން އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ ފުށުއެރުންތަކެއް
ކޮންމެވެސް ވަރަކަށް ހުންނާނެހެން. މިހާރު ޢަމަލުކުރަންޖެހޭ ގޮތާއި ކުރިން ޢަމަލުކުރަމުން އައި ގޮތާ. އެހެންކަމުން،
އެ ބޭފުޅުންނަށް އޭތީގައި ރަނގަޅުކުރަންޖެހޭނީ ކޮންކޮން ކަންތައްތަކެއްތޯ...)ރެކޯޑިންގގެ އަޑު ނުސާފުކަމުން
މެންބަރު ވިދާޅުވާ އެއްޗެއް ސާފެއް ނުވޭ(މި ހުރިހާ ކަންތައްތަކެއް އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ ކުރިއަށް ގެންދާނެ. ދެން
ހަމަ މީގެ އިތުރަށް ވެސް ކުރިން ދެންނެވުނުހެން މިހާރު ވެސް މުވައްޒަފުންނަށް ނުވަތަ އެމްޕްލޯއީޒަށް ކަންކަމާ ގުޅޭ
ގޮތުން އަޅުގަނޑުމެންނަށް މިސާލަކަށް ސީދާ ހަމަ ގާނޫނާ ޚިލާފަށް ނުވަތަ ގަވާއިދާ ޚިލާފަށް ސަރވިސް ޗާޖުގެ
ކަމެއް ދާނަމަ އެކަމުގެ ޝަކުވާ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ހުށަހެޅުމުން ނުވަތަ އެ މައްސަލަ ހުށަހެޅުމުން ހަމަ
އަޅުގަނޑުމެން އެ ކަންތައް، އެ މައްސަލަތައް އެބަ ބަލަން ހަމަ ވަގުތުން އެ އެއްޗެހި ޚާއްޞަ ސަމާލުކަމެއް ދީގެން.
އެގޮތުން ކުރިން ސާޙަތު ވެސް އެ ފާހަގަކޮށްލި އަޅުގަނޑު ހަނދާންވާ ގޮތުން 16 މައްސަލަ އެކަންޏޭ މިއަހަރު
މިހާހިސާބަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެބައިން ހުށަހެޅިފަ. އެ އެއްޗެހިތަކަށް ހަމަ އަޅުގަނޑުމެން އެންގޭޖުވަމުން
44

ސަރުކާރު މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރާ މިންވަރު ބަލާ ކޮމިޓީގެ 5 ވަނަ ބައްދަލުވުން 17 ޖޫން 2021
އެކަންތައްތައް ރަނގަޅުކުރުމަށް އަންގައި އެ އޮންނަ އުސޫލުގެ ތެރެއިން އެ ކަންކަން ކުރިއަށް އެބަ ގެންދަން
އިނގޭތޯ. ޝުކުރިއްޔާ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ވަރަށްބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ. އަޅުގަނޑުމެންގެ ސުވާލުތަކަށް ޖަވާބުދެއްވުމަށް ތި ބޭފުޅުން ވަޑައިގެންދެއްވީތީ.
އަޅުގަނޑުމެންގެ ބައެއް ސުވާލުތައް އަދިވެސް، އަޅުގަނޑުގެ ވެސް ބައެއް ސުވާލުތައް އެބަހުރި. އެހެންވީމާ،
އަޅުގަނޑުމެން ލިޔުމުން ތި ބޭފުޅުންނަށް ފޮނުވާނަން އަޅުގަނޑުމެން އެ ސުވާލުތަކަށް ޖަވާބު ހޯދުމަށް ޓަކައި.
އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެންނާއިއެކު ބައިވެރިވީތީ ވަރަށްބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ. އަޅުގަނޑުމެންގެ ކޮމިޓީ...
ލޭބަރ ރިލޭޝަންސް އޮތޯރިޓީގެ ޑިރެކްޓަރ އަޙްމަދު މިޒުހަތު ނަޢީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ މުޤައްރިރު އިނގޭތޯ ލޭބަރ ރިލޭޝަން އޮތޯރިޓީގެ ފަރާތުން ވަރަށް ބޮޑަށް މި ފުރުޞަތު ދެއްވީތީ
ޝުކުރުވެރިވަން އިނގޭތޯ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ. ވަރަށްބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ ހުރިހާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް. ކޮމިޓީ ބައްދަލުވުން ނިމުނީ.
____
45